

บทที่ 3

รอยสักกับสังคมไทย

ในบทนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเรื่อง รอยสักกับสังคมไทย โดยกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการสักตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และพัฒนาการของการสักตลอดจนความคิด ความเชื่อจากผู้ที่มียอยสัก

3.1 รอยสักในบริบทของสังคมไทย

3.1.1 รอยสักกับสังคมไทยในสมัยเก่า

เมื่อกล่าวถึงรอยสักกับสังคมไทยในสมัยเก่าสำหรับประเทศไทย ในการค้นคว้าหาหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องการสักนั้น เป็นไปได้ยาก เนื่องจากไม่มีหลักฐานหรือลายลักษณ์อักษรอันใดที่สามารถชี้ให้เห็นถึงเรื่องของการสักได้อย่างชัดเจน แต่สันนิษฐานว่า การสักยันต์นั้นมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ด้วยความเชื่อที่ว่า การสักยันต์จะทำให้แคล้วคลาดอยู่คงกระพันชาตรี ชายไทยในสมัยนั้นจึงนิยมสักยันต์กันแทบทุกคน เพราะเป็นสมัยที่มีการสู้รบอยู่ตลอดเวลา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยามีการนิยมสัก และสามารถพิจารณาได้จากข้อความในจดหมายเหตุ ลาลูแบร์ (เล่มที่ 1, น. 122 สมชาย นิลาธิ, 2541, น. 154 อ้างถึงใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 5) ที่กล่าวว่า “การสักขาลายตามร่างกายเป็นที่นิยมกันมาของคนไทยทุกเผ่า ผู้สืบเชื้อสายมาจากชาติฮาลาโบลาน แม้แต่สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และเสนาบดีผู้ใหญ่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ก็นิยมสักลาย ทั้งนี้เพื่อทดสอบความเป็นลูกผู้ชาย และฝึกความทรหดอดทนของคนไทยสมัยก่อน แต่ในปัจจุบันนี้ได้สูญสิ้นไป”

ซึ่งในสมัยหนึ่งรัฐมีอำนาจเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องของการสัก 2 ประเด็น คือ การสักเลิก และการสักหน้าผาก

การสักเลิก¹ หรือ การสักข้อมือนั้นเพื่อแสดงความหมายแก่ผู้ที่ต้องถูกเกณฑ์ทหาร เพื่อทำ

¹ เลก ในอดีตใช้ ก (โก) สะกด ภายหลังมาเปลี่ยนเป็น ข(ไข) สะกด โดยมาการสักเลิก จะถูกสักที่แขนใกล้กับข้อมือ หากบุคคลนั้นอาศัยอยู่ตามหัวเมือง ก็จะลงชื่อเมืองไว้ด้วย การสักเลิกมักจะเริ่มต้นภายหลังวันเกณฑ์ เลกเข้ารับราชการเมื่อรู้แน่นอนแล้วว่า ผู้ถูกเกณฑ์จะต้องไปเข้าสังกัด หมู่ใด กองใด อ่านเพิ่มได้จาก สังคิต จันทนะโพธิ. รอยสักสยาม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว, 2541.

หน้าที่เป็นไพร่² หลวงสังกัดมูลนาย หรือกรมกอง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าบุคคลใดที่ได้รับการสักเลก หรือสักข้อมือ ซึ่งแสดงว่าได้ขึ้นทะเบียนเป็นชายฉกรรจ์ หรือเป็นเลกมีสังกัด กรม กองแล้ว หรืออาจกล่าวได้ว่า การสักข้อมือ ก็คือเครื่องหมายที่แสดงสังกัดในสมัยยุคศักดินานั่นเอง

ในการสักหน้า³ของสมัยโบราณทางราชการจะสักหน้าผากแก่บุคคลที่เป็นผู้ต้องโทษ ปราศิก โดยสักเป็นเครื่องหมาย หรืออักขระที่หน้าผาก เพื่อเป็นเครื่องหมายแสดงให้รู้ว่าบุคคลผู้นั้น เป็นนักโทษ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2493, น. 888 - 889 สมชาย นิลอาธิ, 2541, น. 153 อ้างถึงใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 6) เพื่อประจานความผิดอันเป็นการลงโทษที่บัญญัติไว้ใน

² คำว่าไพร่นั้น ในสมัยโบราณไม่ได้หมายความว่าถึงคนเลวทรามต่ำช้า อย่างที่เข้าใจกันเหมือนในสมัยนี้ แต่ไพร่กลับหมายถึงคนที่มีเกียรติควรยกย่อง ซึ่งก็คือ ผู้ที่ถูกเกณฑ์ไปเป็นทหาร เมื่อถูกเกณฑ์ใหม่จะอยู่ในระหว่างฝึกหัดการรบ ครั้นต่อมาได้เลื่อนไปเข้าพวกเป็น “ไพร่สม” หรือ “ไพร่ผสม” ซึ่งหมายถึงกองทหารที่ผสมกันหลายพวกหลายเหล่า เมื่อไพร่ผสมกองต่าง ๆ มารวมกันเข้าเป็นกองทัพ จึงเรียกว่า “ไพร่พล” (อ้างแล้ว สุลักษณ์ ศรีบุรีและทวีพงศ์ ศรีบุรี, 2530, น. 33)

³ ซึ่งจะพบได้ในวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ตอนหนึ่ง ที่ได้รับการประพันธ์ขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น โดยผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงการสักหน้าอีกชนิดหนึ่งคือ “การสักหน้าผาก” ที่กล่าวถึงทศกัณฐ์ว่าเป็นผู้ที่ใช้ให้ยักษ์สุกระसानไปสอดแนมในกองทัพของพระราม สุกระसानจึงได้ปลอมตัวเป็นพลลิงของพระราม และถูกจับได้ พระรามจึงสั่งให้ทำการสักหน้าแล้วปล่อยตัวกลับไปหาทศกัณฐ์ผู้เป็นเจ้านาย ดังความว่า

“สุกระसानเป็นพวกปิงจามิตร

คิดการผู้เกี่ยวปลอมมา

ฆ่าเสียก็ไม่ใช่เกียรติยศ

ควรคงชีวิตรักษา

แต่ให้เขียนตระเวนอสุรา

สักหน้าแล้วปล่อยไปให้นายมัน

(ซึ่งพวกฝ่ายลิงฝ่ายราชมัลลของพระรามก็ลากเอาตัวไปจัดการ)

ปักหลักแล้วใส่คาเข้า

ผูกเอาผูกเท้ารักษา

บีบขมบีบมือเป็นโกลา

ลงอาญาเข็มนดีไม่ปราณี

แล้วสักเป็นรูปดินกาลง

ที่ตรงหน้าผากยักษ์” (อุทัยเชิฐร ไม่ปรากฏนามสกุล, 2503, น. 73 อ้างใน

สุลักษณ์ ศรีบุรี และทวีพงศ์ ศรีบุรี, 2530, น. 33)

กฎหมายเทียรบาลในสมัยนั้น ต่อมาการสักประเภทนี้ได้ยกเลิกไปในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.2475 (ธีรชัย บุญมาธรรม, 2526, น. 158 อ้างถึงใน สุลักษณ์ ศรีบุรี และทวีพงศ์ ศรีบุรี, 2530, น. 19)

ในการสักตั้งแต่สมัยสุโขทัยมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา และสืบมาตลอดจนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์พบว่า ในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายแก้วบวชเณร ได้กล่าวถึงการสัก ซึ่งเป็นการสักสำหรับไพร่ หรือสักเลข มีความว่า

มรอาสน์ชาติมันชวนัก จะสักไปให้เขาสักเองฤหา
ข้อมือดำแล้วระกำทุกเวลา โพล่กับบ่าแบกกันจนบรรลัษ

และในวรรณคดีเรื่องเดียวกันนี้ ได้กล่าวถึงการสักเพื่อเป็นเครื่องหมายของขลังสำหรับตัวผู้สักได้แก่ การสักของแสนตรีเพชรกล้า ซึ่งเป็นทหารเอกของพระเจ้าเชียงใหม่ มีความว่า

อันแม่ทัพคนนี้มีสักดา	อยู่คงศาสตราวิชาดี
แขนขาสักกรงเป็นองค์นารายณ์	แขนซ้ายสักชาดเป็นราชสีห์
ขาขวาหมีสักพยัคฆ์	ขาซ้ายสักหมีมีกำลัง
สักอุระรูปพระโมคคณา	ภควัมปิดตานันสักหลัง
สีข้างสักอักขระนะจิงจิง	ศีรษะฝังพลอยนิลเม็ดจินดา
ฝังเข็มเล่มทองไว้สองไหล่	ฝังเพชรเม็ดใหญ่ไว้แสดหน้า
ฝังก้อนเหล็กไหลไว้อุรา	ข้างหลังฝังเทียนคล้าแก้วตาแมว

จากวรรณคดีดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าในยุคสมัยต่าง ๆ นั้นมีการสักลายสืบต่อกันเรื่อยมา (ประเทิน มหาจันทร์, 2534, น. 33) ด้วยเรื่องของความเชื่อ ความศักดิ์สิทธิ์ในการสัก ความอยู่ยงคงกระพันชาตรี หรือสักเพื่อแสดงความกล้าหาญ ความเป็นลูกผู้ชาย ซึ่งถูกส่งผ่านต่อมายังสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นในสมัยรัชกาลที่ 4 คือพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทำให้สามารถพิจารณา และตอบย้ำให้เห็นถึงสังคมไทยในสมัยโบราณที่ถูกแฝงฝังรอยสักไว้ด้วยเรื่องความเชื่อ ความศรัทธาในด้านไสยศาสตร์ ความอยู่ยงคงกระพัน ดังเช่นตัวอย่างวรรณคดีอีกตอนหนึ่งในเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนที่ขุนไกรบิดาของขุนแผนถูกสังหารชีวิตด้วยการตัดหัวจากรับสั่งของพระพันวษา ด้วยเหตุผลที่พระพันวษาสั่งจลาจลควายป่า แต่แล้วควายป่านั้นแตกตื่นวิ่งเข้ามาถึงที่ประทับ จึงทำให้ต้องโทษอาญาแผ่นดิน และเมื่อเพชรฆาตได้นำดาบฟันลงคอขุนไกร

ปรากฏว่าไม่เป็นอันตรายใด ๆ ขุนไกรรู้ตัวว่าที่ตนเองไม่ตายนั้นเป็นเพราะคาถาอาคมจากยันต์ที่ตนได้สักคองกระพันหนังเหนียวไว้ดังนั้นจึงคิดว่าจะเป็นการขัดพระอาญา และทำให้ประชาชนขาดความนับถือพระพินยา จึงร่ายมนตร์คาถาความขลังออกจากร่างกายของตนแล้วจึงถูกประหารต่อจนตาย (อ้างใน ราช รมัญ, 2546, น.14) ต่อมาในยุคสมัยเดียวกันนี้เอง การสักจึงถูกยกเลิกไปในที่สุด (ณัฐภัทร นาวิวัฒน์, 2521, น. 95 อ้างถึงใน สุลักษณ์ ศรีบุรุษ และทวีพงศ์ ศรีบุรุษ, 2530, น. 33)

นอกจากนี้ จากการศึกษาค้นคว้าจากประวัติศาสตร์ของชาติใกล้เคียงได้แก่ ลาว พม่า มอญ เขมร ล้วนแต่มีวัฒนธรรมเกี่ยวกับการสักมาเป็นเวลานานเช่นกัน จึงเป็นไปได้ว่าประเทศไทยจึงได้รับวัฒนธรรมการสักมาด้วย ดังเช่น ชนชาวล้านนา รวมทั้งกลุ่มคนที่มาจากรัฐฉาน โดยเข้ามาตั้งรกรากอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยหรือเรียกว่าภาคอีสาน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้นิยมสักลายเต็มตัว และถือได้ว่าการสักลายนั้นเป็นยอดของความนิยมซึ่งจะสักตั้งแต่ได้เข้าลี้กลมา 2 - 3 นิ้ว สูงขึ้นไปจนจรดทวารถึงพุงและเนื้อตัว นอกจากนั้นยังฝึกให้เด็กชายชาวอีสานได้รู้จักการเจาะรูที่อวัยวะสืบพันธุ์ที่เรียกว่า “แบ้นบ่อง” หรือวัฒนธรรมแบ้นบ่องนั่นเอง ซึ่งได้รับมาจากชนชาวพม่า ในการแบ้นบ่องนั้น บ่องคือ ช่องหรือเจาะ หรือที่เรียกกันว่า บ่องหู หรือเจาะหู แต่หากเป็นการเจาะในที่ลับเช่น ผู้ชายจะเจาะอวัยวะเพศของตน ตรงหนังหุ้มปลายโดยใช้นิ้ว หรือขม้นำเข้าไปมัดไว้บริเวณที่เจาะซึ่งเรียกว่า “บ่องแบ้น หรือแบ้นบ่อง”

จากการรับวัฒนธรรมเหล่านี้เองทำให้ชาวอีสานได้รับความรู้เรื่องราวเหล่านี้จากกลุ่มกุกา ที่มาจากเมืองอังวะ และมอญที่มาจากหงสาวดีที่เข้ามาตั้งรกรากดังกล่าว ประกอบกับชนชาวพม่า รวมทั้งทหารพม่า ทหารกะเหรี่ยง นิยมสักกันมาก บางคนสักยันต์เต็มตัว ดำบ้าง แดงบ้าง เหลือเฉพาะหน้าผาก และขณะเดียวกันสมัยนั้นประเทศอังกฤษมีอิทธิพลต่อประเทศพม่าเป็นอันมาก จึงทำให้ชนชาติเหล่านี้เมื่อเข้ามาตั้งรกรากในภาคอีสานแล้วไม่กลับท้องถิ่นเดิม จึงเป็นเหตุทำให้เมื่อมาถึงในยุคสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้มีการปฏิรูปการปกครองเสียใหม่ โดยจัดตั้งสมุหเทศาภิบาลขึ้นเป็นมณฑล เมื่อดินแดนดังกล่าวตกเป็นประเทศราชของประเทศไทย จึงเรียกดินแดนเหล่านั้นว่า “มณฑลลาวพุงดำ” เพราะมีการสักพุง หรือบริเวณหน้าท้อง สำหรับดินแดนตั้งแต่หลวงพระบาง มาจนถึงสิบสองจุไทย ซึ่งชาวมอญจะไม่นิยมสักพุง จึงมีชื่อเรียกว่า “ลาวพุงขาว”

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า สำหรับการสักนิยมกันมากในสมัยดังกล่าวซึ่งจะทำการสัก ตัวอย่างเช่น รูปมอม ได้แก่ กาพราสีห์ หรือราชสีห์ดำ ที่มีอิทธิฤทธิ์ มีความแข็งแรง สามารถขึ้นเขาหิมาลัย และกระโดดข้ามเขาหิมาลัยได้ มอมตามลัทธิศาสนาพราหมณ์ถือว่าเป็นสัตว์เป็นสัตว์พิเศษ ที่มีอำนาจมีกำลัง พระอิศวร พระศิวะ และพระนารายณ์ต่างก็เป็นเทพเจ้าของสัตว์ทั้งหลายที่มีฤทธิ์ อวดารลงมาเพื่อปราบยุคเข็ญ ปราบโลกให้อยู่ในความสันติสุข ในการอวดารลงมาปราบยุคเข็ญของโลก เทพ

เจ้ามกอดารลงมาเสวยพระชาติเป็นสัตว์ต่าง ๆ ที่มีอิทธิฤทธิ์ ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่นับถือลัทธิพรามหมณ์ จึงต้องนับถือสัตว์พิเศษต่าง ๆ ด้วย ในการสักผู้สักจึงนิยมสักสัตว์พิเศษดังกล่าว (อ้างใน ประเทิน มหาจันทร์, 2534, น. 34) โดยในการสักมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ดูน่ากลัว และเป็นที่เกรงขามในการเป็น ขาชาตินักรบ เช่นเดียวกับกับชาวเมารีที่มีรอยสักบนใบหน้า เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ ความสมบูรณ์แบบ ซึ่งก็เป็นการสักในลักษณะของการแสดงความเหนือกว่าในความเป็นชาย หรือ การนิยม “สักขาลาย” ของพวกไทยพวนที่อพยพมาจากเวียงจันทน์ ในสมัยรัชกาลที่ 1 ซึ่ง วัตถุประสงค์ในการสักของแต่ละท้องถิ่นก็แตกต่างกัน (นงคันธ์ ไพพรพิบูลยกิจ, 2541, น. 85 อ้างใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 6) ดังเช่น การสักลายของคนไทยโดยเฉพาะทางภาคเหนือ⁴ และภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ ซึ่งมีความมุ่งหมายในการสักเพื่อความสวยงามเป็นสำคัญ มิได้สักเพื่อเป็น เครื่องรางของขลัง ดังเช่นในของภาคกลางของไทยแต่อย่างใด

ภาพที่ 2 รอยสักบนใบหน้าของชาวเมารี

ที่มา: หนังสือ Art, Sex and Symbol, The Mystery of Tattooing.

ลิขสิทธิ์การวิจัย สืบเนื่องใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

⁴ อ่านรายละเอียดดังกล่าวถึงในบทที่ 3.2.1 สังคมเมืองเชียงใหม่กับรอยสักล้านนา

ในภาคกลางสุลักษณ์ ศรีบุรี และทวิวงศ์ ศรีบุรี 2530 ทำการวิจัยเรื่อง ลายสักที่พบในภาคกลางของประเทศไทยพบว่า การสักในภาคกลางยังคงแพร่หลายในกลุ่มบุคคลที่มีอาชีพบางประเภท ได้แก่ อาชีพรับจ้าง อาชีพใช้แรงงาน อาชีพชาวเรือ หรือชาวประมง และอาชีพรับราชการ ซึ่งเหตุที่ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้นิยมสักอยู่นั้นเป็นเพราะมีความเชื่อในเครื่องรางของขลัง โดยปรารถนาที่ต้องการมิของดีติดตัวไปทุกหนทุกแห่ง เพื่อให้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจให้คุ้มครองปราศจากภัยอันตราย เนื่องจากการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันสามารถเกิดภัยอันตรายขึ้นได้ทุกเมื่อ ประกอบกับการต่อรองช่วงชิงแข่งขันกันมากขึ้นเช่น ผู้ที่ทำการค้าขาย หรือการเจรจาต่อรอง และอาชีพด้านงานบริการ ดังตัวอย่างงานวิจัยของรัตน อรุณศรี (2547) พบว่า หนึ่งในกรณีศึกษาคือพี่ดาว (นามสมมติ) เป็นหญิงสาวอะโกโก้ ซึ่งอยู่ในอาชีพขายบริการ ที่ต้องการสร้างสัญลักษณ์เพื่อให้เกิดความแตกต่าง และจดจำตนเองได้รับฉายาในนามของ “Dragon Queen” ที่ทำให้ตนชื่นชอบเป็นอย่างมาก ซึ่งรอยสักที่ปรากฏบนเรือนร่างของพี่ดาวเป็นรูปผีเสื้อกำลังโฉบบินที่บริเวณอวัยวะเพศด้านใน (ที่ต้องอำพรางจะมองเห็น) พี่ดาวมีความเชื่อในรอยสักนี้ว่าสามารถสร้างแรงกระตุ้นทางเพศได้มากทำให้ตนมีเสน่ห์ เป็นที่ดึงดูดใจดึงดูดลูกค้าทำให้เรียกแขกได้เยอะขึ้น ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่เมื่อพบเห็นจะตกใจ ตะลึง และชอบใจกับรอยสักนี้ จนทำให้ลูกค้าบางรายถึงกับต้องตกเป็นลูกค้าประจำของพี่ดาว และรายได้ของเธอก็เพิ่มมากขึ้นหลังจากมีรอยสักนี้จนทำให้เพื่อนหญิงบริการบางคนต้องการไปสักตามบ้าง (อ้างใน รัตน อรุณศรี, 2547, น. 96) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากการสร้างอัตลักษณ์ที่เกิดจากสัญลักษณ์ หรือรอยสัก ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้คนเกิดการจดจำในความเป็นตัวตนที่ตนสร้างขึ้น เมื่อมีผู้พบเห็น และเป็นที่ยอมรับชื่นชอบทำให้บุคคลภายในกลุ่ม หรือผู้คนที่พบเห็นต้องการปฏิบัติตาม จึงทำให้เกิดวัฒนธรรมประชานิยม (Popular culture) ขึ้น ซึ่งสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนร่างกายนั้นสามารถทำให้ร่างกายของตนกลายเป็นสินค้าให้มีคุณค่า มีราคา ในการบริโภคต่อผู้คนที่พบเห็น

การสักที่พบในภาคกลางนั้น จัดอยู่ในประเภทอยู่ยงคงกระพันชาตรีที่ว่าจะทำให้แคล้วคลาดจากของมีคม อุบัติเหตุ หรืออันตรายทั้งปวง และในด้านเมตตามหานิยมเพื่อให้ผลเป็นที่ต้องตาต้องใจแก่เพศตรงข้าม นอกจากนี้ยังให้ผลทางการเจรจา ค้าขายดังกล่าว (อ้างใน สุลักษณ์ ศรีบุรี และทวิวงศ์ ศรีบุรี, 2530, น. 47) ซึ่งในการสักมีทั้งสักด้วยน้ำหมึกและน้ำมัน

โดยส่วนใหญ่การสักน้ำมันเพื่ออยู่ยงคงกระพันชาตรีที่พบนั้น จะเป็นผู้ประกอบอาชีพรับราชการเพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับราชการ และเป็นที่น่าสังเกตว่าการมาขอรับการสักจากครูเกจิอาจารย์ต่าง ๆ ต้องยึดกฎข้อห้ามอย่างเคร่งครัดเพื่อส่งผลต่อความขลังทางไสยศาสตร์ ดังเช่น

กฎข้อห้ามที่ห้ามเดินสะพานหัวเดียว ห้ามรับประทานผัก น้ำเต้า มะเฟือง และท้ายสุดคือห้ามประพาศพิศ 5 จึงทำให้การสักมีแนวโน้มลดน้อยลงประกอบกับค่านิยมของผู้คนในสังคมที่มีมุมมองต่อผู้ที่มีรอยสักว่าเป็นนักเลงอันพาล ทำให้เกิดความรังเกียจเมื่อได้เข้าใกล้ หรือการที่จะคบค้าสมาคมด้วย จึงเป็นเหตุให้ผู้สักระงับการสักด้วยน้ำหมึกเป็นการสักด้วยน้ำมันแทน หรือสักบริเวณใต้ร่มผ้าซึ่งถือได้ว่าเป็นการพรางกายของผู้ที่มีรอยสัก เช่น บริเวณหน้าอก หลัง ซี่โครง เป็นต้น (อ้างแล้ว สุลักษณ์ ศรีบุรุษ และทวิวงศ์ ศรีบุรุษ, 2530, น. 102 - 105)

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบนั้น นิยมสักเพื่อความสวยงามดังกล่าว เช่น ความนิยมเกี่ยวกับการสักของคนไทยพวนที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี มีการสักที่เรียกว่า “การสักขาลาย” จากความมุ่งหมายของการสักนั้น เพื่อให้มีเสน่ห์ เป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะสตรีเพศ (อ้างใน ฌัญญภัทร นาวิกขิวัน, 2521, น. 95) ดังคำกล่าวว่า “ผู้ที่ไม่มีลายสักถือว่าเป็นคนที่ต่ำต้อย ไม่เป็นที่สนใจ ผู้ที่ไม่ได้สักได้ชื่อว่า ขาขาว ส่วนผู้ที่สักขา เรียกว่า ขาลาย” อันเป็นที่นิยมชมชอบของผู้คนในสมัยนั้น จึงเกิดการใช้ถ้อยคำในการเกี่ยวพาราสีขึ้น เรียกว่า ผยา (พะหย่า) ดังตัวอย่างของคำเกี่ยวพาราสีนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความนิยมชมชอบของการสักมีดังนี้ (คเชนทร์ วรศักดิ์เพชร, 2522 อ้างใน ประเทิน มหาจันทร์, 2534, น. 36)

ขาขาวนุ่งผ้าฝ้าย

ขาลายมอมนุ่งผ้าเงินกอม

อธิบายความว่า (ลวดลายที่สักไว้ที่ขานั้น ทำให้ดูคล้ายผ้าฝ้าย) ขาที่ไม่ได้สักคล้ายขาขาวเปรียบได้กับการนุ่งผ้าฝ้ายที่มีสีขาว ขาที่สักลาย เปรียบเสมือนการนุ่งผ้าที่มีลวดลายสวยงาม

ขาขาวให้น้ำหลังเตะส่ง ขาลายให้น้ำกันอ้อยเอา

อธิบายความว่า ขาขาวคือ ขาที่ไม่ได้สักลายให้เตะส่งไป (ไม่ควรสนใจกับผู้ที่ไม่มีลายสักบนขา) แต่ถ้าขาลายคือขาที่สักลายให้กลับด้วย (ให้เดินตามคอยเอาใจ)

⁵ ในการสักเพื่อความขลังนั้น การลงคาถาอาคมบนร่างกายที่ถูกสัก เป็นที่นิยมของคนไทยในสมัยโบราณ โดยผู้สักจะต้องละเว้นข้อห้าม ซึ่งเรียกว่า คะล่ำ ซึ่งมีข้อปฏิบัติสำหรับผู้รับการสักมากมาย อาทิ การละเว้นบริโภคเนื้อ 10 ชนิด ได้แก่ เสือโคร่ง เสือเหลือง ช้าง ม้า สุนัข แมว งู หมี มนุษย์ การห้ามกินกล้วยโดยวิธีกัด ให้หักเป็นคำ ๆ ห้ามข้ามสะพาน ที่ทอดข้ามลำคลองที่ไม่มีน้ำ ห้ามมองลงไปในบ่อที่ไม่มีน้ำ ห้ามแหงนมองดูท้องฟ้า ห้ามไม่ให้ชายฟ้าถุงของผู้หญิงมาสะบัดโดยร่างกายโดยเฉพาะขามีประจำเดือน ห้ามลอดครัว ห้ามลอดใต้ถุน ห้ามลอดใต้บันได ห้ามลกราวตากผ้า ห้ามลอดผ้าถุงสตรี ห้ามลอดใต้ต้นมะเฟือง ห้ามกล่าวคำหยาบหากสักที่ลั่นห้ามบ้วนน้ำลายลงในที่ต่ำ เช่น ส้วม เป็นต้น ห้ามไม่ให้ผู้หญิงมานั่งทับ นอนทับข้างบน ฯลฯ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน ประเทิน มหาจันทร์ ในศิลปะการสักลาย, สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2534.

ขาลายแล้ว แอวบ่ลายบ่ให้ก่าย

แอวลายแล้ว ขันปลักนกน้อย งอยแก้มตอคี้ตา

อธิบายความว่า ขาสักลาย แต่ถ้าแอวมิได้สักลาย ก็มิให้ทอดก่าย แต่ถึงแม้ว่าแอวสักลายแล้ว แต่ถ้ามิได้สักรูปนกน้อยก็ไม่สวย

ขาลายขึ้น ขาขาวบ่เป็นคา ขาลายขึ้นฟ้าขาขาวล้วยอยู่ดิน

อธิบายความว่า ขาลายนั้นมีค่า ส่วนขาขาวคือขาที่ไม่ได้สักลาย ไม่มีค่า ผู้ที่สักขาลายย่อมได้อยู่ในที่สูง ผู้ที่มิได้สักลายที่ขาคือพวกขาขาวต้องเกลือกกลิ้งอยู่ในที่ต่ำ

ขากบขาเจียดก็ยงลาย ขาผู้ขายบ่อลายดีดี กินซื้ออยู่ป่าแก

อธิบายความว่า แม้แต่ขากบขาเจียดก็ยังมีลาย ผู้ขายที่มิได้สักลายที่ขานั้น ควรจะไปกินซื้อที่ป่าสะแก

และนอกจากนี้ยังมีคำร้องเกี่ยวกับการสักของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความนิยมของการสักในครั้งนี้มีคำว่า (ภราคร รัตนกุล, 2526 อ้างใน ประเทิน มหาจันทร์, 2534, น. 36)

“ขาลายแล้วทางแอวตั้งชื่อ

ตั้งชื่อแล้วทางแขว่ตอกทอง

สักนกน้อยงอยแก้มจ้งลือคือ

ขาขาวมานั่งไถ่ หมั้นคาวฮากซื่ออก ขาลายมานั่งไถ่

หอมเนียมอ้มกะบ่ปาน

ลิปผืนผ้า ชาวผืนผ้า ป่อทอขาลายขึ้นก่าย”

ซึ่งมีใจความอธิบายดังต่อไปนี้

“นอกจากสักขาลายแล้ว ยังมีสักที่เอว และมีพื้นเลี่ยมทองด้วย

สักเป็นรูปนกตัวเล็ก ๆ จึงจะเหมาะ

คนที่ขาไม่ได้สักลายมานั่งไถ่ หมั้นคาวจนแทบอาเจียน

คนที่ขาสักลายมานั่งไถ่ หอมจนแม้ไม่หอมก็ไม่เท่า

ถึงจะมีผ้าสักลิปผืน ยี่ลิปผืน ก็ไม่เท่าขาที่สักลายขึ้นก่าย” (อ้างแล้ว ประเทิน มหาจันทร์,

2534, น. 36)

ซึ่งการสักของคนไทยพวนนั้นจะสักลายเป็นรูปสัตว์ได้แก่ ลายม้าม ลายมอม และลายนก สักที่ต้นขาบนสุด ซึ่งโดยรอบต่อจากสักลายนกจะสักลายมอมเรียงกันลงมาเป็นแถวจนถึงหัวเข่า ตามลักษณะของลายมอมเป็นสัตว์ 4 เท้า รูปร่างคล้ายสิงห์เช่นเดียวกับลายม้าม แต่ต่างกันตรงที่ลาย ม้ามจะมีลักษณะของตัวที่ใหญ่กว่า ซึ่งลายดังกล่าวนี้เป็นที่นิยมกันมาก แต่ได้สิ้นสุดความนิยมลง เมื่อ 60 - 70 ปีที่ผ่านมาแล้ว และปัจจุบันยังคงพบอยู่บ้างประปรายในความเป็นคติของการสักเพื่อ ความสวยงาม แต่ต่อมาจึงได้เปลี่ยนเป็นการสักเพื่อนำผลมาใช้ในทางไสยศาสตร์ (อังกูร ฝัฟอง กัณฑรพิทักษ์, 2535, น. 21) ดังเช่น

ฝัฟอง กัณฑรพิทักษ์ (2535) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสักลายอีสาน: ศึกษาเฉพาะกรณีบ้าน ศรีสุข ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการสักลายเข้ามามีบทบาทในบ้าน ศรีสุขเป็นเวลานานกว่า 40 ปี โดยพระภิกษุรูปหนึ่งที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านหมอยา พื้นบ้าน ตำรายารากไม้ นอกจากนี้ยังมีชื่อเสียงทางด้านวิชาอาคมทางด้านไสยศาสตร์ เครื่องรางของ ขลัง เพื่อนำมารักษาญาติโยมที่เจ็บไข้ได้ป่วย ส่วนทางด้านไสยศาสตร์นั้นนำมาใช้ในการขับไล่ผี

จึงสังเกตได้ว่ารอยสักกับสังคมไทยแต่เดิมได้รับอิทธิพลมาจากทางด้านศาสนา และถูก ผนวกเข้ากับเรื่องของไสยศาสตร์ ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ชาวบ้านศรีสุขเกิดศรัทธาในความเชื่อ และ เลื่อมใสทางด้านไสยศาสตร์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการสักที่เรียกกันว่า “หมวกเหล็ก” ซึ่งเป็นการสักลายบนศีรษะที่ขลังที่สุด มีอิทธิฤทธิ์ในการอยู่ยงคงกระพัน และเมตตามหานิยม ทั้งนี้ จึงพบว่าลายสักที่เป็นที่นิยมสักกันในหมู่บ้านศรีสุชนั้นได้แก่

1. หมวกเหล็ก	12. ลายเสือเผ่น
2. ลายนางกวัก	13. ลายจิ้งจก
3. ลายหนุมาน	14. ลายนกอินทรี
4. ลายปลาไหล	15. ลายยันต์ 9 ยอด
5. ลายมังกร	16. ลายดอกจันทร์
6. ลายพญานาค	17. ลายสายธนู
7. ลายพรหมสีหน้า	18. ลายสิงลม
8. ลายเสือหัวขาด	19. ลายสิงห์

⁶ อ่านเพิ่มเติมในวิทยานิพนธ์ฝัฟอง กัณฑรพิทักษ์. เรื่องการสักลายอีสาน: ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านศรีสุข ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม, 2535, น. 54.

9. ลายดอกไม้	20. ลายห้ายอด
10. ลายยันต์ยอดเวช	21. ลายตัวอักษร
11. ลายตัวยันต์ ร้อยแปด (108)	22. ลายมอญ

นอกจากนี้ยังพบว่าการสักลายในหมู่บ้านศรีสุขมีหลายประเภท จึงได้จำแนกการสักลายเป็น 2 ประเภทใหญ่ตามวิธีการสักดังนี้

1. การสักลงยันต์ หรือสักลงอาคม

จากความเชื่อของชาวบ้านศรีสุขโดยส่วนใหญ่ที่มีความเลื่อมใสในด้านไสยศาสตร์ เวทมนตร์คาถา ทำให้ผู้คนที่มีความเชื่อเลื่อมใสศรัทธาไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ประกอบงานด้านการค้า หรือการเดินทางอพยพเคลื่อนย้าย เมื่อต้องการจะใช้ หรือเก็บรักษามนต์คาถาที่ได้มาไว้เพื่อป้องกันภัย เช่น การแขวนพระเครื่อง การผูกตะกรุด ผ้ายันต์ เป็นต้น

แต่สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความลำบากในการเก็บรักษา เนื่องจากไม่สามารถอยู่ติดตัวตลอดไปได้ ดังนั้นจึงมีการทำเวทมนตร์คาถาให้ติดอยู่กับตัวไปเสมอ โดยการ “สักลงยันต์” ซึ่งการสักลายยันต์ต่าง ๆ นั้นมีข้อปฏิบัติที่เคร่งครัดกว่าการแขวนเครื่องราง ซึ่งจะพบว่าในหมู่บ้านศรีสุขผู้ชายจะสักมากกว่าผู้หญิง โดยเฉพาะชาวอีสานแล้วหากนับย้อนหลังไปประมาณ 40 - 50 ปี จะนิยมกันว่า “ผู้ชายต้องมีลึงมีลาย” มิฉะนั้นคนจะดูถูกได้ว่าเป็น “โตะแม่” (คือตัวเมีย ที่เป็นผู้ชายไม่สมบูรณ์) และในขณะเดียวกัน การสักลายถือว่าเป็นคน “ใจกัดใจแค้น” (คือใจคอเข้มแข็ง) ไม่ใช่คน “จี๋โย้ย จี๊แบะ จี๋ย่าน” หรือใจเสาะ ดังนั้นการสักลายของชาวบ้านศรีสุขจึงถือเป็นการฝึกกรรมะ คือทำให้รู้จักชินต่อความอดกลั้น ข่มจิต ข่มใจ อดทนบึกบึน เพื่อให้สมกับเป็นลูกผู้ชายโดยการสักยันต์มีการสักตามความเชื่อดังนี้

1. การสักเพื่อยู่งคงกระพันที่เชื่อกันว่าเมื่อสักแล้ว ปืน หรือศาสตราวุธต่าง ๆ ไม่สามารถทำอันตรายได้ เช่น ปืนยิงไม่ออก ฟันแทงไม่เข้า ซึ่งการสักเหล่านี้อาจสักเป็นรูปแล้วลงอักขระหรือลงเฉพาะยันต์ ได้แก่ หนุมานออกศึก นารายณ์จักร เสือเผ่น เสือหัวขาด พรหมสี่หน้า อติปิโสแปดทิศ เป็นต้น

2. การสักเมตตามหานิยม มหาเสน่ห์ มีความเชื่อว่าเมื่อสักแล้ว จะมีคนรักนิยมชมชอบสาวรักสาวหลง พุดจาไฟเราะจับใจบุคคลทั่วไป ถ้าขายคล่อง ซึ่งลายสักได้แก่ ยันต์จิ้งจอกหางเดียวจะทำให้ค้าขายดี จิ้งจอกสองหางกล่าวถึงการเกี้ยวพาราสีหญิงสาว หรือลาย สี่ทิศ ดอกเข็ม ดอกไม้ โพธิ์ทอง พระปิต ฯลฯ

3. การสักเพื่อป้องกัน และแก้พิษต่าง ๆ หรือรักษาโรค เป็นความเชื่อที่ว่าเมื่อสักแล้วจะป้องกันพิษจากสัตว์ต่าง ๆ รักษาโรคปวดหัว ปวดขา ปวดเอ็น และนิยมสักกันมากทั้งหญิงและชาย เช่น ลายสักดอกผักแว่น ดอกจันทร์ เป็นต้น

ภาพที่ 3 รอยสักเพื่อความอยู่ยงคงกระพัน

ที่มา: หนังสือ สัก เสก เลขยันต์ อาจารย์หนู กันภัย.

ภาพที่ 4 รอยสักเมตตามหานิยม

ที่มา: หนังสือ สัก เสก เลขยันต์ อาจารย์หนู กันภัย.

2. การสักไมลงยันต์

การสักประเภทนี้นิยมกันมากในกลุ่มวัยรุ่นของชาวบ้านศรีสุข ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสักที่ทำให้ร่างกายเกิดความสวยงาม เช่น สักลายเสือตั้งถ้ำ มังกรพันแขน นกอินทรี ภู หรือภาพการ์ตูนต่าง ๆ เพราะไม่มีการลงยันต์ที่เป็นหัวใจของลาย หรือมีข้อห้ามใด ๆ ฉะนั้นการสักประเภทนี้จึงไม่เกี่ยวข้องกับผลทางไสยศาสตร์ ดังนั้นจึงเป็นการสักที่ขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือรสนิยมของผู้สัก ซึ่งบางคนอาจสักเป็นรูปผู้หญิงเปลือย รูปผีเสื้อ รูปดอกไม้ รูปหัวใจกางเขน ฯลฯ โดยรูปภาพเหล่านี้สามารถบ่งบอกถึงนิสัยใจคอ หรือเรื่องราวในอดีตที่ทำให้เกิดความประทับใจ และเป็นความทรงจำของผู้สักที่ต้องการสร้างสัญลักษณ์เอาไว้บนร่างกายของตน

จึงกล่าวได้ว่า แม้การสักลายประเภทนี้จะเป็นลายสักขออนิยมในกลุ่มวัยรุ่น เพื่อความสวยงาม ถึงแม้จะไม่ลงยันต์คาถาอาคมก็ตาม แต่การสักดังกล่าว จะต้องคำนึงถึงตำแหน่งในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้ถูกต้องเป็นที่อันควร มิฉะนั้นความขลังจะไม่บังเกิด ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่สักจะประสงค์ให้ลายสักปรากฏอยู่ในร่มผ้า (สมร พลเดช, 2534 อ้างใน ศิวพงษ์ กันทรพิทักษ์, 2535, น. 57) ซึ่งจัดอยู่ในตำแหน่งของร่างกาย ดังเช่น หลัง หน้าอก คอ ศีรษะ ไหล่ แขน ขี่โครง หน้ามือ และหัวเข่า เป็นต้น

นอกจากนี้ลายสักที่พบมากในบ้านศรีสุขสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท

1. การสักรูป สัญลักษณ์ ได้แก่

1. รูปสัตว์ คือสัตว์ที่มีอานุภาพ ความดุร้าย ปราดเปรียว และสง่างาม เช่น หนุมาน เสือ สิงห์โต สิงลม หงส์ จิ้งจก มังกร และนกอินทรี
2. รูปเทพยดา คือเทพเจ้าตามความเชื่อในลัทธิศาสนาพราหมณ์ ได้แก่ พระอิศวร พระศิวะ พระนารายณ์ พระพรหม พระฤๅษี เป็นต้น
3. รูปยันต์ คือรูปทรงสี่เหลี่ยมที่มีอักขระลงคาถาอาคมกำกับ
4. รูปอื่น ๆ เช่น ดอกไม้ หญิงสาว หัวใจ นก เป็นต้น

2. การสักลาย ลวดลายต่าง ๆ

ส่วนใหญ่นิยม “สักขาลาย” คือสักลวดลายต่าง ๆ ลงบนบริเวณต้นขาอ่อนทั้งสองข้าง ซึ่งถือเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่นิยมของภาคอีสาน เพื่อทดสอบความทรหดอดทนของความเป็นลูกผู้ชาย ลายที่สักนิยมสักสิงโตคำซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของสัตว์ที่ทรงพลังเป็นผู้นำของฝูงสัตว์ทั้งหลาย

3. การสักอักขระ หรือสักยันต์ (ตัวขอมโบราณ)

เป็นการสักเพื่อให้ผลทางไสยศาสตร์ดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

1. สักเพื่อผลทางอยู่ยงคงกระพันชาตรี จะทำให้แคล้วคลาดจากของมีคม อุบัติเหตุ หรืออันตรายทั้งปวงส่วนใหญ่นิยมสักลายที่เป็นตัวแทนของความดุร้าย ปราดเปรี้ยว สง่างาม กล้าหาญ ได้แก่ ลายเสือเผ่น หนุมานคลุกฝุ่น หงส์ มังกร และลายสิงห์ หากลายสักที่เปรียบเสมือนเกราะป้องกันภัย ได้แก่ ยันต์เก้ายอด ยันต์เกราะเพชร หรือหมวกเหล็ก ซึ่งการสักเหล่านี้จะมีการลงหัวใจของคาถากำกับอยู่ในแต่ละลวดลาย ส่วนในการสักอักขระ หรือตัวขอมโบราณจะสักเป็น 2 รูป ได้แก่

1. สักเฉพาะอักษรล้วน ๆ
2. สักตัวอักษรกำกับรูปภาพเป็นชุดเดียวกัน เพื่อให้เกิดความขลัง มีอานุภาพศักดิ์สิทธิ์ดั่งคาถาอาคมของเกจิอาจารย์ที่ได้ลงกำกับไว้

2. สักเพื่อผลทางเมตตามหานิยม เพื่อให้มีเสน่ห์เป็นที่รักของคนทั่วไป โดยเฉพาะจะให้ผลดีทางการทำมาค้าขึ้น เจริญรุ่งเรือง โดยสักเป็นรูป จิ้งจก หรือสาธิก

4. การสักน้ำมัน

เราจะเห็นได้ว่าการสักลายที่ใช้วิธีสักด้วยน้ำมันแทนน้ำหมึกนั้น ทำเพื่อไม่ให้สามารถมองเห็นลายสักอย่างชัดเจนแล้ว ยังไม่เกิดปัญหาในการลบรอยสักในภายหลัง และเป็นยังเหตุให้ลวดลายสักที่วิจิตรบรรจงในการสื่อความหมายของรูปแบบต่าง ๆ ที่นิยมกันมาแต่เดิม เริ่มสูญหายไปทีละน้อย และเป็นสิ่งที่สังเกตว่าชาวบ้านศรีสุโขทัยให้ความสำคัญแก่การสักที่มีการลงคาถาอาคมซึ่งเปรียบดั่งเป็นพิธีกรรม⁷ กำกับผ่านสื่อกลางนั้นก็คือ “การสัก” โดยมีการลงหัวใจของลายกำกับไว้ ซึ่งมีได้ขึ้นอยู่กับลวดลายที่จะปรากฏหรือไม่แต่อย่างใด (อ้างในผิวพ่อง กันทรพิทักษ์, 2535, น. 55 - 60)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ารอยสักกับสังคมไทยในสมัยเก่าได้เกิดขึ้นมานาน และได้รับความนิยมในหมู่ชาวไทยไม่ว่าจะเป็นกลุ่มทางชาติพันธุ์ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งแต่เดิมนั้นเป็นยุคที่ได้รับอิทธิพลทางด้านศาสนา และเป็นที่สังเกตว่าการสักที่ให้ผลทางด้านไสยศาสตร์นั้นเกิดแทรกซึมไปแทบทุกพื้นของสังคมไทย เพราะมีความผูกพันศรัทธาในความเชื่อต่อสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติที่นับ

⁷ เพื่อให้ยันต์ที่สักเกิดความขลัง ครู หรือเกจิอาจารย์ต่าง ๆ ที่ทำการสักจะต้องบริกรรมคาถาไปตลอดจนเสร็จพิธีการ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณวิเศษของยันต์ที่สัก ต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับลายสักยันต์จึงจะเกิดความขลัง และสามารถบันดาลให้ผู้สักบรรลุในสิ่งที่ตนพึงประสงค์อ่านเพิ่มเติมในประเทิน มหาจันทร์, 2534, น. 45.

ถือเครื่องรางของขลัง เลื่อมไสทางด้านไสยศาสตร์ โดยการสักร่างได้ถูกผนวกถือเป็นเครื่องรางของขลังอย่างหนึ่งเช่นเดียวกันเรียกว่าการสักยันต์ ที่มุ่งเน้นสักในหมู่ชาวยุทธเพื่อสร้างเป็นกุศโลบายไว้ยึดเหนี่ยวจิตใจในการสู้รบ โดยมีความเชื่อในคุณค่าด้านความศักดิ์สิทธิ์ที่จะทำให้อยู่ยงคงกระพันชาตรีในความหนักระบือ ปืนยิงไม่ออก มีดแทงไม่เข้า ค่อยดีไม่แตกตลอดจนศาสตราวุธต่าง ๆ ไม่สามารถทำอันตรายได้ อีกทั้งยังเป็นผลไปในทางเมตตามหานิยม ที่ทำให้ตนมีเสน่ห์เป็นที่รักนิยชมชอบของคนทั่วไป จะสังเกตได้ว่าในแต่ละยุคสมัยที่มีรอยสักสืบต่อกันมาดังกล่าวนั้น ถือได้ว่าเป็นยุคของวัฒนธรรมสมัยนิยม (Pop culture) หรือวัฒนธรรมประชานิยม (Popular culture) กล่าวคือ รอยสักเป็นที่นิยชมชอบของผู้คนทั่วไป และเป็นการสร้างอัตลักษณ์ (Identity) ด้วยสื่อที่เป็นสัญลักษณ์ ทำให้เมื่อผู้พบเห็นรอยสักเกิดไปปฏิบัติตาม เพื่อมิให้เป็นที่ยังเกียจในการคบค้าสมาคมของฝ่ายเพศตรงข้ามซึ่งแต่เดิมเป็นเพศชายที่นิยมสัก รวมทั้งยังทำให้ร่างกายของตนเกิดเป็นคุณค่าในการคิดจะมีคู่ครองเมื่อเป็นที่พบเห็นในที่สาธารณะ ทั้งนี้ยังพบอีกว่า รอยสักมิได้ปรากฏเพียงแต่เพศชายเท่านั้น กลับยังพบในเพศหญิง⁸ จึงทำให้รอยสักที่พบในเพศหญิงของยุคต่อมาซึ่งมีอาชีพบริการต่าง ๆ นั้น สามารถเพิ่มคุณค่าในราคาของร่างกายตนมากขึ้น เพราะรอยสักเป็นสื่อช่วยต่อยอดให้ผู้ที่พบเห็นสามารถจดจำ ในการเข้ามาบริโภคร่างกายที่กลายเป็นสินค้าต่อผู้ที่พบเห็น และยังเป็นที่ยินยอมรับการยอมรับภายในกลุ่มของตน จนเป็นเหตุให้ผู้คนภายในกลุ่มไปปฏิบัติตาม ทั้งนี้เนื่องมาจากรอยสักนั่นเอง

และเป็นที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งว่า รอยสักนั้น ยังจัดอยู่ในวัฒนธรรมสมัยนิยม (Pop culture) ตรงที่รอยสักเกิดเป็นวัฒนธรรมของชนชั้นต่ำ ซึ่งแต่เดิมในช่วงหนึ่งมีการสักร่างให้ผู้ที่เป็นไพร่พล หรือแสดงถึงสังกัดในกรม กอง และสักเพื่อประจานความผิดให้แก่นักโทษ

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า นั่นคือสาเหตุของการสร้างวาทกรรมชุดหนึ่งที่ส่งผลกระทบมาถึงในยุคปัจจุบันของการสัก จึงทำให้เมื่อพบเห็นผู้ที่มีรอยสักจะถูกกล่าวหาว่าเป็นคนจี๊จุ๊ก จี๊ตาราง เป็นนักเลงหัวไม้ อันธพาล หากเป็นหญิงที่สักจะถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี เป็นผู้หญิงชั้นต่ำ หรือเป็นโสเภณี (อ้างใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 7) จึงไม่เหมาะแก่การคบค้าสมาคม เป็นต้น

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ารอยสักยังปรากฏให้เห็นมาจนถึงในยุคปัจจุบัน แต่ในด้านลวดลายรูปแบบ และการให้ความหมายของสัญลักษณ์รวมทั้งความเข้าใจเรื่องร่างกายจากรอยสักนั้นต่างไปจากอดีต เช่นจากการสลักลวดลายที่เป็นอักขระต่าง ๆ มาสู่การสักร่างที่มุ่งเน้นในเรื่องของความสวยงามบนเรือนร่างมากขึ้น อาทิเช่น การสักรูปแมลง ผีเสื้อ แมงป่อง หรือลวดลายกราฟฟิคบริเวณ

⁸ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน รัตนา อรุณศรี. ประวัติศาสตร์สังคมสังเขป เรื่องการสักร่างกายมองในมิติของความสัมพันธ์ทางเพศภาพ. “กล่าวถึงรอยสักที่พบในเพศหญิงซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดในแง่ลบ” 2547, น. 66.

หน้าอก หรืออวัยวะเพศ ฯลฯ (อ้างใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 9) หรือไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเครื่องมือที่ใช้ในการสัก โดยปัจจุบันนั้นได้เปลี่ยนมาใช้เข็มไฟฟ้าทำให้ไม่ต้องเจ็บปวดเหมือนกับการสักในอดีต อีกทั้งยังทำให้ไม่ต้องเสี่ยงต่อการติดโรคที่มากับเข็มสักอีกด้วย

ทั้งนี้เพราะเกิดความเปลี่ยนแปลงที่เลื่อนไหลไปกับบริบทแวดล้อมตามกาลเวลาผนวกกับความคิด ความเชื่อในบริบทหนึ่ง ๆ ของผู้คนในสังคมที่เกิดการผสมผสานรอยสักร่วมกับการสร้างสรรค์ความงามในเรื่องของศิลปะเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้รอยสักที่ส่งผลทางด้านไสยศาสตร์ซึ่งถูกส่งผ่านมากับความเชื่อเดิมถูกลบเลือนไป ดังจะกล่าวถึงดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5 รอยสักเพื่อความสวยงาม

ที่มา: หนังสือ Tattoo Special 4, ร้านสัก Tattoo shop.

⁹ เครื่องมือที่ใช้ในการสัก ประกอบด้วยเข็มสัก และน้ำหมึก โดยเข็มสักในสมัยก่อนจะมีหลายชนิดได้แก่ หนามหาวที่มีปลายแหลม และแข็ง หรือไม้อัดจะเป็นเข็มหมุดหรือเข็มเย็บผ้านำมาจำนวน 3 - 5 เล่มโดยการมัดเข้าไว้ด้วยกัน แล้วผูกติดกับด้ามไม้ที่ใช้เป็นด้ามจับในการสัก และยังพบอีกว่าจะนำเข็มที่ทำจากเหล็กในการดอกฝาลงมาทำเข็มในการสักเพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ทางคาถาอาคม หรือก้านร่มที่นำมาฝนปลายให้แหลมเป็นหน้าตัด เหล็กปลายแหลมที่ทำด้วยทองเหลือง และแท่งแสตนเลส ส่วนน้ำหมึกที่ใช้นั้น มีส่วนผสมที่แตกต่างหลากหลายกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นในแต่ละยุคสมัย เช่น น้ำหมึกที่ได้จากยางไม้ ขี้เฒ่า กระดุกสัตว์ กากมะพร้าว น้ำหมึกจีน เขม่าไฟที่จับเกาะตามกันหม้อ ดินเหนียว ดินขาว น้ำมันเสือ น้ำมันพราย ฯลฯ ซึ่งในการสักส่วนใหญ่เป็นการสักที่เกิดจากความเชื่อโดยการให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ และในเรื่องของเมตตามหานิยม แต่ในยุคปัจจุบันการสักด้วยจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นเพื่อความสวยงามบนเรือนร่างส่วนใหญ่จะเปลี่ยนมาใช้เครื่องสักไฟฟ้า และสีที่ใช้ในการสักก็เป็นสีที่ผลิตขึ้นสำหรับใช้ในการสักโดยเฉพาะ ซึ่งมีคุณภาพและไม่ทำให้เกิดโทษต่อผิวหนังบนร่างกายในภายหลัง อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก ราช รมัญ ใน สักยันต์ อิทธิฤทธิ์ หรือ มนต์ดำ, สำนักพิมพ์ อานิมะท กรุป, 2546.

3.1.2 รอยสักกับการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมไทยสมัยใหม่

ในยุคสังคมไทยสมัยใหม่นั้น ถือได้ว่าเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะเห็นได้จากการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปกับวัฒนธรรมของไทย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความทัดเทียมในความก้าวหน้าทางด้านอารยธรรม ที่มีจุดเริ่มขึ้นมาตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19¹⁰ โดยเริ่มตั้งแต่เรื่องของกีฬามารยาทไปจนถึงความเจริญทางด้านวัตถุ เช่น ถนนสำหรับยานยนต์ ไฟฟ้า กระจก ทราย ทราย ระบบกฎหมายสมัยใหม่ และรวมทั้งการขัดฟันขาว เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่น่าสิ่งใหม่ ๆ มาจากตะวันตก ทั้งนี้เป็นเพราะเกิดจากการที่ได้จัดระเบียบโลกขึ้นมาใหม่¹¹ โดยยึดยุโรปเป็นศูนย์กลางของความเป็นอารยธรรม (อ้างใน ธงชัย วินิจจะกูล, 2546, น. 3 - 5) จนเกิดเป็นบรรทัดฐานในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้นจึงเห็นได้จากการพัฒนาในระบบเศรษฐกิจที่เข้ามาพร้อม ๆ กับ การขยายอาณานิคม ซึ่งเป็นที่สังเกตได้ว่าเมื่อมีของประหลาดที่มาจากโลกใหม่ หรือ โลกแห่งอารย (Colonialism) เข้ามา จึงมีการดูถูกถิ่น แลกเปลี่ยน และเลียนแบบวัฒนธรรมให้มีอารยที่ทัดเทียม ซึ่งพบว่าตรงกับประเทศไทยในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 ในเรื่องรูปแบบของรูปรอยที่สัก และจุดมุ่งหมายของการสักก็เริ่มเปลี่ยนผันไป กลายเป็นที่นิยมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเกิดค่านิยม รสนิยมตามแบบฝรั่ง และการรู้จักศิลปะการสักของ Tattoo Arts ในแบบตะวันตกอีกด้วย

รอยสักกับการกลายเป็นสินค้า

เมื่อพบว่าเกิดการติดต่อสื่อสารในระหว่างโลกตะวันออก และโลกตะวันตก ซึ่งเป็นการเข้าสู่ยุคของสังคมทุนนิยม Body ของรอยสักกลายเป็นสินค้า เป็นการสักเพื่อการค้า (Commercialize) มองร่างกายเป็นเรื่องของต้นทุน ดังเช่น ผู้หญิงในยุโรปที่มีรอยสัก จะได้รับเลือกให้เป็นนักแสดงในคณะละครสัตว์ จึงเห็นได้ว่าเป็นเรื่องของการค้าในการสร้างความแปลกประหลาด และเป็นจุดดึงดูดความสนใจ ซึ่งเป็นการมองว่าร่างกายสามารถทำให้เป็นเรื่องของการค้าได้ และอาจกล่าวได้ว่า เรื่องของร่างกายถือเป็นพื้นที่ในการแสดงออก ซึ่งเป็นพื้นที่แห่งการสร้างค่าและลดค่าได้ในขณะเดียวกัน (อ้างใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น. 7 - 8)

¹⁰ ซึ่งตรงกับในช่วงครึ่งหลังของสมัยรัชกาลที่ 4 หรือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจนมาถึงพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 (อ้างใน ธงชัย วินิจจะกูล, 2546, น. 5)

¹¹ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน ธงชัย วินิจจะกูล. “ภาวะอย่างไรหนอที่เรียกว่าศิวิไลซ์เมื่อชนชั้นนำสยามสมัยรัชกาลที่ 5 แสวงหาสถานะของตนเอง ผ่านการเดินทางและพิพิธภัณฑสถานทั้งใน และนอกประเทศ”. วารสารรัฐศาสตร์สาร ปีที่ 24 ฉบับที่ 2, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

ภาพที่ 6 รอยสักของผู้หญิงในขณะละครสัตว์

ที่มา: หนังสือ Bodies of Subversion: A Secret History of Women and Tattoo.

อิทธิพลของสื่อ

นอกจากนี้ ต่อมา เกิดการพัฒนาในเรื่องของเทคโนโลยีซึ่งเราจะเห็นได้ว่า สื่อได้เข้ามามีบทบาทต่อการสร้างความหมาย และถือได้ว่าเป็นสถาบันหนึ่งของสังคม ที่มีอิทธิพล และอำนาจในการสร้างความเข้าใจ ดังเช่นจะพบว่าในปี พ.ศ. 2540 มีหนังไทยเรื่อง “เด็กเสเพล” ซึ่งเป็นเรื่องที่มีตัวละครเอกได้รับบทเป็นอันธพาลวัยรุ่น และมีโครงเรื่องแบบหนังวัยรุ่นนายร้าย (gangster) ออกฉายนั่น เป็นผลทำให้หลังจากนั้นไม่นาน พบข่าวที่ปรากฏออกมาในโลกแห่งความเป็นจริงที่ว่ามีเด็กวัยรุ่นบุกเข้าปล้นปั้มน้ำมัน หลังจากถูกจับได้จึงให้สัมภาษณ์ว่า “เป็นการเลียนแบบ” จากหนังเรื่อง “เด็กเสเพล” และต่อจากนั้นทำให้สังคมไทยเริ่มตระหนักถึงผลของอำนาจอิทธิพลของสื่อประเภทต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ชมโดยเฉพาะกลุ่มเด็ก และวัยรุ่นพากันเลียนแบบถือเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

ซึ่งอาการดังกล่าว คือแนวคิดทั่วไปที่เชื่อว่า “สื่อมีอิทธิพลอย่างมหาศาล” ต่อผู้รับสาร ซึ่งเป็นแนวคิดที่ก่อตัวขึ้นเมื่อต้นศตวรรษนี้ เรียกว่า “ทฤษฎีเข็มฉีดยา” หรือ “ทฤษฎีกระสุนปืน” ที่เชื่อว่าสิ่งใดที่ปรากฏในสื่อจะสามารถพุ่งเข้าใส่ผู้รับสารได้อย่างเห็นผลในทันทีทันใด เหมือนกระสุนปืนหรือเข็มฉีดยา ทฤษฎีนี้ก่อตัวขึ้นมาได้เนื่องจากมีปรากฏการณ์ความเป็นจริงหลายอย่างรองรับ ดังเช่น การที่รัสเซียสามารถใช้สื่อภาพยนตร์เปลี่ยนความนึกคิดของประชาชนที่เคยมีชีวิตอยู่ในระบบพระเจ้าซาร์ ให้มาคิดแบบชาวสังคมนิยม หรือฮิตเลอร์ที่ใช้วิทยุอย่างได้ผลในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้ว่าในแวดวงวิชาการได้ทำการพิสูจน์วิจัยจนได้ข้อสรุปพบว่า “สื่อไม่ได้ทรงพลังอย่างไรเทียมทาน และไร้เงื่อนไข” แต่เนื่องมาจากระบบความคิดในโลกแห่งสามัญสำนึกนั้นเคลื่อนไหวช้ากว่าการทำผลงานวิจัยทางวิชาการ จึงเป็นเหตุให้ประชาชนยังคงความเชื่อเรื่องอิทธิพลอันทรงพลังของสื่อไว้เป็นอย่างมาก

ในยุคปัจจุบันเนื่องจากในโลกแห่งความเป็นจริง อิทธิพลของสื่อเกิดการขยายตัวเป็นอย่างมากทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพของสื่อประเภทต่าง ๆ ดังเช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ หรือแม้แต่ วิทยุ โทรทัศน์ ที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ดังตัวเลขที่ปรากฏจำนวนเวลาของคนที่นั่งอยู่หน้าจอโทรทัศน์วันละ 4 - 5 ชั่วโมงอยู่ทั้งเกือบตลอดชีวิตนั้น ซึ่งนับว่าเป็นการพบที่มีจำนวนมากในแง่ของตัวสื่อที่เป็นโทรทัศน์ ที่สื่อทั้งภาพ และเสียง จึงจะเห็นได้ว่าสามารถเป็นแรงโน้มน้าวได้ดี และยังเป็นสื่อที่ตั้งอยู่ในจุดที่เปิดเผย และไม่เปิดเผย ดังเช่น ห้องรับแขกหรือห้องนอน จึงทำให้การเข้าถึงโทรทัศน์ง่ายกว่าการเดินทางเข้าไปชมภาพยนตร์ จึงกล่าวได้ว่าโทรทัศน์กลายเป็นศูนย์กลางของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในยุคสมัยที่เรียกว่า “ยุคสมัยแห่งโทรทัศน์” (Television Period) (อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ, 2545, น. 106 - 108) ที่ถือได้ว่าเป็นเทคโนโลยีที่มาพร้อมกับการเจริญเติบโตก้าวหน้า เป็นผลผลิตในระบบทุนนิยม และทำให้โครงสร้างทางสังคมมีความยืดหยุ่น จึงทำให้ปัจเจกชนมีความเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระมากขึ้น ในลักษณะที่ไม่เป็นอนาธิปไตย (จนเกินไป) หรือแปลกแยก (จนยากที่จะเข้าใจ) และไม่ถูกควบคุมครอบงำจากอำนาจโดยรัฐ

ดังนั้นโทรทัศน์ในฐานะเป็นสื่อที่ส่งถึงปัจเจกชนมากที่สุดได้สร้างให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกที่คล้าย ๆ กัน (โดยไม่รู้ตัว) ที่ทำให้ชีวิตเต็มไปด้วยอารมณ์ ความรู้สึก แม้กระทั่งทำให้ผู้ชมธรรมดาคนหนึ่งเกิดความร่าเริง ผันหวาน และหลุดพ้นมาได้ทันที และยัง (สามารถ) สอนให้เรา “เคารพ และเชื่อฟัง” ได้เช่นกัน (อ้างใน ศิวรักษ์ ศิวามย์, 2536, น. 42) จึงเห็นได้ว่าอิทธิพลของสื่อ โดยเฉพาะโทรทัศน์ ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ส่งผลกระทบไปถึงผู้ชม ซึ่งเป็นจุดต่อเนื่องที่มีอำนาจในการครอบงำจิตใจ และสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคของผู้คนในสังคม (อ้างใน ฌัก กานต์ ลิมสถาพร, 2546, น. 66) ได้อีกด้วย

แฟชันกับการสัก

จุดเริ่มต้นของการสัก ที่กล่าวได้ว่าเป็นผู้นำแฟชันของเหล่าดารานักแสดง หรือผู้คนทั่วไปที่สักบนเรือนร่าง โดย เพ็ญพักตร์ ศิริกุล หรือต่าย กล่าวไว้ว่า “เป็นแรงโน้มน้าวที่ได้มาจากสื่อทางโทรทัศน์โดยทำการสักมาได้ 10 ปีแล้ว ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยการเข้าไปทำงานในฐานะนักแสดงจนวันหนึ่งเปิดโทรทัศน์ พบรายการเกี่ยวกับการสักจึงเป็นเหตุให้ไปทำการสัก และเกิดเป็นความชื่นชอบในเรื่องของการสักเป็นทุนเดิมผนวกกับความต้องการที่จะสักอยู่แล้วจึงตัดสินใจทำ นอกจากนี้ยังเห็นว่าที่ร้านสักดูแลเรื่องความสะอาดเป็นอย่างดี และก่อนที่จะทำการสักให้ร้านมีใบให้เซ็นเพื่อยินยอมที่จะรับการสัก ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการที่จะได้รับการเข้าผ่าตัด ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นการสักที่มาจากความสมัครใจจากตัวเราจริง ๆ” โดยทำการสักเป็นรูปหัวใจ และสายฟ้าไว้บนเนินอกด้านซ้าย ส่วนภาพกราฟฟิคที่ปรากฏบนร่างกายอีกแห่งหนึ่งนั้น จะเห็นได้จากบนข้อมือทั้งสองข้างของเธอ และยังให้ความเห็นต่อไปอีกว่า “การสักในครั้งนี้ทำให้ตนรู้สึกพึงพอใจกับรอยสักที่มีอยู่ และไม่คิดที่จะสักเพิ่มเติมอีก เพราะในทุกตำแหน่งที่สักบนร่างกายมีความลงตัวที่ให้ความพึงพอใจแก่ตน ฉะนั้นในฐานะที่เป็นดารานักแสดงมีหน้าที่ปฏิบัติตัวให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม จึงกล่าวเตือนวัยรุ่นที่คิดจะสักในรูปแบบต่าง ๆ บนร่างกายว่า “ควรคิดให้รอบคอบก่อนที่จะทำการสัก เพราะเมื่อสักแล้วจะทำการแก้ไขนั้น เป็นไปได้ยากเพราะรอยสักจะอยู่ติดตัวเราไปตลอดชีวิต” ทั้งนี้เนื่องมาจากพบว่าการสักบนร่างกายกลายเป็นแฟชันที่กำลังเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นทั้งหญิง และชาย ซึ่งต่างจากในอดีตที่นิยมสักเฉพาะในหมู่ชายเท่านั้น

ดังนั้นจึงมีคำโต้แย้งที่กล่าวว่า “การมองว่าดารานักแสดงที่ทำการสักนำมาซึ่งความเป็นต้นแบบที่ไม่ดีของเยาวชนหรือวัยรุ่นนั้น ไม่ถูกทั้งหมดเพราะทุกคนต่างมีความคิดเป็นของตนเอง ความเป็นดารานักแสดงไม่สามารถบังคับให้ใครทำตามตนได้ หรือหากวัยรุ่นคนใดต้องการที่จะสักแสดงว่าบุคคลผู้นั้นจะต้องเกิดความชอบที่มาจากความคิดของตัวเอง ซึ่งในฐานะคนหนึ่งที่ชอบชอบในการสักสามารถกล่าวได้ว่าเมื่อคิดที่จะทำการสักต้องถามตัวเองให้ดีก่อนว่าชอบจริงหรือไม่ หากเป็นการสักที่คิดจะกระทำตามแฟชันอย่าคิดที่จะทำการสักเป็นเด็ดขาด” (อ้างใน กองบรรณาธิการ. ไทยโพสต์. 2549. “รอยสักสุดรักยังอยู่! “ต่าย” ยังไม่ลบทิ้งภาพล่าสุดต้องรีทัชเพราะลูกค้าไม่ชอบ.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.thaipost.net/index.asp?bk=thaipost&post_date=8/Nov/2547&news_id=70351&cat_id=200200 (27 กันยายน 2549).

จากคำกล่าวข้างต้นสามารถพิจารณาได้ว่าสื่อมิได้ส่งผลทางอิทธิพลเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้นที่สามารถบันดาลให้เกิดผลกระทบขึ้นอย่างฉับพลันได้ (ซึ่งหากสื่อกระทำได้เช่นนั้น บรรดาปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยต่าง ๆ คงแก้ไขได้ง่ายขึ้นด้วยการจัดให้มีรายการธรรมะทางโทรทัศน์ตลอด 24 ชั่วโมง) หากทว่าสื่ออื่นจะทำงานได้ผลต่อเมื่อ มีปัจจัยอื่น ๆ เข้าร่วมอยู่ด้วย เช่น ในภาวะ

สงคราม ประชาชนมีความต้องการข่าวสารมากเป็นพิเศษ และมีการผูกขาดแหล่งข่าวสารอยู่แห่งเดียว (คือ รัฐบาล) ในกรณีของเด็ก ๆ นั้น มีข้อค้นพบว่า พ่อแม่สามารถสวมบทบาทเป็นตัวกลาง “เป็นญาติแปลงสาร” ที่สามารถทำให้อิทธิพลของสื่อออกมาในทางบวกหรือลบก็ได้ (อ้างแล้ว กาญจนา แก้วเทพ, 2545, น. 106 - 107) หรือผลมาจากการโน้มน้าวของบรรดากลุ่มเพื่อนฝูงที่ต้องการสร้างอัตลักษณ์ตนให้เข้าร่วมเกิดเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่ม ซึ่งจะเกิดเป็นผลหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ฐานที่ต้องพิจารณาควบคู่กันไปกับความคิด ความเชื่อ ของผู้คนที่ จะทำการสัก ฉะนั้นจึงมิได้เกิดจากสื่อเพียงปัจจัยเดียวดังกล่าว

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่ารอยสักถูกเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมไทยสมัยใหม่ โดยระบบเศรษฐกิจที่มาพร้อมกับการพัฒนาประเทศด้วยการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาปรับใช้กับวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เกิดความทัดเทียมในเรื่องของอารยธรรม ซึ่งพบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ด้วยการดุดคืบ แลกเปลี่ยน และเลียนแบบในเรื่องรูปรอยที่สัก โดยจุดมุ่งหมายของการสักได้เริ่มเปลี่ยนต้นไปเพราะเกิดจากค่านิยม รสนิยมตามแบบฝรั่ง ผนวกกับการรู้จักที่จะศึกษาศิลปะการสัก Tattoo Arts ในแบบตะวันตก ดังนั้นจึงทำให้เกิดเป็นที่นิยมมากขึ้น

ต่อมาเกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยี ซึ่งในช่วงแรกทีกล่าวถึงนั้นทำให้ผู้ศึกษาสังเกตว่า สื่อเป็นตัวกลางสำคัญที่มีอิทธิพล และอำนาจต่อผู้รับสาร จึงทำให้เกิดการเลียนแบบสื่อเป็นเยี่ยงอย่างในการประพฤติปฏิบัติตัวตามแบบสื่อที่ได้ชม ไม่ว่าจะเป็นสื่อประเภท ดังเช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ หรือแม้แต่ วิทยุ และโทรทัศน์ที่สามารถเป็นสื่อกลางสำคัญในการส่งถึงผู้รับสารได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะโทรทัศน์ที่สื่อได้ทั้งภาพ และเสียง ที่สามารถทำให้เกิดเป็นแรงโน้มน้าวต่อผู้รับสาร เช่น ตัวอย่างดังกล่าวของดารานักแสดงโดย ต่าย เพ็ญพักตร์ ศิริกุล กล่าวว่าการสักในครั้งนี้เป็นผลมาจากการชมโทรทัศน์ที่น่าเสนอเรื่องการสักร่างกายประกอบกับเป็นความชื่นชอบของตนเป็นทุนเดิม จึงทำการตัดสินใจสักได้ไม่ยากนัก

ในยุคปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการสักเป็นที่นิยมแก่กลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาว ซึ่งอยู่ในวัยที่กำลังค้นหา เรียนรู้ และทดลองที่จะสร้างอัตลักษณ์ของตน จึงเกิดเป็นเหตุทำให้เลียนแบบดารานักแสดงที่พบในสื่อประเภทต่าง ๆ ดังนั้นจึงสร้างอัตลักษณ์ตนด้วยการสักที่ปรากฏรูปรอยสัญลักษณ์บนเรือนร่าง แต่ทั้งนี้ ต่ายได้กล่าวโต้แย้งต่อมาว่า การมองว่าดารานักแสดงที่ทำการสักนำมาซึ่งความเป็นต้นแบบที่ไม่ดีของเยาวชนหรือวัยรุ่นนั้น ไม่ถูกต้องทั้งหมด เพราะทุกคนต่างมีความคิดเป็นของตนเอง ความเป็นดารานักแสดงไม่สามารถบังคับให้ใครทำตามตนได้ หรือหากวัยรุ่นคนใดต้องการที่จะสักแสดงว่าบุคคลผู้นั้นต้องเกิดมาจากการชอบที่มาจากความคิด ความเชื่อของตัวเอง

ซึ่งทำให้พิจารณาได้ว่า สื่อมิใช่ตัวกลางสำคัญเพียงปัจจัยเดียวในการที่จะทำให้ผู้คนในกลุ่มวัยรุ่นเกิดการกระทำเลียนแบบสื่อโดยการที่จะทำการสักตามได้ เพราะทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับบริบท

แวดล้อมในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม และจากความคิด ความเชื่อของบุคคลผู้นั้นที่ต้องการสร้างอัตลักษณ์ตนให้เลือนไหลไปกับวัฒนธรรมประชานิยม (Popular culture) ที่มีศิลปะการสักปรากฏอยู่บนเรือนร่าง

3.1.3 รอยสักกับสังคมไทยในปัจจุบัน

ปัจจุบันจะเห็นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการสื่อสารคมนาคมที่ส่งผลต่อการทำลายในเรื่องของมิติเชิงพื้นที่ และเวลา เป็นเหตุให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์กัน เข้มข้นมากขึ้น ในการหยิบยืมผสมผสานทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างซับซ้อน และหลากหลาย นำมาซึ่งการส่งผลกระทบต่อจิตสำนึก จึงเกิดการสร้างความหมายใหม่ให้กับการสร้างอัตลักษณ์ที่มาพร้อมกับการนำเสนอค่านิยมทางวัฒนธรรม แบบแผนชีวิตแบบใหม่ที่เกิดขึ้นมา (อ้างใน อภิญา เฟื่องฟูสกุล, 2546, น. 78) จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม ดังเช่น ศิลปวัฒนธรรม แฟชั่น ไลฟ์สไตล์ และค่านิยมต่าง ๆ ที่เรียกได้ว่าเป็นลักษณะของระบบ “โลกาภิวัตน์” (Globalization) โดย สุริยา หวันแก้ว (2543) กล่าวว่าโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นกระบวนการอันเป็นสากล ซึ่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) ถือได้ว่าเป็นชุดหนึ่งของกระบวนการอันหลากหลายก่อให้เกิดการเชื่อมโยง และเกี่ยวพันกันอย่างซับซ้อน ซึ่งมักจะข้ามพรมแดนของประเทศ และสังคมทั้งมวลที่ประกอบกันเป็นระบบโลกสมัยใหม่ โลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้วัฒนธรรมทางวัตถุ อารยธรรมต่าง ๆ รวมทั้งวิถีชีวิต และการปฏิบัติของสังคมที่มีที่มาที่ไปแตกต่างกันในด้านสังคมวัฒนธรรมที่ต่างกันมาก แต่สามารถปรากฏตัวร่วมกันได้ (อ้างใน วิจารณ์ พันธุ์ฤทธิ์ดำ, 2544, น. 28) ดังนั้น ปรากฏการณ์ดังกล่าว จึงเหมือนกับการปะติดปะต่อสิ่งต่าง ๆ มาเรียงกัน จนเกิดการผสมผสานกันในด้านต่าง ๆ

ดังเช่น วิจารณ์ พันธุ์ฤทธิ์ดำ (2544) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัยรุ่นไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีคนตรีญี่ปุ่น พบว่า วิถีชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นปัจจุบันที่ซึมซับวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างหลากหลาย เช่น การรับวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่แพร่หลายมายังประเทศไทยโดยเฉพาะวัยรุ่นกลุ่มนิยมคนตรีญี่ปุ่น ซึ่งหลังจากได้รู้จักกับคนตรีญี่ปุ่น และมีความคิดว่าตนเป็นคนหนึ่งที่ชื่นชอบในคนตรีชนิดนี้ ร้านคนตรีญี่ปุ่นที่วัยรุ่นมาเพื่อซื้อสินค้าเกี่ยวกับคนตรีญี่ปุ่นในตอนแรก กลายเป็นสถานที่ศูนย์กลางที่วัยรุ่นผู้มีรสนิยมคนตรีประเภทเดียวกันได้มารู้จักกัน ตอนแรกพฤติกรรมที่จะแสดงว่าต้องการความโดดเด่นไปจากคนที่ไม่นิยมคนตรีญี่ปุ่นยังไม่ได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน จนเมื่อบ่อยครั้งขึ้นที่วัยรุ่นมาเจอกันในร้านเดียวกัน เกิดการรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อนผู้นิยมคนตรีญี่ปุ่น กลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้เกิดข้อตกลงร่วมกันว่า ควรจะจัดกิจกรรม

หรือการแสดงออกต่าง ๆ ที่แสดงความเป็นคนนิยมดนตรีญี่ปุ่นให้เป็นอัตลักษณ์ร่วมกันของกลุ่ม และอัตลักษณ์ที่แสดงออกร่วมกันนั้นควรเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ และแปลกแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มอื่น ๆ นอกจากนั้นรูปแบบของการแสดงออกโดยกลุ่มวัยรุ่นผู้นิยมดนตรีญี่ปุ่นกระทำร่วมกันอย่างโดดเด่น และเห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ รูปแบบการแต่งกาย พฤติกรรมการแสดงออก ดังเช่น การสะสมสิ่งของเกี่ยวกับสัญลักษณ์ดนตรีญี่ปุ่นได้แก่ เทป ซีดี วิดีโอ ไปสเตอร์ ของที่ระลึก และของใช้ต่าง ๆ การร่วมกันฟัง ร่วมกันร้องเพลง ก่อตั้งวงดนตรีเพื่อร้องเพลงญี่ปุ่น การจัดงานคอนเสิร์ตประจำปีสำหรับกลุ่มนิยมดนตรีญี่ปุ่น รวมถึงการมาเจอกันเป็นประจำ ณ แหล่งการค้าที่มีร้านดนตรีญี่ปุ่นตั้งอยู่ วัยรุ่นยังแสดงถึงลักษณะเฉพาะกลุ่มที่คนกลุ่มอื่น ๆ ไม่สามารถเข้าถึงได้อีก ลักษณะที่สำคัญคือ การสร้างภาษาเฉพาะของกลุ่มขึ้นมา ภาษาที่สร้างขึ้นใหม่ในกลุ่มล้วนเกี่ยวข้องกับความเป็นญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นการตั้งชื่อสมมติให้ตัวเองเป็นภาษาญี่ปุ่น โดยบางคนใช้ชื่อจากชื่อนักร้องที่ตนชื่นชอบ หรือบางครั้งก็ตั้งชื่อจากเพลงที่ชอบ ชื่อที่ตั้งก็จะเปลี่ยนไปตามนักร้องที่เกิดขึ้นมาใหม่ หรือเพลงที่ออกมาใหม่ (อ้างใน วิภารัตน์ พันธุ์ฤทธิ์ดำ, 2544, น. 180) โดยการแสดงออกดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่ม ด้วยการสร้างเงื่อนไขขึ้นมาเป็นตัวกำหนดครสนิยมพื้นฐานในความเหมือนกันภายในสมาชิกกลุ่ม และนอกจากนี้ยังเป็นการสร้างอัตลักษณ์กลุ่มของตนให้แตกต่างไปจากกลุ่มอื่น ซึ่งความแตกต่างในความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มอื่นนั้น นำมาซึ่งการเป็นตัวกำหนดความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของกลุ่มตนได้อีกด้วย

กลุ่มวัฒนธรรมย่อย

แม้กระทั่งกลุ่มวัยรุ่นที่พบในช่วง Preteen¹²ที่เซ็นเตอร์พ้อยท์ สยามสแควร์¹³นั้น ตามลักษณะของวัยรุ่นช่วง preteen จะเป็นช่วงที่เริ่มต้นค้นหา และทดลองสร้างอัตลักษณ์แบบต่าง ๆ และสามารถเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาได้หากไม่ตรงกับความต้องการ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากการทดลองสร้างอัตลักษณ์ของตนผ่านเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายในสไตล์แบบต่าง ๆ ทั้งเลียนแบบแฟชั่น และพยายามสร้างสรรค์ขึ้นเอง รวมไปถึงแฟชั่นการย้อมสีผม การเจาะ การสักตามส่วนต่าง ๆ ของ

¹² อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน กุลภา วจนสาระ. “เซ็นเตอร์พ้อยท์กับ “Preteen: การก่อตัวของวัฒนธรรมวัยเรกรุ่น”. มานุษยวิทยากับการศึกษาปรากฏการณ์ไทยหาอดีตในสังคมไทยร่วมสมัย. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน): กรุงเทพฯ, 2546, น. 203.

¹³ ที่มาของเซ็นเตอร์พ้อยท์ของกลุ่มวัยรุ่น preteen คือ เป็นพื้นที่ที่มาจากความต้องการการรวมกลุ่มเพื่อแสดงความพร้อมก่อนจะเข้าสู่วัยรุ่นต่อไป ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ของการรวมกลุ่มนี้คือ การนั่งเล่น พบปะ

ร่างกาย และการระเบิดหู¹⁴ (อ้างใน กุลภา วจนสาระ, 2546, น. 206 - 207) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จัดอยู่ในวัฒนธรรมย่อย (Subculture) ของสังคมปัจจุบัน ที่ถือเป็นการต่อต้าน/ต่อรอง ปฏิเสธ หรือขบถต่อวัฒนธรรมครอบงำของผู้ใหญ่หรือสังคม ที่แสดงออกมาจากพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยแนวคิดด้านวัฒนธรรมย่อยนั้น มองว่าคนแต่ละกลุ่มในสังคมควรมีโอกาสเป็นเจ้าของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตัวเอง และมีแบบแผนพฤติกรรมที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ได้อย่างไม่ต้องเกิดความรู้สึกแปลกแยก โดยถือว่าวัฒนธรรมของกลุ่ม/ชนชั้นต่างก็เป็น “วิถีชีวิต” ที่มีลักษณะเฉพาะเป็นความหมายคุณค่า และความคิดความเข้าใจที่ปรากฏรูปร่างขึ้นในทางสถาบันของความสัมพันธ์ทางสังคม ในระบบความเชื่อ ระบบประเพณี และธรรมเนียมปฏิบัติที่เรียกว่ามี “แผนที่แห่งความหมาย” ของกลุ่มตัวเอง (John Clark, 1991, p. 11 อ้างใน กุลภา วจนสาระ, 2546, น. 186) ทำให้เกิดกลุ่มพฤติกรรม กิจกรรม และค่านิยมที่เป็นระบบสัญลักษณ์ที่เต็มไปด้วยความหมาย โดยผ่านการใช้ Style ในเชิงสัญลักษณ์เพื่อแสดงความหลากหลายของความหมาย แสดงระดับความผูกพัน และความเป็นสมาชิก แสดงความเป็นกลุ่มทางสัญลักษณ์ และกำหนดขอบเขตของกลุ่มจากกระแสนหลัก เช่น ภาพลักษณ์จากการแต่งกาย กิริยา ท่าทาง ศัพท์เฉพาะที่ใช้ภายในกลุ่ม ฯลฯ และในอีกมุมหนึ่ง ลักษณะของวัฒนธรรมย่อยคือ การต่อต้าน การนิยมนิยมความสุข การหนีจากข้อจำกัดของงาน และครอบครัว ค้นหาพื้นที่แห่งความสุข นั่นคือวัยรุ่นต้องการพื้นที่ที่จะสามารถค้นหา และ

พูดคุยกับเพื่อนต่างโรงเรียน เริ่มสร้างวัฒนธรรมกลุ่ม และเข้าสู่กระบวนการปรับตัว โดยที่ทุกคนมีสถานะเท่าเทียมกันไม่ว่าจะมีที่มาส่วนตัวอย่างใดก็ตาม ดังนั้นพื้นที่ของเซ็นเตอร์พ้อยท์จึงเป็นสถานที่รองรับการถอดจากความเป็นเด็กที่จะทำให้พวกเขาไม่รู้สึกโดดเดี่ยว เป็นสถานที่ที่มั่นคงปลอดภัยสำหรับพวกเขา ซึ่งเอื้อให้เกิดความสัมพันธ์แบบเพื่อนสนิท เกิดเป็นความผูกพันภายในกลุ่ม และค่อย ๆ ปรับตัวจากการถ่ายทอด และเรียนรู้ประสบการณ์บางอย่างจากวัฒนธรรมกลุ่มก่อนจะเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านไปด้วยกัน (อ้างใน กุลภา วจนสาระ, 2546, น. 205)

¹⁴ โดยส่วนใหญ่ที่พบบนร่างกายจากการสักรัสนั้นได้แก่ ข้อมือ เนินอก หน้าท้อง ด้านหลังสะโพก ต้นคอ ด้านหลัง และข้อเท้า ซึ่งล้วนมีลักษณะหลบซ่อน กิ่งเปิดกิ่งปิด เด็กบางคนกล่าวว่า คู่มือลับดี รูปที่ใช้สักเป็นลักษณะการสักแบบ “เล่น ๆ” แบบเด็ก ๆ ที่มีตั้งแต่ตัวอักษรญี่ปุ่นที่แปลว่าน่ารัก ตัวอักษรจีน ตัวอักษรย่อของชื่อ รูปสัตว์ เช่น ปลาโลมาว่ายน้ำ รูปต่อตัวจิกซอร์เป็นสีต่าง ๆ เป็น ส่วนการเจาะร่างกายมักเกิดขึ้นตามบริเวณลิ้น คิ้ว จมูก หู ข้อมือ สะดือ (ซึ่งการเจาะสะดือนี้นี้มีการเจาะแบบสองทิศและสี่ทิศ) โดยเฉพาะที่ลิ้นนั้นวัยรุ่นช่วง preteen มักชอบนำ “จิว” หรือตุ้มเหล็กที่ใส่ไว้ในช่องที่เจาะออกมา “เล่น” อยู่เสมอ โดยแบบของจิวที่ใส่ส่วนใหญ่จะเป็นตุ้มเหล็กลูกกลม ๆ บางทีก็ใส่แบบมีสีสนสวยงาม รวมทั้งการระเบิดหูเจาะใส่ตาไก่หรือหลอดคาแฟที่มีขนาดและสีสนต่าง ๆ (อ้างใน กุลภา วจนสาระ, 2546, น. 217 - 218)

สร้างอัตลักษณ์ของตัวเอง ซึ่งแยกจากบทบาท และความคาดหวังที่กำหนดโดยครอบครัว งาน และ โรงเรียน ด้วยการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มให้เกิดขึ้นนอกเหนือจากการพัฒนาอัตลักษณ์ของปัจเจก ซึ่งไม่อยู่ภายใต้อำนาจของผู้ใหญ่ (Michael Brake, 1985, p. 191 อ้างใน กุลภา วนสาระ, 2546, น. 187)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า นอกจากเป็นการทดลองค้นหา และสร้างอัตลักษณ์ของตนที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ที่ทับซ้อนของบริบทแวดล้อมทางสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลาย กลุ่มวัยรุ่นดังกล่าวจึงจัดอยู่ในวัฒนธรรมย่อย ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในการต่อต้าน ต่อรอง และปฏิเสธ เพื่อเป็นขบถต่อวัฒนธรรมการครอบงำโดยผู้ใหญ่ จึงทำการทดลองสร้างอัตลักษณ์ตามแบบที่ตนเองต้องการค้นหา ดังเช่น รอยสักที่ปรากฏบนเรือนร่าง โดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นการสักในที่ลับบนร่างกาย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเหตุที่ทำการสักร่างกายในที่ลับนั้น เป็นเพราะสามารถพรางกายทำให้ตนปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ตามที่ตนค้นหาอย่างเป็นพลวัตต่อไปได้ เพราะอัตลักษณ์ที่สร้างขึ้นนั้นสามารถปรับเปลี่ยน และเปลี่ยนแปลงรูปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นหลัก และในขณะเดียวกัน ดูเหมือนว่า สังคมไทยในปัจจุบันสามารถยอมรับความแตกต่างหลากหลายของกลุ่มคนในกลุ่มต่าง ๆ ได้มากขึ้น และยินยอมให้กลุ่มย่อยเหล่านั้น ได้มีพื้นที่แยกย่อยของตัวเอง (อ้างแล้ว กุลภา วนสาระ, 2546, น. 219) และเพื่อสามารถทำให้กลุ่มคนต่าง ๆ เหล่านั้น อยู่ร่วมกันกับผู้คนในสังคมหนึ่ง ๆ ได้ เช่นเดียวกับวัฒนธรรมการสักในสังคมไทยปัจจุบันได้รับการยอมรับโดยเกิดการจัดงานมหกรรมศิลปะรอยสักนานาชาติขึ้นเป็นครั้งแรกของประเทศไทยมีชื่อว่า “1st WORLD TATTOO ARTS FESTIVAL & EXHIBITION THAILAND” ในวันที่ 10 - 12 กุมภาพันธ์ 2549 ที่ผ่านมา โดยมีดารานักแสดง ศิลปินนักร้อง และอิสระ เจ้าของ หรือจิมมี่ หว่อง ซึ่งบุคคลผู้นี้ถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกศิลปะรอยสักของประเทศไทยได้ร่วมกันจัดงานนี้ขึ้น

มาตรฐานของการสัก และทัศนคติในการลบรอยสัก

โดย สุภิญญา ลัทธิสถาภกุล หรือเบลล์ ไซนา คอลล์ ศิลปินนักร้องวัยรุ่นที่มาร่วมจัดงานนี้กล่าวว่า การสักลายได้รับความนิยมโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นเป็นอย่างมาก แต่ส่วนใหญ่เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการสัก ประกอบกับมาตรฐานการสักของสังคมไทยยังไม่เป็นระบบระเบียบทางสาธารณสุข จึงทำให้หลังทำการสักเกิดการติดเชื้อ ดังตัวอย่างเช่น พบว่าเด็กหญิงผู้หนึ่งได้รับการสักจากร้านสักเปิดใหม่ในตลาดนัดชื่อดังแห่งหนึ่ง ซึ่งเหตุเกิดจากคำเชิญชวนของเจ้าของร้านคือ เป็นการสักให้ฟรีไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ดังนั้นจึงทำให้เด็กหญิงผู้นี้ตัดสินใจทำการสัก และอาจเป็นเพราะความอยากรู้อยากเห็น และทดลองประกอบกับการสักที่ได้รับความนิยมอยู่ในขณะนี้ จึงทำการสักที่ข้อเท้า แต่หลังจากนั้นไม่นาน ผลที่ได้รับกลับมีโรยรอยสักตามที่ตนพึงประสงค์ แต่กลับส่งผล

กระทบต่อรอยสักคือ เกิดอาการบวมแดง และเป็นตุ่มหนองตามรอยที่สัก (อ้างใน ขนิษฐา แคนศิลป์ , 2540, น. 19) ดังนั้นจึงทำให้ผู้คนทั่วไปเกิดมุมมองจากการสักภายในทางลบ และเป็นการปลูกจิตสำนึกในแง่ลบต่อการสักเช่นเดียวกัน ดังเช่นตัวอย่างดังกล่าว ที่ได้รับผลกระทบจากการสัก จึงทำให้คนเปรียบรอยสักเป็นเสมือนตราบาป (อ้างใน ไพศาล รัมณิย์ธร, 2537, น. 71) จากสิ่งที่คนพึงประสงค์ให้รอยสักปรากฏบนเรือนร่างของตน

ภาพที่ 7 รอยสักของดาราศิลปินนักร้อง และนักแสดง

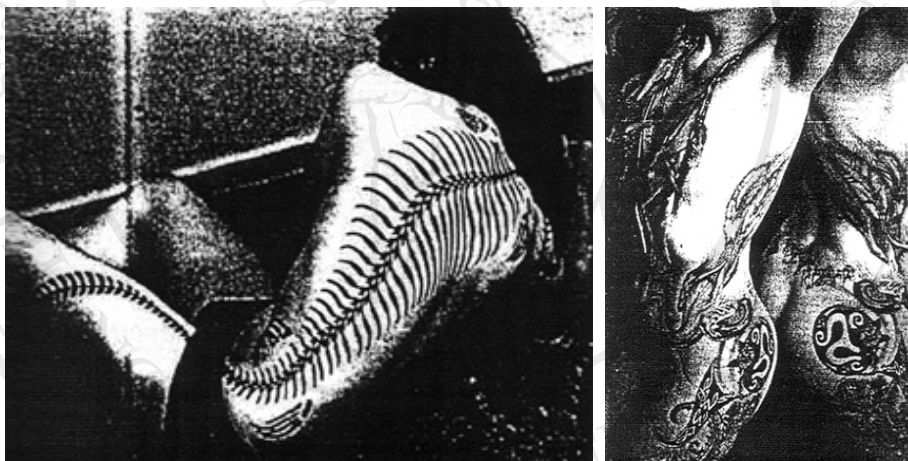

ที่มา: แหล่งข่าว S!campus. 2549. “สาวก “รอยสัก” เตรียมออกลาย.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.campus.sanook.com/teen_zone/intrend_01476.php (24 พฤษภาคม 2549).

ฉะนั้นในงานที่จัดขึ้นนี้จึงเน้นการให้ความรู้ด้านมาตรฐานการสักให้เทียบเท่าต่างประเทศ ทั้งบุคลากร และเครื่องมือที่ใช้ในการสัก เพื่อขจัดปัญหาในการสักแล้ว ต้องทำการลบออก¹⁵ ส่วนด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์จะต้องถูกต้องตามมาตรฐานความสะอาดที่ถูกสุขอนามัย โดยการเปลี่ยนเข็มสักใหม่ทุกครั้งที่ทำกรสัก และช่างสักต้องมีจรรยาบรรณในการรับผิดชอบต่อสังคมที่จะเกิด

ขึ้นกับผู้สัก และสีที่ใช้สักต้องเป็นสีที่ใช้สำหรับผิวหนังของมนุษย์เท่านั้น มิใช่ทำการสัก แล้วเกิดการติดเชื้อดังตัวอย่างดังกล่าว ประกอบกับในการจัดงานนี้เป็นการปลุกจิตสำนึกของช่างสัก และผู้ที่ทำการสักในสังคมไทย จึงต้องอยู่ภายใต้มาตรฐานกฎระเบียบพื้นฐานอันเป็นสากล โดยผู้ที่ทำการสักต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี เนื่องจากเป็นวัยที่มีวิจารณญาณเพียงพอในการตัดสินใจที่จะทำการสัก (อ้างใน แหล่งข่าว S!campus. 2549. “สาวก “รอยสัก” เตรียมออกกลาย.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.campus.sanook.com/teen_zone/intrend_01476.php (24 พฤษภาคม 2549). ทั้งนี้ภายในงาน จัดอบรมสัมมนาช่างสักพร้อมมอบประกาศนียบัตรให้กับช่างสักที่ได้รับการอบรม และผ่านมาตรฐาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงมาตรฐานการสักของสังคมไทย

ภาพที่ 8 รอยสักในแง่ของความงามทางศิลปะ

ที่มา: หนังสือ Bodies of subversion: A Secret History of Women and Tattoo.

¹⁵ การลบรอยสักสามารถกระทำได้หลายกรรมวิธีพบว่า มีดังนี้ 1. การลบรอยสัก (Tattoo Removal) เป็นวิธีผ่าตัด โดยแพทย์จะทำการผ่าตัดรอยสักออก แล้วนำผิวหนังในส่วนปกติจากร่างกาย เช่น ต้นขา หรือต้นแขน โดยให้มีขนาดเท่ากับส่วนของรอยสัก ซึ่งกระบวนการนี้เรียกว่า เป็นกระบวนการย้ายผิวหนังที่ดีนำมาลบรอยสัก ซึ่งอาจเกิดปัญหาในเรื่องลักษณะของผิวหนังที่ต่างกัน ทั้งนี้ต้องอาศัยความพยายามจากแพทย์ที่ต้องหาผิวหนังให้ใกล้เคียงมากที่สุด แต่วิธีนี้มีข้อจำกัดที่ปริมาณขนาดของรอยสักที่ไม่กว้างจนเกินไป ซึ่งข้อดีของวิธีนี้คือ จะเกิดแผลเป็นเฉพาะบริเวณขอบแผลเท่านั้น 2. การขัดผิว (Dermabrasion) โดยใช้เครื่องขัดมีลักษณะเป็นโลหะผิวหยาบคล้ายกระดาษทรายเป็นหัวกลม ๆ ติดอยู่กับมอเตอร์ ซึ่งลักษณะการทำงานจะหมุนด้วยความเร็วคล้ายกับเครื่องเจียร หรือเครื่องกลึง โดยนำมาทาบบ และขัดผิวหนัง ทำให้อายุรอยสักค่อย ๆ หลุด และจางลง โดยก่อนที่จะทำการขัดนั้นต้องใช้ยาชา หรือถ้ามีรอยสักขนาดใหญ่ต้องใช้การดมยาสลบร่วมด้วย ในการขัดรอยสัก

และนอกจากนี้ยังได้รับเกียรติจากช่างสักที่มีชื่อเสียงในทวีปเอเชียรวมไปถึงทวีปยุโรป และสหรัฐอเมริกา อาทิเช่น โหริโยชิ จากประเทศญี่ปุ่น จอห์นนี่ ทูตัม จากประเทศสิงคโปร์ และดารา นักแสดง นักกีฬา ฯลฯ มาร่วมภายในงาน และมีการประกวดรอยสักสำหรับผู้สนใจเข้าประกวด ซึ่งการจัดงานครั้งนี้ผู้จัดมีความประสงค์ที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของเอเชียในด้าน Tattoo และจัดตั้งเป็นสมาคม Tattoo แห่งประเทศไทย ซึ่งงานนี้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน ทางภาครัฐ และได้รับการสนับสนุนจากองค์การททท. TCEB (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) อีกทั้งทางบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นศูนย์กลางแฟชั่นการสัก ลายของเอเชีย ทั้งนี้เพื่อสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และยังเป็น การส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยอีกด้วย (อ้างอิง แหล่งข่าว www.pop.co.th. 2549. “เบลล์ ไข่นาคอลล์ลิ่งไคลล์ศิลปะการสักจับมือเพื่อนชี้จัดงานมหกรรมศิลปะรอยสักนานาชาติครั้งที่ 1 แห่งประเทศไทย.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.webboard.mthai.com/6/2006-01-27/191756.html> (7 ตุลาคม 2549).

สัญลักษณ์รอยสักที่เลื่อนไหล

ปัจจุบันจะเห็นว่า รอยสักได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่นที่มีได้เกิดจากความเชื่อเดิมเพียง อย่างเดียว แต่รอยสักถือได้ว่า เป็นศิลปะบนเรือนร่างที่ถูกสร้างสรรค์ให้เลื่อนไหลไปกับความ เปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคม เช่นเดียวกับแฟชั่นเครื่องแต่งกายที่ถูกสร้างสรรค์สลับเปลี่ยนกลับ ไปมาด้วยการผสมผสาน หรือเรียกว่า Mix & Match ในการแต่งกาย เพื่อให้เกิดความแตกต่างด้วย รูปแบบของตนที่สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งไม่ต่างจากรอยสัก โดยแต่เดิมนิยมทำการสักเป็นรูปยันต์ หรือตัว อักษรอักขระต่าง ๆ เพื่อให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ แต่ปัจจุบันเป็นการสักเพื่อความสวยงามบนร่าง กาย โดยการออกแบบสร้างสรรค์ลวดลายสักนั้นพบว่า ปัจจุบันลายสักที่ได้รับความนิยมนั้นคือ ลาย Polynesia หรือที่เรียกกันว่า “ลายสาน” ซึ่งมีลักษณะเป็นลายเส้นตัววัดสานกันไปมา นิยมสัก บริเวณแขน หัวไหล่ แผ่นหลัง และหน้าอก โดยลายสักที่กล่าวมานี้เป็นลายสักแบบใหม่ที่ได้รับ ความนิยมไปทั่วโลก ทั้งนี้เป็นเพราะลายสักดังกล่าวมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ที่งดงาม และลงตัว ซึ่ง

ด้วยวิธีนี้สามารถกระทำในบริเวณกว้างของรอยสักได้ ซึ่งต่างจากวิธีแรก และเมื่อขัดเสร็จจะเห็นเป็นรอยถลอกไม่ ลึกมาก จะสังเกตได้ว่าวิธีนี้ไม่จำเป็นต้องนำผิวหนังที่ตีมาปะ ทั้งนี้ด้วยวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่เจริญก้าวหน้า ด้วยระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่พบว่า ได้ค้นพบแสงเลเซอร์ที่สามารถลบรอยสัก และพบว่าโอกาสที่จะเกิดแผลเป็น นั้นมีประมาณ 20% ซึ่งนับว่าน้อยมากที่จะทำให้เป็นแผลเป็นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของเลเซอร์ที่ใช้ในการ ลบรอยสัก อ่านเพิ่มเติมใน ไพศาล รัชนีธร. “การลบรอยสักด้วยเลเซอร์”. วารสารสสท.ฉบับเทคโนโลยีสุขภาพ ปีที่ 21 ฉบับที่ 115 (มิ.ย. - ก.ค.) 2537, น. 71 - 72.

ต่อมารอยสักที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องดังกล่าวของ จอย หว่อง¹⁶ คือ การสักลายมังกร ซึ่งถือได้ว่า เป็นสัญลักษณ์ของสัตว์มงคล ประกอบกับเป็นลวดลายที่มีความละเอียดตั้งแต่หัวจรดหาง จึงทำให้ผู้คนที่นิยมการสัก ต่างชื่นชอบในรอยสักนี้ และนอกจากนี้ ยังมีรอยสักลักษณะประเภทสัตว์ปีก เช่น หงส์ พญาอินทรี เหยี่ยว หรือประเภทลายสักที่เป็นสัญลักษณ์ทางศาสนา เช่น รูปกางเขน เจ้าแม่กวนอิม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์หนึ่งที่มุ่งเน้นสักเพื่อความเป็นสิริมงคล ที่ได้รับความนิยมในการสักเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 9 รอยสักลายสาน

ที่มา: ผู้จัดการออนไลน์. 2549. “จิ๊ก...อินทรีนค.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www2.manager.co.th/MetroLife/View_News.aspx?NewsID (7 ตุลาคม 2549)., www.tattoo.about.com/library/graphic/boe061403d.jpg. (25 มกราคม 2550).

¹⁶ จอย หว่อง หรือรุ่งวิภา แซ่หว่อง เป็นบุตรธิดาคนที่ 4 คนของนาย อิศระ แซ่หว่อง หรือที่กันเรียกว่า จิมมี่ หว่อง ซึ่งตระกูลหว่องนี้ประกอบไปด้วยพ่อ และลูก ๆ 4 คน โดยประกอบอาชีพการสักทั้งหมด จึงได้รับการกล่าวขานว่าเป็นหนึ่งในสองของ Family Tattoo ของโลก ซึ่งก่อนหน้านี้เป็นของครอบครัว Philip Leu จากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยทุกคนในครอบครัวประกอบอาชีพการสักทั้งหมดเช่นกัน อ่านรายละเอียดเพิ่มใน วัฒนธรรม ชะนิทร. Positioning magazine. 2549. “รอยเข็ม เลือด และแรงปรารถนาของ...จอย หว่อง.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.positoningmag.com/magazine/Details.aspx?id=46502> (7 ตุลาคม 2549).

ภาพที่ 10 รอยสักรูปสัตว์ปีก

ที่มา: หนังสือ Tattoo Special 4.

ภาพที่ 11 รอยสักทางศาสนา

ที่มา: ผู้จัดการออนไลน์. 2549. “จิ๊ก...อินเทรนด์.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www2.manager.co.th/MetroLife/View_News.aspx?NewsID (7 ตุลาคม 2549)., หนังสือ Tattoo Special 4.

ลักษณะโดยทั่วไปของลายสักต่าง ๆ

นอกจากนี้รอยสักในปัจจุบันสามารถเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ¹⁷ ที่ได้รับความนิยมในการสักเพื่อความสวยงามมีดังนี้

1. กลุ่ม Hip-Hop โดยกลุ่ม hip-hop ส่วนใหญ่จะสักเป็นลวดลายที่มีสีสัน ซึ่งเน้นโทนที่คล้ายคลึงกับงาน Graffiti ทั้งลวดลายที่เป็นตัวอักษร และรูปภาพ

¹⁷ อัตลักษณ์เฉพาะ ดังเช่น “เด็กแนว” หมายถึงวัยรุ่นที่มีแนวทางเป็นของตนเอง “เด็กอาร์ต” หมายถึงกลุ่มวัยรุ่นที่เกี่ยวข้องในด้านการเรียนด้านศิลปะ การแต่งตัวแบบเซอร์ ๆ ดุสกรปรกนิค ๆ ผมเผ้ารุงรัง โดยไม่มีการจัดการด้วยหวี หรือบางครั้งแต่งตัวย้อนยุคออกแนวลูกทุ่ง ๆ ที่หลงรักในความเป็นคลาสสิก ใช้ชีวิตสมถะ อยู่ตามแรงบันดาลใจของตนเอง ฟังเพลงเร้กเก้ สกา และเพลงลูกทุ่ง “เด็กฮิป” หมายถึงกลุ่มวัยรุ่นที่หลงใหลในดนตรี rap หรือ hip - hop การแต่งตัวด้วยเสื้อผ้า และกางเกงที่มีขนาดใหญ่เกินตัว เสื้อ สร้อยคอยาว ๆ ซึ่งเป็นชุดที่ดูรุ่มร่าม รองเท้ากีฬา (ส่วนมากใช้เป็นรองเท้าบาสเก็ตบอล) ท่าทางการเดิน และขยับร่างกายที่เป็นแบบเฉพาะ มีภาษาพูดที่เป็นของกลุ่ม เด็กฮิปอาจจะเป็นกลุ่มที่พัฒนามาจาก “เด็กบอร์ค” ที่ว่าได้ เด็กบอร์คคือ กลุ่มวัยรุ่นที่หลงใหลในกีฬา Extreme game โดยจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มหลาย ๆ คน แล้วมาเล่นกีฬา เด็กฮิปจึงเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มที่พัฒนามาจากวัยรุ่นที่ไม่ต้องการที่จะเล่นกีฬา Extreme game แต่ต้องการที่จะเสพในเพลง hip - hop และ rap “เด็กแซป” หมายถึง กลุ่มวัยรุ่นที่หลงใหลในเสียงเพลงของ โซล, แคลซ, บิ๊กแอส, ไฮเปอร์ ฯลฯ มีลักษณะการแต่งกายที่ชัดเจน หลงใหลในรถจักรยานยนต์ แต่งรถ ชิ่งรถ และการแข่งรถเป็นชีวิตจิตใจ บ้างก็ตั้งกลุ่มมีเรื่องทะเลาะกับบุคคลต่างกลุ่ม โดยส่วนมากมักพบว่าเป็นวัยรุ่นนอกเมือง หรือนักศึกษาสายอาชีพ โดยที่มาของคำว่า เด็กแซปนั้น มาจากจังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาจึงเป็นคำที่ใช้กันโดยทั่วไป รวมทั้งภายในกรุงเทพฯ เพราะเป็นลักษณะที่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจง่าย

คำว่า “เด็กแนว” ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันที่เพิ่งเกิดมาได้ประมาณ 1 ปีกว่า ๆ ซึ่งเป็นเวลาที่ไม่นานนักของสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ทำตัวแตกต่าง หรือแหวกแนวไปจากคนอื่น ทั้งเรื่องของแฟชั่นดนตรี กีฬา (อ้างใน แหล่งข่าว Positioning magazine. 2549. “เด็กแนว Marketing” จากเสียงเพลงสู่ไลฟ์สไตล์.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.positioningmag.com/Magazine/Details.aspx?id=29864> (6 ธันวาคม 2549). โดยส่วนมากกลุ่มเด็กแนว มักจะฟังเพลงนอกกระแส ฟังคลื่นวิทยุ 104.5 fat radio อ่านนิตยสาร A day ดูหนัง (House หนังต่างประเทศ) โดยเด็กแนวของกลุ่มเด็กแนวคือ การพยายามที่จะหาแนวทางของตนเอง การหาแนวคิดในการใช้ชีวิตของตนเพื่อแสดงออกถึงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง (อ้างใน รูปนันท สุวรรณกนิษฐ์, 2549, น. 14)

2. กลุ่ม Punk การสักจะไม่เน้นสีส้น แต่เป็นลวดลายสีดำเสียมากกว่า โดยลายที่ได้รับ ความนิยมกลุ่ม punk นั้นเป็นลายประเภท ดาว ลวดลายที่เป็นแฉก ตัวอักษรโบราณ หรือแบบ ตัวอักษรที่พบในคัมภีร์

3. กลุ่ม Hardcore ซึ่งการสักของกลุ่ม hardcore กับกลุ่ม punk มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยเน้นที่โทนสีดำเป็นหลัก แต่การสักของกลุ่ม hardcore มีลักษณะเป็น realistic ซึ่งครั้งจะสัก ขึ้นมาบนใบหน้า แต่ที่สำคัญนั้นคือกลุ่ม hardcore จะเน้นไปที่การเจาะ ตัดอวัยวะ และการฝัง เครื่องประดับใต้ผิวหนัง ซึ่งแฟชั่นประเภทนี้ในสังคมไทยไม่เป็นที่ยอมรับ ทำให้กลุ่ม hardcore ในลักษณะดังกล่าวพบได้ยาก ส่วนใหญ่จะพบได้ในมิวสิกวิดีโอเพลงจากต่างประเทศเท่านั้น

4. กลุ่ม Indy สำหรับกลุ่มนี้ รอยสักไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน อาจเป็นเพราะกลุ่มอินดี้เป็นกลุ่ม ที่นิยมสักตามความชอบในแบบที่ตนต้องการเป็นหลัก (อ้างใน แหล่งข่าว Positioning magazine. 2549. “รอยสัก” อีกหนึ่งสัญลักษณ์ในการบอก “แนว.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.positioningmag.com/Magazine/Details.aspx?id=29862-70k-=Positioning-Magazine.html>. (24 พฤษภาคม 2549).

ภาพที่ 12 รอยสักรูปดาว และตัวอักษร

ที่มา: หนังสือ Tattoo Special 4.

ดังนั้นสามารถพิจารณาได้ว่ากลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าว มีความนิยมในเรื่องของลวดลายที่แตกต่างกัน ซึ่งนอกจากนี้มีลวดลายอื่น ๆ อีกมากที่พบ ได้แก่

1. ลายแฟนตาซี สไตร์ เป็นการผสมผสานทุกรูปแบบของลวดลายไว้ด้วยกันตามที่ สรรสร้างสรรคขึ้น

2. ลายทริบอด สไตล์ มีลักษณะเป็นลวดลายเล็กๆ เช่น เถาวัลย์ ซึ่งมักปรากฏบนข้อมือ นิ้ว และข้อเท้า
3. ลายยุโรป สไตล์ เป็นลักษณะของการสักแบบภาพเหมือน สร้างมิติด้วยการลงแสงเงา คล้ายกับภาพเหมือนบุคคลจริง
4. ลายเจแปน สไตล์ เป็นลวดลายที่สามารถบ่งบอกถึงกลิ่นอายความเป็นตะวันออก ดังเช่น มังกร ปลาการ์ป
5. ลายเวิร์ด สไตล์ เป็นตัวอักษรต่าง ๆ หรือคำที่ให้ความหมายดี ๆ
6. ลายไคเกอร์ สไตล์ เป็นลวดลาย ซึ่งจัดอยู่ในรูปแบบที่เป็นนามธรรม

ในปัจจุบันรอยสักหากเปรียบเทียบกับสมัยก่อนนั้น จะได้รับความนิยมในกลุ่มผู้ชายมากกว่าผู้หญิง แต่ต่อมารอยสักสามารถเปรียบเป็นแฟชั่นที่เกิดขึ้นในผู้ชาย หรือผู้หญิงได้ อาจเป็นเพราะสังคมไทยปัจจุบันเกิดความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ ฉะนั้นหากกล่าวถึงผู้หญิงที่ให้ความสนใจในเรื่องของการสักพบว่าเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และเมื่อเทียบกับอัตราส่วนในด้านพฤติกรรมการสักแล้วนั้น พบว่าทั้งผู้ชาย และผู้หญิงแทบไม่แตกต่างกัน

โดยผู้หญิงนิยมการสักลายไม้เลื้อยลักษณะเป็นลายพลั่ว ๆ ดอกไม้ กราฟฟิคบาง ๆ หรือลายหงส์ ซึ่งสำหรับการสักในผู้หญิงนั้น จะมีการแนะนำโดยช่างสักให้ปรากฏรอยสักในที่ลับของร่างกาย และนอกจากนี้จะดูตามวัยอันสมควร ส่วนบริเวณที่ผู้หญิงนิยมสักได้แก่ บริเวณเอวด้านหลัง ฯลฯ สำหรับผู้ชายนิยมสักลายกราฟฟิค ลายมังกร หรือลายปลาการ์ป ซึ่งลวดลายเป็นลักษณะการสักลายแบบญี่ปุ่น¹⁸ และสักลายเล็ก ๆ เป็นภาษาจีนที่ให้ความหมายดี ๆ ซึ่งนิยมสักบริเวณ แขน และหลัง ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการพัฒนารูปแบบการสักอันหลากหลายที่ซึมผ่านเข้ามาพร้อมกับกลุ่มคนที่สร้างสัญลักษณ์ให้เกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่ม หรืออัตลักษณ์ของปัจเจก ทั้งนี้รอยสักที่ปรากฏบนเรือนร่าง มักถูกมองว่าเป็นนักเลง และเป็นแก๊งอันธพาลที่ชื่นชอบความรุนแรง แต่สำหรับดีเจหนุ่ม “วรฐ์ ภูพานนท์ หรือปอ” กล่าวถึงรอยสักของตนว่าไม่มีหมายความว่าอย่างไรที่เข้าใจ เพราะผมมองว่าการสักเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ต่างจากภาพวาด ตรงที่การสักเป็นงานศิลปะที่ปรากฏบนร่างกายที่จะอยู่กับเราไปจนตาย และกล่าวต่อไปว่าการสักที่เป็นสัญลักษณ์ของความรุนแรงนั้น “ผมว่ามันไม่ใช่ซะครับ หลาย ๆ คนที่สักโดยเฉพาะเพื่อนของผมเป็นคนเรียบร้อยด้วยซ้ำ และผมก็ไม่ใช่คนรุนแรง” เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า เรามีความสุขจากที่ได้สักต่างหาก

¹⁸ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน นันทัญญา มหาจันทร์. การศึกษาศิลปะการสักไทย และญี่ปุ่น. รายงานการวิจัยภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2539.

ภาพที่ 13 รอยสักมังกร และปลาการ์ฟ

ที่มา: หนังสือ Tattoo Special 4, หนังสือ รอยสักไทย...เอเชีย - ยุโรป.

ซึ่งมุมมองของความสุขเป็นเรื่องเฉพาะตัวของแต่ละคน และสำหรับผม เริ่มสักครั้งแรกตอนอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เหตุที่สักเพราะรู้สึกว่าร่าเริง พอสักแล้วทำให้รู้สึกมีความสุขมาก ๆ

โดยการสักครั้งนี้ “ผมสักที่แขนข้างหนึ่ง ซึ่งทำการสักไม่ต่ำกว่า 20 - 30 ครั้ง โดยค่อย ๆ สักแบบสะสมไปเรื่อย ๆ ซึ่งผมมองว่าการสักของผมก็เหมือนกับการสะสมอะไรบางอย่าง บางคนอาจจะสะสมนาฬิกา หรือบางคนสะสมน้ำหอม ซึ่งมันก็เหมือน ๆ กันนั่นแหละครับ” และผมเป็นอีกหนึ่งที่หลงใหลในกลิ่นอายของความเป็นตะวันออกมาก ๆ (Oriental Style) เพราะศิลปะในสายนี้มีความเร้นลับ และน่าค้นหา ซึ่ง “รอยสักแรกของผมคือ รูปดอกกุหลาบที่ต้นแขนไม่มีความหมาย แต่เป็นความชอบ ต่อมาก็สักรูปพระคเณศที่แขนก่อน โดยสักมาประมาณ 13 ปี จากนั้นก็มาสักเป็นรูปเทพแบบฮิเบตที่ต้นแขนผมจำชื่อท่านไม่ได้ แต่เทพองค์นี้มีเรื่องราวที่น่าสนใจมาก คือ ตามตำนานท่านเป็นเทพที่มีหน้าที่คอยมากัดกิน “ego” ของมนุษย์ ผมเลยมองว่าถ้ามีท่านมาอยู่กับตัวเราก็น่าจะเหมือนกับการทำลาย “ego” ของตัวเอง

และต่อมาเป็นรอยสัก “ที่ชอบสุด ๆ” คือรูปสุนัขที่แผ่นหลังของผม เพราะสุนัขตัวนี้ผมซื้อมาเมื่อตอนที่เรียนอยู่ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นสุนัขตัวแรกที่ผมรักมากเลี้ยงมาประมาณ 3 ปีเขาก็จากเราไป และได้กล่าวถึงรูปรอยสักของตนอีกว่า

“ผมสักรูปเขาไว้ที่แผ่นหลัง โดยทำการสักให้เขามีปีก มีเฮลิคอปเตอร์ จะได้ไปปาร์ตี้กับเพื่อนๆ บนสวรรค์”

แต่การสักของดีเจหนุ่มในครั้งนี้กล่าวว่า “ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ ผมจะไม่สัก เพราะสงสารแม่ที่ไม่ค่อย happy กับรอยสักของผมเท่าไร แต่ถ้าถามว่าจะให้ผมลบรอยสักที่ผมมี ผมไม่ลบแน่ ๆ เพราะมันเป็นเหมือนอวัยวะส่วนหนึ่งในร่างกายของผมไปแล้ว ส่วนคนที่คิดจะสักต้องตัดสินใจดี ๆ ก่อน และผมไม่แนะนำให้ไปสัก ถ้าคุณรู้สึกว่ามันเท่ หรือสักเพราะตามแฟชั่น แต่ถ้าจะสักจริง ๆ ผมแนะนำให้สักในร่มผ้าดีกว่า เพราะผมคิดว่าสังคมไทยยังไม่เปิดรับศิลปะการสักบนร่างกายมากนัก เพราะฉะนั้นคิดให้ดีกว่าก่อนทำการสัก” (อ้างใน ผู้จัดการออนไลน์, 2549. “จิ๊ก...อินเทรนด์.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www2.manager.co.th/MetroLife/ViewNews.aspx?NewsID> (7 ตุลาคม 2549). เพราะเมื่อสักแล้วไม่สามารถลบให้กลับมาเป็นเหมือนเดิมได้

สมมติฐาน และสรุป

จากข้อความดังกล่าว ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดรอยสักจึงได้รับความนิยมทั้ง ๆ ที่รอยสักกับสังคมไทยในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่ายังไม่เป็นที่ยอมรับมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการสื่อสารคมนาคมทำให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างไร้พรมแดน เกิดการหิวยืมผสมผสานวัฒนธรรมกันอย่างซับซ้อน จึงเป็นเหตุให้เกิดค่านิยม แฟชั่น และไลฟ์สไตล์ที่หลากหลาย ทำให้ผู้คนในปัจจุบันเกิดการค้นหา และสร้างอัตลักษณ์เพื่อให้เกิดความแตกต่าง ซึ่งจะเห็นได้ว่ารอยสักเป็นสื่ออีกรูปแบบหนึ่ง ที่จะนำมาซึ่งสัญลักษณ์ในการสร้างอัตลักษณ์ เพื่อให้เกิดความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของตน และกลุ่ม

นอกจากนี้การสักด้วยรูปแบบต่าง ๆ ในปัจจุบันนั้น มาจากพื้นฐานของความคิด ความเชื่อที่ถูกพัฒนาสร้างสรรค์แยกเช่นเดียวกับผลงานศิลปะที่มีพื้นฐานมาจากความคิด และการสร้างสรรค์เป็นหลัก ดังนั้นเหตุที่รอยสักได้รับความนิยมนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นการต่อต้าน (Resistant) และปฏิเสธ ต่อระบบความคิด ความเชื่อเดิม ซึ่งถูกสร้างเป็นวาทกรรมชุดหนึ่งที่ส่งผลกระทบมายังปัจจุบันที่ว่า ผู้ที่มีรอยสักมักถูกมองว่าเป็นคนชั่วร้าย จี๊ดจ๊าด เป็นอันตรายหัวรุนแรง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าด้วยการครอบงำจากวาทกรรมชุดนี้เอง ทำให้ผู้คนปัจจุบันเกิดการต่อต้าน (Resistant) และปฏิเสธดังกล่าว เพราะในปัจจุบันพบว่าผู้ที่มีรอยสักส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา (อ้างใน รัตนา อรุณศรี, 2547, น.8) ซึ่งถูกพัฒนาและสร้างสรรค์ในเรื่องของความคิด ความเชื่อ จาการอยสักที่ปรากฏบนเรือนร่างของตน ฉะนั้นจึงทำให้รอยสักในสังคมไทยปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างไม่น่าแปลกใจ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการสร้างอัตลักษณ์ด้วยรอยสักในสังคมไทยปัจจุบัน ถือได้ว่ารอยสักที่ปรากฏบนเรือนร่างจากผู้ที่มีรอยสักนั้น จัดอยู่ในวัฒนธรรมประชานิยม (Popular culture) และในขณะเดียวกันได้แพร่กระจายเกิดเป็นวัฒนธรรมสมัยนิยม (Pop culture) ขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าในแต่ละยุคสมัยนั้น รอยสักได้รับความนิยมตั้งแต่ระดับปัจเจก และเกิดการแทรกซึมหลอมรวมกันเกิดเป็นกลุ่มคน ดังนั้นเมื่อกาลเวลาผ่านไปพร้อมกับการเปลี่ยนผ่านในแต่ละยุคสมัยของการสร้างอัตลักษณ์จากรอยสักจึงแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากเกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบโลกาภิวัตน์ (Globalization) จากการหดแคบลงของพื้นที่ และเวลาทำให้เกิดการติดต่อเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร้พรมแดน เกิดการหิวยืมผสมผสานของวัฒนธรรมอันหลากหลาย และซับซ้อน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ารอยสักเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่เกิดการเปลี่ยนแปลง และแปลงรูปไปอย่างหลากหลาย ซึ่งพื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาพบว่า จังหวัดเชียงใหม่เป็นอีกหนึ่งในความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมที่ถูกถ่ายทอด สังคม และเปลี่ยนแปลงรูปไป ในเรื่องของรอยสักจากการสร้างอัตลักษณ์ที่ปรากฏบนเรือนร่าง ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษาทำการศึกษาในพื้นที่เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะขอกล่าวถึงภาพบางส่วนเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และพัฒนาการของเมืองเชียงใหม่¹⁹ โดยสังเขป ประกอบกับรอยสัก ดังจะกล่าวถึงในบท ดังต่อไปนี้

3.2 รอยสักในบริบทของสังคมเมืองเชียงใหม่

3.2.1 สังคมเมืองเชียงใหม่กับรอยสักล้านนา

เชียงใหม่แต่เดิม เป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา ซึ่งมีประวัติศาสตร์ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนว่า เมืองเชียงใหม่ถูกก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 1839 โดยพญามังราย เจ้าผู้ปกครองเชียงใหม่ หลังจากที่ได้นำทัพเข้ามาโจมตียึดครองอาณาจักรหริภุญชัย (เมืองลำพูนในปัจจุบัน) ได้สำเร็จ ต่อจากนั้นจึงได้สร้างอาณาจักรของตนขึ้นใหม่ บนแอ่งเชียงใหม่ - ลำพูน ด้านทิศตะวันตกของแม่น้ำปิง ด้วยระยะทางที่ห่างจากเชิงดอยสุเทพราว 2 กิโลเมตร โดยใช้ชื่ออาณาจักรแห่งใหม่นี้ว่า *นพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่* ในฐานะศูนย์กลางทางการค้าของอาณาจักรล้านนา เชียงใหม่รุ่งเรืองอยู่เป็นเวลานานเกือบ 200 ปี จนถึงราวปี พ.ศ. 2101 จึงถูกทัพพม่าบุกเข้าโจมตี

¹⁹ ในทางสังคมวิทยาคำว่า เมือง หรือสังคมเมือง (urban society) เป็นคำที่มีความหมายพิเศษ ดังนั้นเพื่อความเข้าใจร่วมกัน ในที่นี้จะใช้คำว่า เมืองเชียงใหม่ เมื่อกล่าวถึงเมืองเชียงใหม่ในนัยดังกล่าว และหากกล่าวถึงคำว่า เชียงใหม่ ให้เข้าใจว่ากำลังหมายถึงเชียงใหม่ในนัยที่หมายถึงเมืองเก่า ที่มีพัฒนาการมานานในดินแดนทางเหนือของประเทศไทย และจะใช้คำว่าจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อมีการกล่าวถึง เชียงใหม่ ตามความหมายของเขตการปกครองในนัยเดียวกับกฎกระทรวงมหาดไทย ดังที่เข้าใจกันโดยทั่วไป (อ้างใน วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2542, น. 26)

และยึดเป็นเมืองขึ้นในเวลาต่อมากว่า 200 ปีเศษ โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2101 - 2317 ในช่วงเวลาดังกล่าว เชียงใหม่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะศิลปะ - สถาปัตยกรรมของพม่า เข้ามาผสมผสาน กันอย่างซับซ้อน ดังเช่น รอยสักที่พบในวัฒนธรรมล้านนา ซึ่งพบเฉพาะในส่วนรอยสักที่เป็นรูป สัตว์ล้านนา ปรากฏในลักษณะศิลปะภาพพิมพ์ไม้แกะสลัก²⁰ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 14 ลายสักชายล้านนา วาดประมาณ ค.ศ. 1881 - 1882

ที่มา: Temples and Elephants: Travels in Siam in 1881 – 1882, op. cit. (อ้างใน พรชัย ตระกูลวรานนท์, 2541, น. 166)

²⁰ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน Carl Alfred Bock. Temples and Elephants: Travels in Siam in 1881 - 1882 Singapore: Oxford University Press, 1986[1884]. (อ้างใน พรชัย ตระกูลวรานนท์, 2541, น.165)

จากภาพสามารถแสดงให้เห็นถึงรอยสักที่พบในชาวล้านนา ซึ่งภายในองค์ประกอบของภาพ ทำการสักเป็นรูปสัตว์จำนวนทั้งสิ้น 14 ชนิด ได้แก่ การสักบริเวณหน้าท้อง โดยมีลวดลายจากขอบบนเป็นรูปนกยูง ถัดลงมาเป็นรูปราชสีห์ และกึ่งกลางระหว่างราชสีห์เป็นรูปนกแร้ง

บริเวณแนวขาขวาหมายเลข 1 รูปหนู (ในภาพเห็นไม่ชัดเจน)

หมายเลข 2 เป็นกลุ่มเมฆ

หมายเลข 3 นกกะต๊ับ หรือพิราบ

หมายเลข 4,9 และ 14 รูปนกแร้ง

หมายเลข 5 และ 13 รูปมอม (สัตว์ในเทพนิยายเมืองหนึ่งปัจจุบันถูกแทนที่ด้วยสิงโตจีน)

หมายเลข 6, 15 และ 16 สิงโต

หมายเลข 7 และ 11 ผีเสื้อ (ลิงมีผ้งผัดช่วงทรงตัว เวลา กระโดดระหว่างต้นไม้?)

หมายเลข 8 สัตว์ประเภทตุ่น ชะมด ปรากฏในเทพนิยายเมืองเหนือในชื่อเด่น

หมายเลข 10 ราชสีห์

หมายเลข 12 นกกะเหว่า

ตลอดแนวขาซ้าย หมายเลข 1,2,3 และ 15 มอม

หมายเลข 4 และ 13 ราชสีห์

หมายเลข 5 และ 6 เสือ

หมายเลข 7, 11 และ 14 นกแร้ง

หมายเลข 8 สิงโต

หมายเลข 9 ช้าง

หมายเลข 10 ลิง

หมายเลข 12 หรมาร หรือหนุมาร (อ้างใน พรชัย ตระกูลวรานนท์, 2541, น. 167)

นอกจากนี้พบว่ารอยสักประเภทดังกล่าว ปรากฏในกลุ่มของชาวไทยใหญ่ที่เข้ามาติดต่อทำการค้าขายกับชาวล้านนา โดยมีพ่อค้าชาวไทยใหญ่จากหัวเมืองต่าง ๆ ในประเทศพม่า มาขนสินค้าบรรทุกบนหลังวัว หรือหลังม้า เข้ามาในรูปของขบวนวัวต่าง หรือที่เรียกกันว่า “พ่อค้าวัวต่าง” โดยผ่านเข้ามายังประเทศไทยทางชายแดนที่ติดต่อกันระหว่างไทย - พม่า ได้แก่ ด่านท่าขี้เหล็ก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ด่านชายแดนที่ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย และที่อำเภอฝาง จ.เชียงใหม่ เป็นต้น (อ้างใน สายสม ธรรมธิ, 2538, น. 3) ด้วยเหตุนี้ จึงสันนิษฐานได้ว่ารอยสักที่พบในชาว

ล้านนาแต่เดิมนั้น ถูกแทรกซึมเข้ามาพร้อมกับการติดต่อค้าขายกับชาวไทใหญ่ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ารอยสักที่พบในชาวล้านนาเป็นผลผลิตจากการสืบทอดวัฒนธรรมการสักที่รับมาจากชาวไทใหญ่นั้นเอง

การสักของชาวไทใหญ่อยู่ในรูปแบบของความเชื่อที่ให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ ซึ่งในเรื่องนี้ มีความสัมพันธ์กันกับบริบทของชาวไทใหญ่ เนื่องมาจากประวัติความเป็นมาของชาวไทใหญ่ที่ผ่านมา ล้วนแต่เป็นการทำศึกสงครามระหว่างชาวไทใหญ่ด้วยกันเอง และสงครามระหว่างไทใหญ่กับพม่า ซึ่งก่อให้เกิดความวุ่นวาย ระส่ำระสายจากภัยสงคราม ดังนั้นจากภัยสงครามดังกล่าว ทำให้ชาวไทใหญ่มีวิถีชีวิตที่ต้องดิ้นรน ฉะนั้นเพื่อความอยู่รอด วิธีหนึ่ง ที่จะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้ และเป็นที่นิยมปฏิบัติกันนั้น ได้แก่ การอาศัยความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ รวมทั้งสร้างพลังอำนาจให้กับคน ด้วยรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการสักกาย หรือการสักยันต์ เช่น การสักยาข่ม หรือการสัก เพื่อยู่งยงคงกระพันลงบนร่างกาย

โดยเชื่อกันว่าการสักยาข่มจะให้ผลทางด้านอยู่ยงคงกระพันชาตรี สามารถป้องกันอันตรายจากศัตรูราช และของมีคมต่าง ๆ อาทิ หอก ดาบ แหวน หลาวได้ เมื่อผู้ใดที่ทำการสักยาข่มไปนั้น จะมีผิวหนังที่หยาบกระด้างทำให้ศัตรูราชทั้งหลาย ฟันแทงไม่เข้า ยิ่งไม่ออก และนอกจากนี้ยังทำให้เกิดความแคล้วคล่องว่องไว สามารถหลบหนีการจู่โจมทำร้ายจากศัตรูได้ดี กว่าผู้ที่ไม่ทำการสัก

และเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้ชาวไทใหญ่ทำการสักเพื่อส่งผลทางด้านไสยศาสตร์นั้น เป็นผลเนื่องมาจาก ความเกลียดชังพม่าที่จะเข้ามาปกครองชาวไทใหญ่มิให้เป็นอิสระจากพม่า จึงทำให้ชาวไทใหญ่ทำการศึกษารื่องไสยศาสตร์ด้วยการสักลาย โดยชาวไทใหญ่เชื่อกันว่าพม่าเกรงกลัวเรื่องไสยศาสตร์เป็นอย่างมาก ดังนั้นการสักลายของชาวไทใหญ่ ถือได้ว่าเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถข่มขวัญศัตรู (อ้างใน สายสม ธรรมธิ, 2538, น. 10) มิให้มารุกรานได้

นอกจากนี้ จารีตประเพณีมีส่วนกำหนดให้การสักกลายเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งในสังคมชาวไทใหญ่ ซึ่งแต่เดิมชายชาวไทใหญ่นิยมการสักขาลาย โดยเชื่อกันว่าเป็นการแสดงถึงความเป็นลูกผู้ชายเต็มตัว ในความหมายของความอดทน กล้าหาญในการทำศึกสงคราม หากชายใดมิได้ทำการสักขาลายจะถูกล้อเลียนทำให้อับอายว่าเขาเหมือนเขาของผู้หญิง และผู้หญิงไทใหญ่ไม่นิยมชมชอบผู้ชายขาลาย ยิ่งไปกว่านั้นการสัก ถือเป็นเงื่อนไขอย่างหนึ่งในการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมชาวไทใหญ่อีกวิธีหนึ่งด้วย เพราะผู้ที่ทำการสักต้องปฏิบัติตามข้อห้ามของการสักซึ่งมักอิงกับกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมเป็นหลัก ดังเช่น ต้องปฏิบัติตนเป็นคนดี และเมื่อทำการสักแล้ว จะได้รับการยอมรับนับถือจากผู้คนในสังคม ซึ่งถือได้ว่าการขัดเกลาดังกฎในข้อปฏิบัติ ดังนั้นผู้ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนให้เป็นที่ยอมรับในสังคม จึงนิยมทำการสัก

ปัจจุบันการสักยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ในสังคมชาวไทยใหญ่ เนื่องจากในสังคมไทยใหญ่ ยังคงเชื่อถือเรื่องไสยศาสตร์ และการสักอยู่มาก โดยเฉพาะการสักขามหานิยม (ปิยะ) ซึ่งให้ผลทางการค้าขาย เพราะเชื่อว่าทำให้ “หากินง่าย ค้าขายคล่อง” ส่วนการสักขาม (ก่ายะ) นั้น ยังคงทำการสักอยู่บ้าง ถึงแม้จะลดน้อยลง จนแทบเลิกทำการสักแล้วก็ตาม ซึ่งการสักที่ได้รับความนิยมของชาวไทยใหญ่แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การสักส่วนบน โดยทำการสักตั้งแต่เอวขึ้นไปถึงศีรษะ และแขน ได้แก่ การสักขาม, การสักขามหานิยม และการสักส่วนล่าง ทำการสักตั้งแต่เอวลงไปถึงหลังเท้า ได้แก่ การสักขาลาย, สักขามเขียว เป็นต้น โดยสามารถแบ่งประเภทการสักที่ได้รับความนิยมของชาวไทยใหญ่ ดังต่อไปนี้

1. สักขาม (คงกระพัน) หรือสักก่ายะ

การสักประเภทนี้ทำการสักด้วยหมึกสีดำ เชื่อว่าเมื่อทำการสักยา²¹ลงบนร่างกายแล้ว ตัวเขาจะเข้าไปผสมผสานกับเลือดลมภายในร่างกาย หากทว่าเลือดชนิดแรง หรือเกิดเลือดร้อนขึ้นมา จะทำให้เกิดความขลัง หรือความคงกระพันชาตรี ซึ่งในการสักประเภทนี้เชื่อว่าทำให้ร่างกายทนทานต่ออาวุธ และของมีคมต่าง ๆ ถึงกับแทงไม่เข้า ยิ่งไม่ออก นอกจากนี้เวทมนตร์คาถาที่เกิดจากพิธีกรรมในการสัก ซึ่งถือเป็นหัวใจของการสักขาม จะช่วยปกป้องคุ้มครองให้พ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ ด้วย ความคงกระพันนี้ ชาวไทยใหญ่เชื่อว่าสามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน อาทิเช่น การเรียนเวทมนตร์คาถา การใช้เครื่องรางของขลังโดยการนำวัตถุทางธรรมชาติ เช่น หิน หรือแร่ธาตุอื่น ๆ ที่เชื่อกันว่าฤทธิทำการปลุกเสกไว้ ได้แก่ คด เหล็กไหล ฯลฯ หรือใช้เสื่อยันต์ ตรีศุกร และยันต์เทียนที่เกจิอาจารย์ต่าง ๆ สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องรางป้องกันตัว

โดยส่วนใหญ่ในการสักขาม จะสักเป็นรูปต่าง ๆ ดังเช่น

1. รูปเสือ (เสือ) ได้แก่ เสือ 3 ปีก เสือ 7 ปีก เสือหัวอง (เสือโหวง) คือ รูปเสือที่มีหัวเป็นยันต์กลม และเสือเย็น (มีลักษณะตัวเป็นเสือ หัวเป็นคน)

²¹ การสักยา หรือการสักในที่นี้ มีความหมายเช่นเดียวกันคือ การนำวัสดุปลายแหลมทิ่มแทงลงบนผิวหนัง แต่ต่างกันตรงที่สูตรของน้ำยาที่ใช้ทำการสัก ทั้งนี้เป็นเพราะความต่างของแต่ละพื้นที่ในทางวัฒนธรรม และความเชื่อ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมเรื่องสูตรน้ำยาที่ใช้ทำการสักใน ประเทิน มหาพันธ์. ศิลปะการสักลาย, สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2534., นันทัญญา มหาพันธ์. การศึกษาศิลปะการสักของไทย และญี่ปุ่น, รายงานการวิจัย ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2539., สุริย์ สุทธิภิรมย์กุล. การสักลาย. ภาคนิพนธ์ สาขาศิลปะไทย คณะจิตรศิลป์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535., และสายสม ธรรมธิ. ลายสักไทยใหญ่. รายงานการศึกษาวิจัย, สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538. เป็นต้น

2. แมวดำ
3. หมูเขียวตัน หมูหลังหัก และหมูหัวอว (หมูที่มีหัว และหน้าเป็นรูปยันต์กลม)
4. วัวกระทิง
5. รูปยันต์ และอักขระคาถา

ซึ่งในการสักขามที่เป็นรูปยันต์อักขระคาถา และรูปสัตว์ต่าง ๆ นั้น นอกจากเพื่อแสดงถึงความเข้มแข็งอดทน มีพลัง และน่าเกรงขาม ตามลักษณะของความเป็นลูกผู้ชายชาตรี หรือเพื่อป้องกันภัยอันตรายจากอาวุธ และของมีคม การรบกวนของภูตผีปีศาจ สัตว์ร้าย และสัตว์มีพิษต่างๆ แล้ว ยังเชื่อกันว่าการสักขามเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ นั้น จะทำให้คาถาคงกระพันออกฤทธิ์ตามข้อดีของสัตว์เหล่านั้น ดังเช่น

1. การสักรูปเสือ เชื่อว่าเมื่อทำการต่อสู้กับศัตรู จะทำให้ผู้ที่สักรูปเสือนั้นมีใจกล้าหาญดุคั่น และรวดเร็วเหมือนกับเสือ
2. การสักรูปแมวดำ เชื่อว่าแมวดำมีความรวดเร็ว สามารถล่องหน หายตัวได้ ถ้าทำการสักรูปแมวดำที่หัวไหล่ทั้งสองข้าง หากพราดพลังเสียทำให้แก่ศัตรู หรือถูกจับตัวไป เมื่อผู้ที่ทำการสักดังกล่าวนี้ใช้ลิ้นเลียรอยสักรูปแมวดำที่หัวไหล่ และทอ้งคาถา ทำให้สามารถหนีลุดออกไปได้ หรือหากถูกมัดมือ มัดเท้า หรือล่ามโซ่ จะทำให้สามารถสะเดาะโซ่ หรือเชือกที่มัดอยู่หลุดออกได้
3. การสักรูปวัวกระทิง เชื่อว่าวัวกระทิงเป็นสัตว์ที่มีประสาทสัมผัสจับไว ตื่นตกใจง่าย สามารถรับรู้ได้เร็วกว่าสัตว์ชนิดอื่นหากเกิดอันตรายที่มาถึงตน ทว่าเมื่อทำการสักรูปวัวกระทิง จะส่งผลให้ผู้ทำการสักมีประสาทที่ตื่นตัว และเตรียมพร้อมอยู่เสมอ

2. สักขามหานิยม (ปิยะ)

การสักขามหานิยม เป็นการสักเพื่อให้มีสิริมงคล ทำมาค้าขายเจริญก้าวหน้า และเป็นที่รักใคร่ชอบพองของคนทั่วไป โดยใช้หมึกสีแดงซึ่งได้จากหาง (ผงแร่ธาตุชนิดหนึ่ง) นิยมสักเป็นตัวอักขระคาถา รูปยันต์ หรือรูปสัตว์ ดังเช่น รูปนกยูง กระต่าย จิ้งจกสองหาง เป็นต้น การสักเป็นตัวอักขระคาถานั้น นิยมสักเป็นตัวอักษรพม่า และอักษรไทยขวน (ตัวเมือง) ไม่นิยมสักเป็นตัวอักษรไทใหญ่ เนื่องจากอักษรไทใหญ่เป็นอักษรที่ไม่ตายตัวคือ ใช้ตัวอักษร ข และ ค. อยู่ในรูปเดียวกัน และในการอ่านออกเสียงในภาษาไทยนั้น จะไม่ตรงตัวอักษร เช่น ออกเสียง ค เป็น หล เป็นต้น

ปัจจุบันผู้คนทั่วไปนิยมสักขามหานิยมกันมาก โดยเฉพาะผู้ชาย ส่วนผู้หญิงไม่ค่อยนิยมสัก เพราะกลัวความเจ็บปวด จึงไม่กล้าเสี่ยงทดลองสัก แต่ในอดีตนั้นผู้หญิงนิยมสัก เช่นกัน โดยมากสักเป็นอักขระคาถา เช่น ๖3 ตัว ๖5 ตัว หรือ๖7 ตัว เป็นต้น

ในการสักห่านิยมมีข้อห้าม (สังกะ) ที่ผู้รับการสักจะต้องปฏิบัติคือ หลังจากที่สักห่านานิยมเสร็จแล้ว ผู้ที่สักจะต้องรักษาแผลห่านครบ 7 วัน หลังจากนั้น จึงลดเหลือสิด 2 ข้อ คือ ข้อ 3. ห้ามประพุดิผิดในกาม และข้อ 5. ห้ามดื่มสุราเมรัย โดยผู้สักนั้นต้องอธิษฐานสัจย์ปฏิญาณตนต่อหน้าครู ว่าจะรักษาสิด 2 ข้อนี้ นานกี่วันก็เดือน เช่น 3 เดือน 7 เดือน หรือ 2 ปี เป็นต้น การตั้งสัจอธิษฐานนี้ หากอธิษฐานว่าจะรักษาสิดช่วงระยะเวลาานเท่าใด ต้องยึดถือปฏิบัติให้ได้ตามนั้น คุณของยาที่สักไปก็จะเกิดผลอย่างสมบูรณ์ หรืออธิษฐานไว้อย่างเช่น 3 เดือน แต่รักษาได้ไม่ถึง 1 เดือน ก็ดื่มเหล้า หรือไปเป็นชู้กับเมียชาวบ้าน ถือได้ว่าคนผู้นั้นผิดสัจจะ ทำให้คาถาทางไสยศาสตร์ที่ได้รับจากการสักยาลิ้นสุดลงไป ราวกับว่ามิได้ทำการสักยามาก่อน และหากอธิษฐานว่าจะรักษาสิด 1 เดือน เมื่อเริ่มเดือนใหม่ปฏิบัติผิดสิด ดังนั้นทำให้คุณของยาที่สักไปจะเสื่อมถอยลง

การสักยา หรือสับยาตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมีเงื่อนไขอยู่อย่างหนึ่งคือ ห้ามทำการสักยาใหม่ทับรอยสักเก่าที่มีอยู่ก่อน ดังเช่น ถ้าสักเป็นตัวอักษรคาถาไว้ที่ท่อนแขน ภายหลังได้พบสลาสักยา²² ที่เก้ง และมีชื่อเสียง หากจะสักยาใหม่ที่แขนห้ามสักทับรอยสักเดิม จึงต้องสักบริเวณผิวหนังส่วนอื่นไม่มีรอยสัก หากผู้ใดฝ่าฝืนกฎข้อห้ามดังกล่าว เชื่อกันว่าจะทำให้ผู้นั้นมีจิตใจไม่ปกติ จนถึงขั้นเป็นบ้าได้

3. สักขาลาย (สับขาลาย)

การสักขาลายของชาวไทใหญ่ เหมือนกับการสักขาก้อม ของคนเมือง หรือไทยวน ซึ่งเป็นการสักในตำแหน่งที่ต่ำคือ สักตั้งแต่เอวช่วงล่างลงมาถึงขา ด้วยหมึกสีดำ ลวดลายที่สักเป็นลายเส้นทึบหนา เพื่อแสดงถึงความอดทน เข้มแข็ง ของความเป็นลูกผู้ชาย ซึ่งแต่เดิมผู้คนส่วนใหญ่จะอาบน้ำในลำคลอง หรือลำห้วย โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ชาย และกลุ่มผู้หญิง สมัยนั้นผู้ชายทุกคนจะต้องมีรอยสักหมึกตามร่างกายจึงจะถือว่าเป็นผู้ชายเต็มตัว โดยเฉพาะที่ขาจะต้องสักขาลาย หากชายใดมิได้สักขาลาย ถ้าไปอาบน้ำกับกลุ่มผู้ชายด้วยกันจะถูกล้อเลียนให้อับอายว่า ขาขาวเหมือนขาผู้หญิง จึงให้ไปอาบน้ำร่วมกับพวกผู้หญิง และพวกผู้หญิงก็จะไม่นิยมชมชอบผู้ชายขาขาวผู้นั้น ด้วยเหตุนี้ผู้ชายในสมัยโบราณจึงนิยมสักขาลายกันมาก บางคนสักเป็นลายทึบจนดูราวกับว่าบุคคลผู้นั้น สวมกางเกงขาสั้นสีดำเลยทีเดียว

²² สลาสักยา คือ ผู้ที่ชำนาญในการทำสักให้แก่ชาวไทใหญ่ และเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับเชื่อถือของผู้นั้นในสังคมชาวไทใหญ่รองลงมาจากพระสงฆ์ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน สายสม ธรรมธิ, ลายสักไทใหญ่, รายงานการศึกษาวิจัย, สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.

ความแตกต่างระหว่างสักขาลายของคนไทใหญ่กับคนเมือง (ไทวน)

1. คนไทใหญ่ นิยมสักตั้งแต่ใต้เอวลงมาถึงเข่า
2. คนเมือง เรียก สักขาก้อมนิยมสักตั้งแต่เอวส่วนล่างลงมาถึงครึ่งขา

4. สักขามเขี้ยว (สักขามพิษ)

โดยมากที่พบ ทำการสักที่น่องไปจนถึงข้อเท้า เพื่อป้องกันพิษจากสัตว์ เช่น สุนัข หรือ งู ตลอดจนแมลงมีพิษต่าง ๆ ดังเช่น ตะขาบแมลงปอง และผึ้งกัดต่อย ซึ่งการสักชนิดนี้มักสักเป็นรูป แมว เสือ และตัวอักษรคาถา การสักขามเขี้ยวดังกล่าวนี้ แต่เดิมนอกจากได้รับความนิยมในบรรดาผู้ชายทั่วไปแล้ว ยังเป็นที่นิยมทำการสักกันในบรรดาผู้หญิงด้วย แต่การสักขามพิษในกลุ่มผู้หญิงนั้น จะทำการสักเป็นตัวอักษรคาถาสั้น ๆ หรือตัวย่อหัวใจคาถา เช่น สักที่ข้อเท้า หรือหลังเท้า เป็นต้น (อ้างใน สายสม ธรรมธิ, 2538, น. 11 - 22)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการสักของชาวไทใหญ่นั้น มีความเกี่ยวข้อง ผูกติดกับความเชื่อ และ สัมพันธ์กันกับจารีตประเพณี ที่เชื่อกันว่าการสักเป็นการแสดงถึงความเป็นลูกผู้ชายเต็มตัว ใน ความหมายของความอดทน กล้าหาญ ในการทำศึกสงคราม หากชายใดมิได้ทำการสักขาลายจะถูก ล้อเลียนทำให้อับอายต่อผู้ที่พบเห็นจากเพศตรงข้าม ซึ่งในขณะเดียวกันหากชายใดทำการสักถือได้ ว่าเป็นที่นิยมชมชอบจากเพศตรงข้ามอีกด้วย

นอกจากนี้รอยสัก ถือได้ว่าเป็นสื่อสัญลักษณ์หนึ่ง ที่สามารถแสดงถึงอำนาจให้ผู้ที่มีรอยสัก เป็นที่ยอมรับจากผู้คนในสังคมของชาวไทใหญ่ ด้วยการขัดเกลาความประพฤติ และปฏิบัติตนให้ เป็นคนดีตามกฎข้อห้ามด้านศีลธรรม

ทั้งนี้จึงกล่าวได้ว่าการสักส่วนใหญ่มุ่งเน้นถึงการปกป้องคุ้มครอง ให้ผู้ที่ทำการสัก ปราศจากภัยอันตรายต่าง ๆ ดังเช่น ภูตผีปีศาจ สัตว์ร้ายที่มีเขี้ยวเล็บ และมีพิษทั้งมวล รวมถึงการสัก ยันต์ หรืออักขระคาถาต่าง ๆ โดยเป็นที่น่าสังเกตว่ารอยสักโดยมากทำการสักเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ จึง สามารถพิจารณาได้ว่าเป็นเสมือนภาพสะท้อนถึงการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นพวกพ้องเดียวกัน จึงมีอาจทำให้สัตว์ร้ายต่าง ๆ เข้ามาทำอันตรายได้ หรือเรียกได้ว่าเป็นการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่ม นั้นเอง

จากข้อความดังกล่าว สามารถพิจารณาได้ว่า การสักขาลายของชาวไทใหญ่ได้เผยแพร่ และถูก สืบทอดมายังชาวล้านนา ด้วยการติดต่อทำการค้าขาย ซึ่งรูปแบบในการสักส่วนใหญ่เป็นรูปสัตว์ ต่าง ๆ ดังกล่าว ผสมกับความเชื่อ ความเชื่อ ล้วนถูกแทรกซึม สัมผัส สืบทอด และส่งผ่านมายังชาวล้านนาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีความคล้ายคลึง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ สุทธิภิรมย์กุล (2535) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสักลาย ในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การสัก

โดยมากเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ดังเช่น การสักลายมอมที่เป็นรูปสิงห์ ลายขง (เป็นสัตว์หิมพานต์ชนิดหนึ่ง) ลายกบ นกยูง และการสักโดยการถมสีดำลักษณะที่บริเวณเอวจนถึงต้นขา ซึ่งในการสักดังกล่าวนี้ เป็นการสักตามประเพณีนิยม หรือเพื่อดึงดูดทางเพศตรงข้าม อีกนัยหนึ่งพบว่าเป็นการสักเพื่อทดแทนพระคุณพ่อ - แม่

นอกจากนี้พบว่า ทำการสักรูปยันต์ หรือตัวอักษรพร้อมลงคาถาอาคมนั้น พบได้โดยมากบริเวณส่วนบนของร่างกาย ดังเช่น แขน หน้าอก และหลัง ซึ่งรอยสักดังกล่าวทำการสักเพื่ออยู่ยงคงกระพันชาตรี เมตตามหานิยม และป้องกันภัยอันตรายจากสัตว์ร้ายต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการเป็นหัวหน้าครอบครัว ด้วยความเป็นลูกผู้ชายเต็มตัวในเรื่องของความอดทน เข้มแข็ง และกล้าหาญ (อ้างใน สุริย์ สุทธิภิรมย์กุล, 2535, น. 76) ซึ่งต่างจากชาวไทใหญ่คือ ทำการสักเพื่อข่มขวัญศัตรูมิให้เข้ามารุกรานตนได้ ทั้งนี้ในการศึกษางานวิจัยของสุริย์ สุทธิภิรมย์กุล (2535) พบว่า รอยสักโดยส่วนใหญ่ทำการสักรูปสัตว์ต่าง ๆ ดังกล่าว ประกอบกับความเชื่อโดยทำการสักเพื่ออยู่ยงคงกระพันชาตรี เมตตามหานิยม และป้องกันภัยอันตรายจากสัตว์ร้ายต่าง ๆ นั้น จะเห็นได้ว่ามีความคล้ายคลึงกับชาวไทใหญ่เป็นอย่างมาก หรืออาจต่างไปบ้างจากลวดลายที่พบเพิ่มขึ้น ดังเช่น ลายดอกบัว²³ หรือทำการสักเพื่อทดแทนพระคุณพ่อ - แม่ ซึ่งในความแตกต่างนี้ ขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อมทางสังคมในช่วงเวลาของแต่ละพื้นที่ แต่โดยมากไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสักที่พบในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ อาจกล่าวได้ว่ารับวัฒนธรรมการสักจากชาวไทใหญ่ ด้วยการสืบทอด สัมผัส และเผยแพร่มายังจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ซึ่งนอกจากจะพบรอยสักที่รับอิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรมจากพม่ามาแล้ว พบว่า ภายในวัดพบรอยสักล้านนาในจังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่ยังปรากฏให้เห็นหลงเหลืออยู่ดังภาพต่อไปนี้

²³ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน สุริย์ สุทธิภิรมย์กุล. ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสักลาย. ภาคนิพนธ์สาขา ศิลปะไทย คณะจิตรศิลป์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535, น. 71.

ภาพที่ 15 รอยสักหมึกของชาวล้านนา

ที่มา: หนังสือ ชุดจิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทยวัดพระสิงห์.

จากนั้น ต่อมา ด้วยการตกเป็นประเทศราชของพม่านั้น ทำให้พระยาจำป๋านซึ่งเป็นขุนนางของเชียงใหม่ และพระยาภาวดีซึ่งเป็นเจ้าเมืองลำปาง พยายามปลดแอกตนจากการปกครองของพม่าหลายสิบครั้ง จนกระทั่งราวปี พ.ศ. 2318 จึงสามารถร่วมกันกอบกู้อาณาจักรล้านนากลับคืนมาได้ โดยได้รับการช่วยเหลือจากทัพกรุงธนบุรีของพระเจ้าตากสินมหาราช แต่ทว่ากว่าที่เชียงใหม่จะได้รับการบูรณะฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ (อีกครั้งหนึ่ง) ต้องถูกปล่อยทิ้งร้างไว้นานกว่า 20 ปี นับแต่นั้นมา

ฐานะของล้านนาจึงเปลี่ยนจากการเป็นประเทศราชของพม่ามาเป็นประเทศราชของกรุงธนบุรีหรืออาณาจักรสยามสืบต่อมา อย่างไรก็ตาม ในฐานะหัวเมืองประเทศราช เจ้าผู้ปกครองเมืองต่าง ๆ ในล้านนา อาทิ แพร่ น่าน ลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ และเชียงราย ต่างได้รับสิทธิอำนาจที่จะปกครองตนเองแทบทั้งหมด เพียงแต่ต้องส่งส่วยบรรณาการ และทำการสวามิภักดิ์ต่อเจ้าผู้ปกครองของอาณาจักรสยาม

ล่วงเข้าสู่ปลายพุทธศตวรรษ 24 ลัทธิล่าอาณานิคมจากตะวันตกได้เริ่มแผ่ขยายออกจากรูกรานเข้ามาสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะทางแถบมาเลย์ และพม่าซึ่งในที่สุดต้องตกเป็นอาณานิคมของจักรวรรดิอังกฤษไป การเปลี่ยนแปลงทางสังคมการเมืองวัฒนธรรมดังกล่าว มีนัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสัมพันธ์ระหว่างล้านนากับสยาม และรวมทั้งพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอาณาจักรแห่งนี้ ท่ามกลางการแย่งชิงดินแดนแถบภูมิภาคนี้ รวมทั้งการตรวจผลประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะป่าไม้สักอันอุดมสมบูรณ์ของล้านนา ระหว่างจักรวรรดินิยมอังกฤษ ฝรั่งเศส และสยาม ในช่วงระยะดังกล่าวโฉมหน้าของเชียงใหม่ อดีตศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนาจึงได้แปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว

“จากลำพูนไปเชียงใหม่ เป็นระยะทาง 17 ไมล์ เส้นทางเป็นที่ราบคดเคี้ยว เมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเมืองเอกของพวกลาวพุงคำ ตั้งอยู่ที่ระดับความสูงราว 1,000 ฟุต จากระดับน้ำทะเล มีพื้นที่เมืองประมาณ 1 ตารางไมล์ ล้อมรอบด้วยคูเมือง และกำแพงสูง มีประตูเมืองที่สำคัญ 5 ประตู ภายในเมืองเชียงใหม่มีถนนติดต่อสะดวกดีมาก มีวัดที่สวยงามจำนวนมาก และที่นี่มีตลาดทุกวัน ซึ่งอยู่ในมือของผู้หญิงเกือบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขาย และหากจะพิจารณาจากชุดเสื้อผ้าที่แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าที่นี่มีผู้คนเหล่าเผ่าพันธุ์เดินปะปนกัน ในกลุ่มคนที่ตลาดทั้งหมดนั้นประมาณว่ามีอยู่ถึง 3,000 คน แต่ไม่มีตำรวจเลยสักคนเดียว และเท่าที่ข้าพเจ้าเห็น ก็ไม่เห็นว่ามี ความจำเป็นที่จะต้องมีการตรวจเลย ไม่เป็นสิ่งที่แปลกประหลาดที่จะเห็นช้างสักตัวเดินอยู่ท่ามกลางฝูงคน ที่ประกอบด้วยพวกข่าง (กะเหรี่ยง) พวกเงี้ยว (หรือฉานจากกลุ่มน้ำสาละวิน) พวกจีน (จากเชียงตุง) พวกขมุ (จากดินแดนฝั่งตรงข้ามน้ำกก) และแม้แต่พวกไทจากสิบสองจุไท และพ่อค้าฮ่อจากยูนนาน ความมีระเบียบ และการมีอารมณดี มิให้เห็นอยู่ทั่วไปในหมู่คน และภาพที่ปรากฏมีความ น่าสนใจมาก

ตัวเมืองเชียงใหม่ดูสับสนวุ่นวาย และเห็นกำลังเจริญเติบโต สิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่ทันสมัยแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตก บนแม่น้ำมีสะพานไม้แข็งแรง ซึ่งสร้างโดย ดร.ซิก ผู้ล่องล้าไปแล้ว ผู้ซึ่งได้สร้างโบสถ์ไม้สักสวยงาม พร้อมด้วยหอคอยสูง ให้เป็นศูนย์กลางของคณะเพรสไบรทีเรียน โรงเลื่อยซึ่งทำงานด้วยเครื่องจักรไอน้ำ และเป็นของอเมริกันกลุ่มเดียวกับที่เพิ่งกล่าวถึงกำลังเดินเครื่องทำงานเต็มทีพร้อมด้วยคนงานชาวขมุ รอบ ๆ โรงเลื่อยมีบ้านแข็งแรงตั้งอยู่

เรียงรายแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีที่พักของกงสุลอังกฤษ บ้านพัก และโรงเรียนสำหรับคณะมิชชันนารี” (เจมส์ แม็กคาร์ธี 2433, ในทศพร, 2539, น. 20 - 21 อ้างใน วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2542, น. 27)

ซึ่งนี้เป็นเพียงภาพบางส่วนของเชียงใหม่ รวบรวม 110 กว่าปีก่อน ที่บรรดานักสำรวจชาวตะวันตกไม่ว่าจะเป็น ฝรั่งเศส อังกฤษ หรืออีกหลายชาติได้บันทึกไว้ เมื่อครั้งที่ชนชั้นนำสยามได้ส่งพวกเขาเดินทางเข้ามาสำรวจดินแดนแถบนี้ก่อนที่จะได้มีการสร้างเส้นทางรถไฟขึ้นมาจากกรุงเทพฯ เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการติดต่อคมนาคมระหว่างหัวเมืองสำคัญของประเทศราชแห่งนี้เข้ากับศูนย์กลางของอาณาจักรสยาม นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2442 เป็นต้นมา ดินแดนต่าง ๆ ในล้านนาเริ่มถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสยาม ฐานะของเชียงใหม่ ศูนย์กลางของอาณาจักรได้กลายเป็นเพียงเมือง ๆ หนึ่งของมณฑลพายัพ ที่ต้องขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ โดยตรง ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ด้านการเมืองวัฒนธรรมของชนชั้นนำสยามที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็น การปฏิรูปการปกครองด้วยระบบการบริหารแบบเทศาภิบาล อันส่งผลให้อำนาจการปกครองของบรรดาเจ้าผู้ปกครองตามหัวเมืองสำคัญของล้านนา อาทิ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และเชียงราย ถูกกลืนตรึงลงไป การปฏิรูปการศึกษา ด้วยการทำลายภาษาเขียน หรือตัวเมือง คำเมือง ของชาวล้านนา และการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งด้วยการเดินรถไฟ ซึ่งมาถึงเชียงใหม่ ราวปี พ.ศ. 2464 อันส่งผลกระทบอย่างสำคัญต่อรูปแบบการติดต่อค้าขาย และความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกลุ่มชนเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในดินแดนแถบนี้

ซึ่งในที่สุด ถูกปิดกั้นลงจากการคมนาคมขนส่งระหว่างเชียงใหม่กับกรุงเทพฯ ที่สะดวกกว่า อีกทั้งการปักเขตแดนเส้นแบ่ง/แผนที่ ระหว่างรัฐชาติเชียงใหม่ ซึ่งส่งผลให้ ชาวพม่า ชาวยุunnan มุสลิม และชนอื่น ๆ แถบนี้ซึ่งแต่เดิมสามารถเข้ามาติดต่อค้าขายหรือเดินทางอพยพเข้ามาอาศัยใช้ชีวิตอยู่ในเชียงใหม่ได้ไม่ยากนัก ทว่ากลับกลายเป็นเพียงแรงงานต่างด้าวในปัจจุบัน ส่วนฐานะทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อาทิ กะเหรี่ยง ม้ง ลัวะ อาข่า ลาหู่ ก็กลายสภาพเป็นเพียง ชาวเขาที่ไม่มีแม้แต่ที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินที่เป็นของตนเอง ดังที่เป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

จนถึงปี พ.ศ. 2476 เชียงใหม่ ถูกลดฐานะให้กลายเป็นเพียง จังหวัด ๆ หนึ่งของประเทศไทยหลังจากการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบบ

การปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยกลุ่มคณะราษฎรเมื่อ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 กระทั่งทุกวันนี้²⁴

นับจากปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา ว่ากันว่า นโยบายการพัฒนาของรัฐจากส่วนกลาง ได้ก่อผลกระทบอย่างสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงเติบโตโดยปราศจากอำนาจการจัดการตนเองของเมือง เชียงใหม่ โดยเฉพาะนับจากการกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ให้เป็นหนึ่งในเมืองหลักของภาคเหนือไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2520 - 2524) เป็นต้นมา²⁵

เมืองเชียงใหม่ในปัจจุบัน ได้ชื่อว่าเป็นศูนย์กลางแทบทุกด้านในภาคเหนือของประเทศไทย อาทิ ศูนย์กลางธุรกิจการค้าบริการ และการท่องเที่ยว ทั้งห้างร้าน บริษัท ธนาคาร โรงแรม รีสอร์ท ธุรกิจร้านค้าแฟรนไชส์คลับ ฟับบาร์ หรือศูนย์สรรพสินค้าขนาดใหญ่ ที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในเมืองเชียงใหม่ และพื้นที่รอบ ๆ ตัวเมือง เป็นสิ่งยืนยันได้เป็นอย่างดี

และยิ่งไปกว่านั้นศูนย์กลางการอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมทางภาคเหนือจังหวัดลำพูนตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่เพียงราว 15 กิโลเมตร ศูนย์กลางการเงินธนาคาร ในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ภาคเหนือ ได้ถูกย้ายจากจังหวัดลำปางมาตั้งในเมืองเชียงใหม่ ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก และทางอากาศ การเดินทางรถไฟสายเหนือจากกรุงเทพฯ มาสิ้นสุดปลายทางที่เชียงใหม่ เริ่มเปิดใช้ราวปี พ.ศ. 2464 เป็นต้นมา

ส่วนการทำอากาศยานเชียงใหม่ได้รับการพัฒนาเป็นสนามบินนานาชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ศูนย์กลางทางการศึกษาเมืองเชียงใหม่ได้ชื่อว่าเป็นศูนย์กลางการศึกษาทุกระดับที่ก้าวหน้า และมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเปิดสอนอยู่มากที่สุดของภาคเหนือตอนบน ศูนย์กลางทาง

²⁴ ข้อความดังกล่าว กล่าวถึงภาพเป็นมาของเชียงใหม่โดยสังเขปเท่านั้น สำหรับผู้ที่สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับเชียงใหม่ในอดีตอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก อาทิเช่น หนังสือจดหมายเหตุของ ลา ลูแบร์ ของ เดอ ลา ลูแบร์ แปลโดย สันต์ ท.โกมลบุตร. พระนคร: สำนักพิมพ์ “ก้าวหน้า”, 2510., ล้านนาไทยในแผ่นดินพระพุทธเจ้าหลวง, ของ ปิแอร์ รัต แปลและเรียบเรียงโดย พิษณุจันทร์วิทัน, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การันต์, 2539., และเชียงใหม่ในสายตาชาวต่างประเทศ. ทศพร กลสิกรรม (บรรณาการ), เอกสารประกอบการสัมมนา กิจกรรมทางวิชาการ เชียงใหม่: อดีต ปัจจุบัน อนาคต, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539. เป็นต้น ส่วนรายละเอียดด้านประวัติศาสตร์ของเชียงใหม่และอาณาจักรล้านนา อาจหาอ่านได้จากงานศึกษาเช่น สุรัสวดี อ๋องสกุล ประวัติศาสตร์ล้านนา, กรุงเทพฯ: อิมพ์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2539. และวงศ์ศักดิ์ ณ เชียงใหม่ (บรรณาการ) เจ้าเมืองเชียงใหม่, กรุงเทพฯ กรุงเทพฯ: อิมพ์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2539. เป็นต้น (อ้างใน วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2542, น. 28)

²⁵ อ่านรายละเอียดของประเด็นเหล่านี้ได้ในผลงานศึกษาเช่น ดวงจันทร์ อาภาวัชรุม, บรรณาการ (2537) และธนสวรรค์ เจริญเมือง (2538: 2540) เป็นต้น (อ้างใน วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2542, น. 28)

ศิลปวัฒนธรรม กล่าวกันว่าเชียงใหม่ดำรงฐานะนี้อย่างยาวนานแล้ว และอาจรวมไปถึงการเป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ของภาคเหนืออีกด้วย

ปัจจุบันเครือข่ายของสถานีโทรทัศน์แทบทุกช่อง (ยกเว้น ช่อง 11) ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งเครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียง เครือข่ายการสื่อสารโทรศัพท์ และเครือข่ายการสื่อสารคอมพิวเตอร์ระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีร้านบริการเช่าใช้เปิดให้บริการอยู่เป็นจำนวนมากในตัวเมืองเชียงใหม่ จนกล่าวกันอย่างติดก้นว่าฐานะของเมืองเชียงใหม่ในปัจจุบันได้กลายเป็นเอกชนระดับภูมิภาค (Primate City) ไปแล้ว (ดวงจันทร์ 2537, ธเนศวร 2538, 2540 อ้างใน วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2542, น. 29) ทั้ง ๆ ที่แนวคิดเกี่ยวกับการมองเมืองเชียงใหม่ในฐานะเอกชนระดับภูมิภาคดังกล่าว อาจปิดกั้นความเข้าใจในอีกหลายแง่มุมเกี่ยวกับเมืองเชียงใหม่ ซึ่งหากว่ากันตามจริง เป็นเพียงแค่เมืองระดับกลาง (intermediate city) ที่ต้องพึ่งพิงอยู่กับมหานคร (metropolis) เช่นกรุงเทพฯ ในฐานะเมืองบริวาร (satellite) แทบทุกด้านอย่างลึกซึ้ง และสลับซับซ้อน (komai 1985 อ้างแล้ว วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2542, น. 29) โดยเฉพาะการพึ่งพิงทางด้านข่าวสาร

ทุกวันนี้ไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใดที่จะพบเห็นชีวิตในเมืองเชียงใหม่ที่ประกอบไปด้วยผู้คนมากมายหลากหลายทั้งทางด้านอาชีพการทำงาน ชนชั้นทางสังคม พื้นเพทางสังคมวัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ที่แตกต่างหลากหลาย ซึ่งได้อพยพเดินทางทั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย และจากต่างประเทศอื่น ๆ เกือบทั่วโลกมาอาศัยใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ทั้งแบบชั่วคราว และถาวรในเมืองแห่งนี้ อันที่จริงการเป็นศูนย์กลางของความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ของเชียงใหม่ นั้น นับว่าเป็นสิ่งที่ดำรงคงอยู่ และดำเนินสืบต่อมาอย่างยาวนานกว่าหลายร้อยปีแล้ว ดังปรากฏว่าแต่เดิมมานั้น ดินแดนแห่งนี้เป็นที่อยู่อาศัยร่วมกันของกลุ่มชนต่าง ๆ ที่ล้วนแต่มีพื้นฐานทางชาติพันธุ์วัฒนธรรมแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น “คนเมือง” ชาวลัวะ ชาวเม็งหรือมอญ ชาวเชียงแสน ชาวไต ชาวพม่า ชาวไทใหญ่หรือเงี้ยว ชาวไทจีน ชาวยอง ชาวเมืองหลวง ชาวเมืองเลน ชาวว้าลาย ชาวจีน และชาวมุสลิม (อรุณรัตน์ 2539, 201 - 223, สุเทพ 2541, 47 - 50 อ้างใน วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2542, น. 29) อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าทุกวันนี้ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ จะกลายสภาพไปเป็นแค่เพียง “สินค้า” ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทุกสารทิศทั่วโลกให้เดินทางมายังจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลไทยที่เริ่มดำเนินมาอย่างจริงจัง ราวปี พ.ศ. 2512 เป็นต้นมา

ภาพของเมืองเชียงใหม่ ในสายตาของคนทั่วไปในปัจจุบัน แดนแห่งดินธารศูนย์กลางของอาณาจักร และศิลปวัฒนธรรมล้านนา เมืองที่มีวัดวาอารามมากที่สุดของไทย กุหลาบงามแห่งเมืองเหนือ หรือเอกนครระดับภูมิภาค ศูนย์กลางการบริการ และการท่องเที่ยว ศูนย์กลางเศรษฐกิจธุรกิจการค้า ศูนย์กลางทางการศึกษาของภาคเหนือ เมืองที่เต็มไปด้วยขยะ และปัญหาอุบัติเหตุการจราจร

จนไปถึงเมืองที่มีหญิงโสเภณี และผู้ป่วยเอดส์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย และอื่น ๆ อีกมากมาย (อ้างใน วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2542, น. 26 - 29)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสังคมเมืองเชียงใหม่กับรอยสักล้านนา สืบทอดวัฒนธรรมการสักจากประเทศพม่าที่เข้ามายึดครองอาณาจักรล้านนาอันเป็นเวลานานกว่า 200 ปีเศษ ทำให้เกิดการผสมผสานศิลปวัฒนธรรมกันอย่างหลากหลาย และซับซ้อน ซึ่งหนึ่งในวัฒนธรรมนั้นคือ การสักหรือรอยสัก ที่ถูกแผ่ซ่าน และแทรกซึมมายังอาณาจักรล้านนา จากนั้นจึงส่งสม สืบทอดวัฒนธรรมการสัก มาพร้อมกับการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ ดังกล่าวมาในข้างต้นโดยสังเขป ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงของเมืองเชียงใหม่กับรอยสักนั้นจะกล่าวถึง ดังต่อไปนี้

3.2.2 เชียงใหม่ในมุมมองที่เปลี่ยนไปกับรอยสัก

ในความเปลี่ยนแปลงของเมืองเชียงใหม่ นั้น จะเห็นได้จากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับเมืองเชียงใหม่ ที่สำคัญเห็นจะได้แก่ ทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่อยู่ในรูปแบบของการท่องเที่ยวในเชิงธรรมชาติ ซึ่งมีลักษณะเป็นป่าไม้ ภูเขา และน้ำตก ฯลฯ ดังเช่น ดอยสุเทพ ดอยปุย ดอยอินทนนท์ และดอยอ่างขาง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวกลางคืนตามสถานบันเทิงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายหลายรูปแบบ ดังเช่น ร้านอาหาร สวนอาหาร ห้องอาหารตามโรงแรมต่าง ๆ ลานเบียร์ บาร์เบียร์ คาราโอเกะ ผับ ดิสโก้เธค บาร์อะโกโก้ และบาร์เกย์ ฯลฯ (อ้างใน เจริญฤทธิ์ ตรวจจับ, 2546, น. 55) ที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับผู้ที่จะมาเยือนตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีทั้งผู้คนภายในเมืองเชียงใหม่ด้วยกันเอง หรือมาจากต่างพื้นที่ที่หลั่งไหลเข้ามา ด้วยเหตุเพื่อการศึกษา หรือประกอบอาชีพต่าง ๆ อีกทั้งในส่วนของผู้คนต่างชาติที่เข้ามาเยือนเมืองเชียงใหม่ ซึ่งพบมากที่สุดได้แก่ ชาวต่างชาติในทวีปยุโรป ดังเช่น ประเทศเยอรมันนี เบลเยียม สหราชอาณาจักร สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี และเนเธอร์แลนด์ รองลงมา ได้แก่ ชาวต่างชาติประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮองกง ไต้หวัน สิงคโปร์ และมาเลเซีย เป็นต้น (พรทิพย์ ธีรวิทย์, 2541 อ้างใน เจริญฤทธิ์ ตรวจจับ, 2546, น. 54) ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมืองเชียงใหม่เต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลายของวัฒนธรรมในแต่ละชาติพันธุ์ ที่เข้ามาพร้อมกับการท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่

ดังนั้นเมื่อเกิดการผสมผสาน หรือปะทะสังสรรค์ ระหว่างผู้คนในแต่ละชาติพันธุ์ สิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติในรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจาก การดูถูกถิ่น และเหยียดวัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านั้น ดังเช่น ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างชาย - หญิง ซึ่งแต่เดิมจะยึดมั่นในกรอบจารีตประเพณีอันดีงาม ถือเป็น

กฎเกณฑ์ทางสังคมของคนเมืองเชียงใหม่ เช่น การจับมือถือแขนของชาย - หญิง ซึ่งถือเป็นเรื่องต้องห้าม แต่ปัจจุบันกลับเป็นเรื่องปกติธรรมดา และเป็นที่ยอมรับต่อผู้คนในสังคม หรือการให้ความเคารพ เชื่อฟังผู้อาวุโส หรือบุพการี ความกตัญญูรู้คุณ เช่น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ ถูกมองข้าม ไม่ให้ความสำคัญ นอกจากนี้พบว่า ผู้คนในกลุ่มวัยรุ่น บางกลุ่ม ทดลองใช้ชีวิตร่วมกันก่อนแต่งงาน มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน มีพฤติกรรมก้าวร้าว เลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตไปตามสภาวะแวดล้อม (อึ้งแล้ว เจริญฤทธิ์ ตรวจผล, 2546, น. 54) ที่เต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลายในทางวัฒนธรรม จึงทำให้ความเชื่อ และค่านิยมเดิม ถูกเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะสังคมเมืองเชียงใหม่ในปัจจุบัน ดังเช่น

อนัญญา ชูลี (2545) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นกับการสร้างตัวตน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในข้างต้น พบว่า นอกจากเกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่ที่เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยม ทำให้วัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่นอกจากจะหิบบัณฑิตวัฒนธรรมต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังเกิดความหลงใหลไปกับการก้าวล้ำนำสมัยในทางวัตถุนิยม จึงเป็นเหตุให้เกิดการบริโภคนิยมต่าง ๆ ตามมาอย่างหลากหลายได้แก่ การใช้ยาที่ฟุ่มเฟือย นิยมรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ด แต่งกายเลียนแบบดารา นักแสดง หรือศิลปิน นักร้อง และการใช้คำแสลง แม้กระทั่งการบริโภคสื่อทางเทคโนโลยี เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ การเข้าใช้บริการติดต่อสื่อสารทางร้านอินเทอร์เน็ตเพื่อจะให้ได้มาซึ่งความบันเทิงแถมเติม ตลอดจนเกิดเป็นพฤติกรรมในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความชอบในความต้องการของตน เช่น เที่ยวกลางคืน การใช้สารเสพติด การทะเลาะวิวาท ซึ่งวัยรุ่นเหล่านี้มักดื่มสุรา สูบบุหรี่ และแสวงหาเพศตรงข้าม หรือในบางกลุ่มมักเที่ยวตามศูนย์การค้า แต่งกายตามสมัยนิยมที่สามารถพบเห็นในกลุ่มวัยรุ่นโดยทั่วไป ดังเช่น การสวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอก ใส่กางเกงรัดรูป ทำสีผม ตลอดจนการเจาะ หรือทำการสักบนร่างกาย ซึ่งในการบริโภคดังกล่าวเป็นผลผลิตของความเปลี่ยนแปลงในเมืองเชียงใหม่ทางด้านเศรษฐกิจ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการหิบบัณฑิตวัฒนธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าหนึ่งในวัฒนธรรมนั้นคือ การสัก หรือรอยสัก

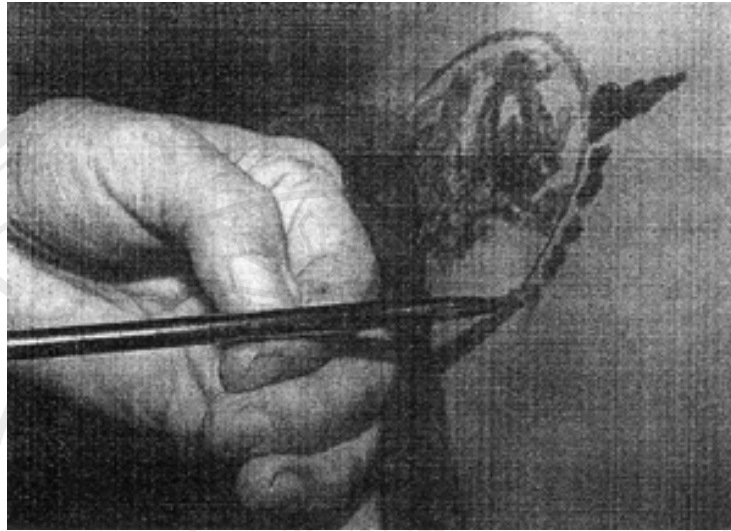
รอยสักในสังคมเมืองเชียงใหม่ ทินกร กำลังงาม หรืออ้อต²⁶ ช่างสักในสมัยแรกของชาวเชียงใหม่ กล่าวถึงมุมมองที่มีต่อรอยสักว่า “ผมคิดว่ารอยสัก มันรับใช้สังคมมาในแต่ละช่วงเวลาของแต่ละยุคสมัย ด้วยจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ในสมัยก่อนผู้คนนิยมทำการสักลวดลายที่มีลักษณะเป็นตัวอักขระ ตามความเชื่อของคนโบราณ แต่เมื่อเข้ามาสู่ในยุคสมัยหนึ่ง

²⁶ ทินกร กำลังงาม หรืออ้อต และวันชนะ ปัทมอดิษฐ์ หรือวิน ช่างสักในเมืองเชียงใหม่ ให้การสัมภาษณ์ลงในนิตยสาร Hip Magazine ปีที่ 2 ฉบับที่ 16, 2549.

รอยสักถูกส่งผ่าน และแพร่หลายไปยังผู้คนภายในยุคที่ทำการสักเพื่อแสดงถึงความเป็นพวกพ้องในกลุ่มเดียวกัน (นัทธี จิตสว่าง, 2538, น. 40 อ้างใน พิมพรรณ รัตนวิเชียร, 2541, น. 22) ดังนั้นด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้คนเกิดมุมมองต่อผู้ที่มีรอยสักว่าเป็นคนไม่ดี จี้คุก จี้ตาราง ฯลฯ แต่ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า คารานักแสดง ศิลปินนักร้อง หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงทำการสักลวดลายต่าง ๆ กลับถูกมองว่าการสักนั้น เป็นเรื่องของความสวยงามบนเรือนร่าง ซึ่งทำให้ผู้คนต่างพากันให้การยอมรับในรอยสักที่ปรากฏบนร่างกายของบุคคลเหล่านั้น ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าในความเป็นคารานักแสดง ศิลปินนักร้อง หรือเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงนั่นเอง ทำให้ผู้คนต่างพากันให้การยอมรับ และถือเป็นเกียรติอย่างในการทำสัก ดังนั้นจึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจที่การสักจะได้รับความนิยมในเวลาต่อมา และด้วยเหตุนี้ สามารถแสดงให้เห็นว่ารอยสักนั้น รับใช้สังคม และเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาในแต่ละยุคสมัย”

โดยอดีต ให้คำอธิบายกล่าวถึงการสักในเชียงใหม่ต่อไปว่า การสักในเชียงใหม่เริ่มได้รับความนิยมราวปี พ.ศ. 2538 ซึ่งก่อนหน้านี้ การสักโดยทั่วไปใช้วิธีการสักด้วยมือ ก่อนที่จะพัฒนามาทำการสักด้วยเครื่องสักไฟฟ้า จากนั้นจึงเป็นที่แพร่หลายในเมืองเชียงใหม่ ซึ่งปัจจุบันผู้นิยมทำอาชีพทำการสักในเมืองเชียงใหม่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถพบได้จากการทำธุรกิจห้างร้าน ภายในตลาด หรือตามย่านการค้าต่าง ๆ ในเมืองเชียงใหม่ เช่น กาเดรินคำ ตลาดขายของมือสองหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือเรียกที่กันว่าตลาดหน้ามอ ย่านประตูท่าแพ ประตูเชียงใหม่ ในทิวบาร์ซ่า หรือแม้แต่ธุรกิจห้างร้านภายในห้างสรรพสินค้ากาเดสวนแก้ว ฯลฯ ดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่าการสักเกิดขึ้นแทบทุกซอกหลืบภายในสังคมเมืองเชียงใหม่ จึงทำให้เกิดการแข่งขันกันตามมาทางด้านเทคโนโลยีในเรื่องอุปกรณ์การสักต่าง ๆ ประกอบกับการพัฒนาฝีมือ และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของการสักด้วยตนเอง และการศึกษาเพิ่มเติมจากช่างสักในต่างประเทศอีกด้วย ทั้งนี้ เป็นเพราะการสักในประเทศไทยปราศจากสถาบันที่จะเข้ามาควบคุม และรับรองในเรื่องของมาตรฐานความปลอดภัยในการสัก

ภาพที่ 16 การสักด้วยมือในสมัยโบราณ

ที่มา: หนังสือ รอยสักไทย...เอเชีย - ยุโรป.

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการศึกษากับช่างสักในต่างประเทศถือเป็นการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน และหยิบยืมวัฒนธรรมการสัก ดังเช่น วันชนะ ปัทมะอดิสัย หรือวิน ที่เริ่มเปิดสตูดิโอทำอาชีพการสักขึ้นมาในราวปี พ.ศ. 2536 หรือที่เรียกกันว่า “Win Tattoo Studio”

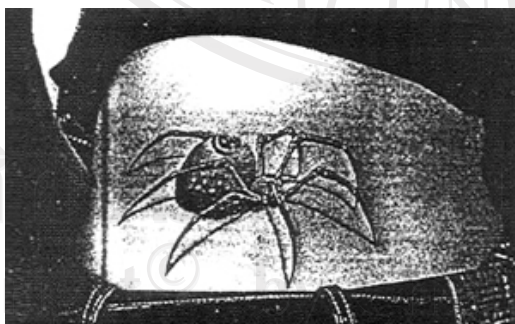
กล่าวว่า “ตอนนั้นในเมืองเชียงใหม่แทบไม่มีต้นแบบ หรือรูปแบบอื่น ๆ เลย แต่พอได้พบหนังสือที่ผลิตจากกรุงเทพ ๆ ขึ้นมาเล่มหนึ่ง พบว่าเป็นงานที่มีคุณภาพจึงยึดเป็นแม่แบบในการสร้างสรรค์ผลงานการสักให้ออกมาตามลักษณะดังกล่าว และยึดหลักอีกประการหนึ่งว่าต้องทำงานออกมาให้ลูกค้าพอใจให้มากที่สุด” จากนั้นจึงเริ่มสั่งอุปกรณ์จากต่างประเทศ และเริ่มเรียนรู้ที่จะประยุกต์อุปกรณ์ในการสักด้วยตัวเอง

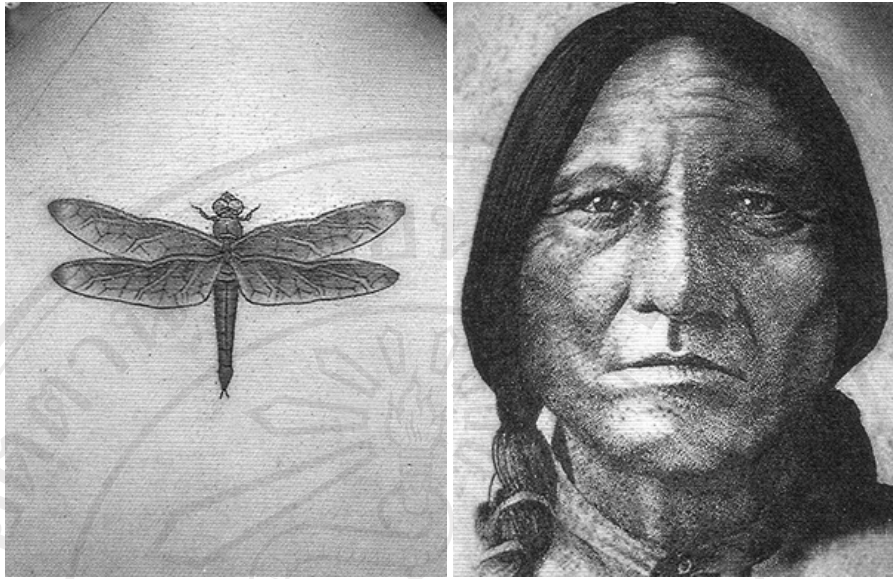
“และผม โชคดีตรงที่มีช่างสักมาจากประเทศเยอรมันเข้ามาเป็นเกสต์ (Guest) อยู่ด้วยประมาณ 2 ปี จึงทำการศึกษาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และหยิบยืมวัฒนธรรมการสักในเรื่องของเทคนิควิธีการต่าง ๆ ดังเช่น การติดเข็ม การลงสี และวิธีการสักลงบนร่างกาย ส่วนเกสต์ที่มาเยือนนั้นได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมการสักจากเราในเรื่องของลวดลาย เช่น ลายไทย และลายมังกรที่ได้รับความนิยมทำการสักในแถบเอเชีย”

วินกล่าวว่า “ในขณะนั้นลวดลายที่ได้รับความนิยมคงหนีไม่พ้นลวดลายที่เหนือจริง โดยเน้นมิติของความลึกในการลงเงา และใช้สีเดียวในการสักเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลมาจากวงดนตรีแนว Heavy Metal”

“ส่วนการสักลายมังกรนั้น พบก่อนการสักลายในลักษณะดังกล่าว เพราะการสักลายมังกรนั้น ถือได้ว่าเป็นลายที่ได้รับความนิยมเป็นอมตะของการสักอยู่แล้ว แต่ตอนนี้เริ่มเปลี่ยนจากการสักลายมังกรมาเป็นการสักลายแมงมุม ซึ่งลายนี้มีลายละเอียดเยอะมาก และเป็นลายที่ไม่มีสีสัน โดยการสัก เริ่มได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่นทั้งชาย และหญิง ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อก่อนดารานักแสดงนิยมทำการสักบริเวณข้อมือ ข้อแขน หัวไหล่ และหน้าอก ฯลฯ มีลักษณะเป็นลวดลายเล็ก ๆ ซึ่งเป็นลายที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน และนิยมทำการสักกันทั่วไป ดังเช่น ลายดอกกุหลาบ แมงปอ ผีเสื้อ ลายกราฟฟิคลวดหนาม ซึ่งถือเป็นลายแฟชั่นที่ได้รับความนิยมของผู้คนในช่วงนั้น แต่มีผู้คนบางกลุ่มส่วนใหญ่ทำการสร้างสรรค์ลวดลายขึ้นมาใหม่ในแบบของตน” ด้วยการผสมผสานลวดลายตามจินตนาการ เปรียบดังผลงานศิลปะที่มีได้ปรากฏเพียงแต่บนภาพวาด หากแต่เป็นการปรากฏบนเรือนร่างที่เรียกกันว่า “ศิลปะรอยสัก” (Tattoo arts)

ภาพที่ 17 รอยสักลายเหมือนจริง

ที่มา: นิตยสารคู่สร้างคู่สม, www.tattoo-2001.com/jpgs/tattoo-2004-043b.jpg. (25 มกราคม 2550)., หนังสือ Tattoo Special 4.

ซึ่งวินทำการแบ่งกลุ่มผู้ที่ทำการสักได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ กลุ่มวัยรุ่นที่ทำการสักตามดารา นักแสดง หรือศิลปินนักร้อง จึงทำให้ส่งผลต่อลวดลายที่สักบนร่างกาย อันเป็นผลเนื่องมาจากการสักตามกระแสนิยม มิได้เกิดมาจากการคิดของตัวเอง เมื่อเวลาผ่านไปจึงเกิดปัญหาการลบรอยสักตามมา ดังที่พบเห็นในศูนย์บริการลบรอยสักต่าง ๆ ส่วนกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ชอบลายสักอยู่แล้ว ซึ่งทำการสักในแบบที่ตนชื่นชอบ เช่นเดียวกับอดีตที่กล่าวเสริมถึงเรื่องนี้ว่า “ในช่วงแรกที่คุณนิยมทำการสักในลักษณะของลายทั่วไปดังกล่าว ซึ่งเป็นการสักที่นำรูปแบบมาจากหนังสือต่างประเทศ และแมกกาซีนที่นำมาเป็นตัวอย่างในการสัก ส่วนเด็กวัยรุ่นที่ทำการสักตามแบบดารา นักแสดง หรือศิลปินนักร้องนั้น พบเห็นเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเรียกได้ว่าการสักถือเป็นแฟชั่นก็ได้” เพราะทั้งนี้การสักถูกผนวกเข้ากับเรื่องของความสวยงามทางศิลปะบนเรือนร่าง แต่ทว่าการสักมีความแตกต่างจากแฟชั่น เช่น แฟชั่นเสื้อผ้าตรงที่ เสื้อผ้าสามารถสวมใส่แล้วทิ้งได้ เช่นเดียวกับการทำผมทรงเดร์ร็อก ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยน หรือโกนผมให้เกิดเป็นทรงใหม่ได้ตามต้องการ แต่การสัก ต้องผ่านกระบวนการคิดที่มากกว่าเรื่องของความสวยงาม หรือแฟชั่น เพราะเมื่อทำการสักแล้วลวดลายจะติดตัวเราไปตลอดชีวิต ฉะนั้น จึงต้องทำการคิดให้ดีเสียก่อนตัดสินใจทำการสัก

ปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าธุรกิจร้านสักเกิดขึ้นอย่างมากมาย ถึงแม้ว่ายังไม่ปรากฏการทำวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจร้านสัก แต่สามารถประมาณการได้จากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุม และนิทรรศการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยระบุว่า ทำการประเมินได้จากจำนวนร้านสักที่มีอยู่

400 - 500 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งมักเกิดขึ้น ณ จุดสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ภูเก็ต พัทยา ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วง 1 - 2 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจการสักทำรายได้ให้แก่ประเทศไทย เป็นเงินมูลค่าไม่ต่ำกว่า 400 - 500 ล้านบาทในแต่ละปี (อ้างอิง วัฒนธรรม ชัย ชะนิทร. 2549. “รอยสัก สะท้อนโลก!! .” แหล่งที่มา <http://www.Gotomanager.com/news/details.aspx?id> (24 พฤษภาคม 2549) ซึ่งวินกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า “ตอนนี้ธุรกิจร้านสักเปิดขึ้นมาเยอะมาก เหมือนกับร้านอาหาร ดังเช่น ร้านลาบ ที่มีอยู่ดาษดื่นให้ผู้คนได้เลือกกิน” และหากทว่าร้านสักที่ปรากฏในเมืองเชียงใหม่ นั้น พบได้น้อยนักที่จะแบ่งประเภทของการสักได้อย่างชัดเจน อันเนื่องมาจาก การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ หรือแม้แต่การพัฒนาทางด้านฝีมือในการสัก ซึ่งเกิดขึ้น ในระยะเวลาเพียงไม่กี่ปี ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความแตกต่างจากต่างประเทศมาก เพราะนอกจาก ขั้นตอนในการเปิดสตูดิโอทำการสัก ที่มีความยุ่งยากไม่ต่างจากการเปิดคลินิกขึ้นมาสักแห่งแล้ว ยัง มีการแบ่งแยกประเภทของการสักตามความถนัดในการสร้างผลงานได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

ออกตักล่าววว่า “ในต่างประเทศเขาจะระบุเลยว่า ร้านนี้ ถนัดแรงเงา ลูกค้ายก็จะมาลงเงา ร้านนี้ ถนัดเดินเส้น ลูกค้ายก็จะมาเดินเส้น หรือถมสี ซึ่งจะเห็นได้ว่า เป็นการแบ่งแยกระบบการทำงาน ออกเป็นสัดส่วนได้อย่างอย่างชัดเจน ต่างจากการสักในเชียงใหม่ ดังเช่น ลูกค้ายต้องการทำการสัก ลายญี่ปุ่นช่างสักก็ทำได้ คือ ต้องทำได้ทุกอย่าง จนเสร็จสิ้นกระบวนการสักในขณะนั้น” และถึงกับเอ่ยต่อไปอีกว่า “ในเมืองไทยช่างสักต้องทำได้ทุกแนว” ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศไทยมิได้มีกฎหมายที่จะรับรองความปลอดภัยในตรงนี้ ดังนั้นจึงทำให้ธุรกิจการสักเกิดขึ้นด้วยความ เป็นอิสระเสรี ใครจะทำอาชีพการสักก็ได้”

การสักในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า ถือเป็นศิลปะบนเรือนร่าง ซึ่งแต่เดิม การสักถูกผนวกมา พร้อมกับความเชื่อของคนในสมัยโบราณ ซึ่งอาจมีพบเห็นอยู่บ้างในปัจจุบันของการสักที่ให้ผลทาง วิทยาศาสตร์ จนพัฒนามาเป็นรอยสักที่เกิดขึ้นจากความชื่นชอบ และทำการคิดสร้างสรรค์ลวดลาย ขึ้นมาใหม่ เช่นเดียวกับผลงานทางศิลปะ แต่ถึงกระนั้น รอยสัก สำหรับผู้คนในบางกลุ่ม ยังไม่เป็นที่ ยอมรับตราจนถึงปัจจุบันนี้

วิน กล่าวถึงรอยสักต่อไปว่า “สำหรับผู้ที่มีรอยสักขนาดใหญ่มากจนเกินไป อาจส่งผล กระทบต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของผู้คนที่มาทำการสัก เช่น ในกลุ่มวัยรุ่นปัจจุบันที่ทำการ ลบรอยสักก็เป็นได้ เพราะในอนาคตไม่อาจทราบได้ว่าจะประกอบอาชีพทางด้านใด หากทว่าภายใน ภาคนั้นผู้ที่ทำการสักต้องการทำอาชีพเป็นทหารนายร้อย หรือรับข้าราชการจะไม่อาจทำการสัก ได้ เพราะเป็นอาชีพที่มีกฎระเบียบต้องห้ามมิให้เกิดรอยสักบนร่างกายประกอบอาชีพเหล่านี้ และ ผมคิดว่า ควรจะรอให้ถึงวันที่มีอาชีพการงานที่แน่นอน และสามารถทำการสักได้ก่อน แล้วค่อย คิดถึงเรื่องทำการสักในภายหลัง หรือหากรอไม่ไหว ก็ทำการเพนท์เฮนน่า²⁷ไปก่อนก็ได้ ซึ่งใน

บางครั้ง การสักของผู้คนเหล่านี้ ผู้ปกครองเองไม่ทราบว่าลูกของตนมีรอยสัก และยังถ้าเป็นรอยสักขนาดใหญ่แล้ว ทำการลบอย่างไร ร่องรอยการสักก็ยังปรากฏได้อย่างชัดเจน ถึงแม้จะมีการลบรอยสักด้วยแสงเลเซอร์ที่พบในปัจจุบันก็ตาม แต่ทว่าเลเซอร์ที่ใช้กันอยู่ในประเทศไทย อาจไม่สามารถลบเลือนให้รอยสักจางหายออกไปได้ 100% เนื่องจากคุณสมบัติของแต่ละสีที่ซึมลงผิวหนังนั้น มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ อาจเกิดแผลเป็นรอยนูนขึ้นมาได้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้หลายปัจจัย เช่น ทำการสักลงบนผิวหนังที่มีความลึก ซึ่งหากทำการสักลึกมากเท่าไร เลเซอร์ก็ต้องทำการลบให้ลึกตามรอยสักนั้น หรือถ้าทำการสักตื้น โอกาสที่จะเกิดแผลเป็นรอยนูนอาจลดน้อยลง” (อ้างใน เสาวตรี ภัทราราวพันธุ์, 2549, น. 44 - 47) แต่อย่างไรก็ตาม จึงต้องทำการคิดดี และรอบคอบเสียก่อนที่จะทำการสัก

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของสังคมเมืองเชียงใหม่ในปัจจุบัน ส่งผลทำให้ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ที่มีแต่เดิมนั้น เปลี่ยนแปลงไป ดังเช่น เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างชาย - หญิงในการจับมือถือแขน ตลอดจนเกิดการทดลองใช้ชีวิตร่วมกันก่อนแต่งงานในวัยเรียน รวมทั้งการบริโภคนิยม ดังเช่น การแต่งกาย การกินอาหารฟาสต์ฟู้ด การติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต การเที่ยวกลางคืน ซึ่งเหล่านี้ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เกิดมาจากทัศนคติในรูปแบบใหม่ แม้กระทั่งรอยสัก ซึ่งแต่เดิม เริ่มจากความเชื่อในการสักเพื่อให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ แต่ต่อมา การสักเกิดมาจากความชื่นชอบ และยังทำการสร้างลวดลายขึ้นมาใหม่เฉกเช่นเดียวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพื่อจะให้ได้มาซึ่งรอยสัก ที่มีรูปแบบเฉพาะเป็นของตนเอง ทั้งนี้เป็นเพราะเกิดการปะทะสังสรรค์ระหว่างผู้คนทีหลังไหลเข้ามายังเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายระหว่างชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมที่ซับซ้อน จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน และเลียนแบบ อีกทั้งยังดูคลั่ง และหยิบบัณฑิตวัฒนธรรม เช่นการสักดังกล่าว หากทว่า นอกจากเป็นการดูคลั่ง และหยิบบัณฑิตวัฒนธรรมแล้วนั้น ยังสะท้อนให้เห็นสถานะสังคมในเมืองเชียงใหม่ที่เต็มไปด้วยการทับซ้อนของวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น ในถนนคนเดินที่เต็มไปด้วยผู้คนทีหลากหลายต่างชาติพันธุ์ ต่างพื้นที่ รวมทั้งสินค้าในการบริโภคที่มีให้เลือกสรรนับตั้งแต่ไม้จิ้มฟันยันเรือรบ

²⁷ การเพนท์เฮนน่าถือ การเพนท์สีลงบนร่างกายให้ปรากฏเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง มีลักษณะคล้ายการทำลาย ซึ่งลวดลายที่ปรากฏออกมานั้น ให้ความสวยงามเช่นเดียวกับการทำลาย แต่ต่างกันตรงที่รายละเอียดในการลงลวดลาย ซึ่งการสักสามารถให้รายละเอียดได้มากกว่า (อ้างใน เสาวตรี ภัทราราวพันธุ์, 2549, น. 47) หรือหากต้องการลบออกในระยะเวลาที่เร็วกว่ากำหนดสามารถทำได้โดย ใช้โลชั่น (Lotion) ขมิ้นลงบนผิวที่มีลวดลาย จากนั้น ทำการถูเบา ๆ แล้วล้างออก

หรือแม้แต่ศิลปวัฒนธรรมบางอย่างถูกนำมาขายเป็นสินค้า เช่น การร่ายรำแบบพื้นเมือง เล่นดนตรี ซะล้อ ซอ ซึ่ง ดนตรีสากล ผลงานศิลปะ เสื้อผ้าพื้นเมือง ขนมจีนน้ำเงี้ยว ฯลฯ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปรากฏการณ์เปรียบเทียบได้ดังประเภทของอาหารที่เรียกว่า “แกงโสะ” ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองของชาวเชียงใหม่ ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสถานะสังคมในการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมที่ทับซ้อนที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับการสัก ซึ่งจะเห็นได้ว่าช่างสักในเมืองเชียงใหม่ ต้องทำการสักให้ได้ตั้งแต่เดินเส้นลาย (Out line) ลงสี หรือถมสี ตามเทคนิคที่ถนัด และชำนาญ เช่น การลงเงา หรือแรงเงาของลวดลาย ซึ่งกระบวนการสักเหล่านี้ ต้องทำการสักให้เสร็จภายในช่างสักเพียงบุคคลเดียว นอกจากนี้ยังต้องทำการสักให้ได้ทุกลวดลาย ทุกรูปแบบ ทุกแนว เพื่อจะได้มาซึ่งความสะดวกของลูกค้าในการบริโภครอยสัก ซึ่งต่างจากต่างประเทศที่มีการแบ่งแยกระบบการทำงานของการสักออกเป็นสัดส่วน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า อาจเป็นเพราะด้วยเหตุของความต่างในวัฒนธรรม ที่ถูกสร้างขึ้นอย่างหลากหลาย ในลักษณะที่ทับซ้อนแบบเหมารวมทุกสิ่งอย่างให้เกิดขึ้น ณ จุด ๆ เดียว ของแต่ละพื้นที่อย่างไม่เป็นระบบระเบียบ เช่น ในสถานะสังคมเมืองเชียงใหม่ จึงเป็นผลทำให้กระบวนการสัก ตลอดจนความคิด ความเชื่อต่าง ๆ เปลี่ยนไปจากเดิม ดังเช่น จะกล่าวถึงในบท ดังต่อไปนี้

3.2.3 การเปลี่ยนผ่านของความเชื่อกับรอยสักในสมัยเก่า มาสู่รอยสักในสมัยใหม่

ในการเปลี่ยนผ่านของความเชื่อกับรอยสักในสมัยเก่า มาสู่รอยสักในสมัยใหม่นั้น ผู้ศึกษาใคร่จะขอกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างรอยสักในสมัยเก่า และสมัยใหม่ ถึงกระบวนการสัก ตลอดจนความคิด ความเชื่อ จากผู้ที่มีรอยสัก และผู้ที่ชำนาญในการทำการสัก (ช่างสัก) ดังต่อไปนี้

การสักในสมัยเก่า

การสักในสมัยเก่า จะเห็นได้ว่า โดยมากมักทำการสักเนื่องมาจากความเชื่อเพื่อให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ ดังเช่น เพื่อความอยู่ยงคงกระพันชาตรี เมตตามหานิยม ฯลฯ ซึ่งในการทำการสักแต่เดิมนั้น ต้องคำนึงถึงตำแหน่งในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนบุคลิก รูปร่าง ลักษณะนิสัย ฯลฯ ดังเช่น ตัวอย่างงานวิจัยของ สายสม ธรรมธิ (2538) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ลายสักไทใหญ่ ที่พบ โดยเฉพาะในการสักยาข่ม

ซึ่งโดยทั่วไปในการสักยาจะมีสาล่าสักเป็นผู้ทำการสักยาให้ แต่ในการสักยาข่มนี้ สาล่าสักยาจะไม่ตัดสินใจทำการสักให้ผู้ใดโดยง่าย ทั้งนี้ เป็นเพราะเกรงว่าเมื่อผู้ที่ทำการสักยาไปแล้วนั้น จะนำอิทธิฤทธิ์ที่เกิดจากการสักยาไปใช้ในทางที่ผิด เช่น อาจเห็นว่าตนเป็นคนข่ม พ้นทางไม่เข้า ยัง

ไม่ออก จึงทำให้ไม่เกรงกลัวใคร และถือว่าไม่มีใครสามารถทำอันตรายตนได้ จึงกระทำความเดือดร้อนให้แก่คนอื่น เช่น จกชิงทรัพย์สินของผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ สล่าสักจึงต้องทำการพิจารณาจากลักษณะนิสัยของผู้ที่จะทำการสักยาให้ดีเสียก่อน ซึ่งอาจพิจารณาได้จากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. พิจารณาจากลักษณะสีผิว ดังเช่น สีดำ สีแดง สีเหลือง สีขาว เป็นต้น เชื่อกันว่าคนที่ผิวสีแดง มักจะสักได้ผลดีกว่าผู้คนที่ผิวสีอื่น ๆ
2. พิจารณาจากนิสัยส่วนตัว วัน เดือน ปีเกิด และรูปร่าง
3. พิจารณาจากสีของเลือด เช่น เลือดดำ แดง ส้ม หรือเหลือง เป็นต้น เลือดที่สักยาข้ามได้ผลดีได้แก่ เลือดสีส้มเหลือง และเหนียวข้น หรือในบางตำรากล่าวว่า เมื่อเจาะเลือดออกมาดูหากมีเลือดสีแดงที่มากเกินไป การสักยาข้ามจะไม่ได้ผล แต่ถ้ามีเลือดดำมากกว่าจะทำให้การสักยาได้ผลดี
4. หากผู้ที่ทำการสัก เป็นเพราะความชอบในศิลปะลวดลายเท่านั้น จะส่งผลให้การสักไม่ได้ผล
5. พิจารณาจากลักษณะผิวหนัง หากผู้ใดมีหนังแบบแมวคือ เวลาจับหนังแล้วดึงขึ้น ผิวหนังจะลื่น และแยกจากกล้ามเนื้อได้ จะทำให้การสักยาข้ามได้ส่งผลดีกว่าคนที่หนังติดกล้ามเนื้อทั่วไป
6. พิจารณาจากหน้าอก หากหน้าอกผู้ใด (ชาย) เป็นรูปสี่เหลี่ยม เมื่อทำการสักยาข้ามแล้วจะได้ผลดี แต่หากหน้าอกเป็นรูปสามเหลี่ยม ทำให้การสักยาข้ามไม่เป็นผล

นอกจากนี้ยังมีพิธีกรรม และกฎเกณฑ์ข้อห้ามต่าง ๆ ซึ่งผู้ที่ได้รับการสักยาจากสล่าสักต้องประพฤติปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด มิฉะนั้นเชื่อกันว่า จะทำให้คาถาอาคมที่ใช้ในการสักไม่เกิดความ “ขลัง” ดังนั้นจึงต้องประกอบทำพิธีกรรม และปฏิบัติตามกฎข้อห้าม ดังต่อไปนี้

1. พิธีกรรมในการสักยา

1.1 พิธีกรรมในการสักยาข้าม

การสักยาข้ามนั้น ผู้ที่จะสักต้องเป็นผู้ชาย อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งก่อนที่จะสักยาต้องทำพิธีขึ้นขันครู หรือตั้งขันครู 1 ขัน โดยขันครูนั้น จะใช้กะละมังขาว ซึ่งภาษาไทยใหญ่เรียกว่า “หว่านจะหล่ง” ภายในขันครูนั้นจะบรรจุสิ่งของต่าง ๆ ดังนี้

แบบที่ 1

มะพร้าวอ่อน	1 ลูก
ผ้าขาวและผ้าแดง อย่างละ	1 ผืน
ข้าวสาร	3 เป้ (ลิตร)

กล้วยน้ำว้าดิบ	2 หวี
สวดยดอก (กรวยดอกไม้)	5 อัน
สวดยพลู (กรวยใส่พลู)	5 อัน
เทียน	5 เล่ม

ซึ่งในสมัยก่อนการสักยาค่ามต้องใส่เงินค่าขึ้นตั้ง คนละ 37 บาท แต่ปัจจุบันค่าของเงินลดลง จึงต้องใส่เงินเพิ่มขึ้นเป็น 370 บาท ส่วนค่าขึ้นครูก่อนที่จะทำการสักยานั้น มักมิใช่คาถา แต่เป็นคำบูชาเทวดา ครูบาอาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ให้ช่วยคุ้มครองรักษาทั้งส่วสัทยา และคนที่จะสักยาค่าม อีกทั้งเพื่อให้การสักยาได้ผลดี

แบบที่ 2

ข้าวสาร	
ผ้าขาว และผ้าแดง อย่างละ	1 ผืน
กล้วยน้ำว้าดิบ	2 หวี
หมาก	1 ห้ว (พั่น)
มะพร้าวอ่อน	1 ลูก
ดอกไม้สีขาว	5 ดอก
เทียน	5 คู่
ธูป	5 คู่
เงินค่าขึ้นตั้ง คนละ	32 บาท

แบบที่ 3

ในกรณีนี้ เป็นของพระครูรัตนสารคุณ จะใช้ทำขันครู ขันหลวง เพื่อใช้ในพิธีขึ้นครูสักยา โดยมีส่วนประกอบ ดังนี้

หวานจะหล่งใบใหญ่ (กะละมังใหญ่)	
สวดยหมาก (กรวยใส่หมาก)	8 อัน
สวดยดอกไม้ และเทียน	8 อัน
หมาก	1 ห้ว (พั่น)
หมาก	8 ขด
หมาก	8 ก้อม
เทียนเล่มบาท	1 คู่

เทียนเล่มเฟื่อง	1 คู่
เครื่องตาล	1 เครื่อง
เครื่องมือพรวัว	1 เครื่อง
ผ้าขาว และผ้าแดง อย่างละ	1 วา
ควักข้าวเปลือก (กระทง)	1 อัน
ควักข้าวสาร	1 อัน
กล้วยดิบ	1 เครื่อง
พลู	1 มัด
เงินค่าขันครู คนละ	38 บาท

เมื่อทำพิธีขึ้นครูเสร็จแล้ว สล่าสักยาจะให้ผู้ที่สักยาอาบน้ำแช่ส้มป่อยเสก เพื่อชำระร่างกายให้สะอาด ล้างความชั่วร้ายทั้งหลายให้หมดไปจากคนผู้นั้น จากนั้นจึงเริ่มพิธีสักยาลงบนส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้แก่ หน้าอก หัวไหล่ คาง แก้ม ลิ้น หน้าผาก และกลางศีรษะ เป็นต้น

การสักยาลงบนร่างกาย ถ้าทำการสักเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ จำนวนหลายรูป สล่าสักจะให้ผู้ที่รับการสักกลืนผืนก้อนเล็ก ๆ เพื่อลดความเจ็บปวดจากการสัก เพราะผืนจะทำให้ประสาทมึนชาไม่ทำให้รู้สึกเจ็บปวดมากจนเกินไป หลังจากที่สักยาลงไปแล้ว หากแผลมีอาการบวมพองจะทำการรักษาโดยใช้ใบพลูลนไฟ แล้วนำมาแตะประคบเบา ๆ บนแผล ซึ่งจะช่วยให้แผลค่อย ๆ ยุบ และหายเป็นปกติเร็วขึ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะใบพลูมีคุณสมบัติเป็นยาสมานแผล และรักษาแผลพุพองได้

1.1.2 ส่วนผสมของยาสักขำ

ยาขำ หรือชวยกี (ภาษาพม่า) ซึ่งบางคนเรียกว่า ยาคิวโอเกี (ยาโว) มักเป็นก้อนแข็งคล้ายหิน หรือแร่ โดยเชื่อกันว่า เป็นยาที่ฤาษีในป่าเป็นผู้สร้าง และปลุกเสกไว้ ยาขำบางก้อนเมื่อนำมาจุ่มน้ำ แล้วฝนกับถ้วยกระเบื้อง สีของน้ำยาที่ฝนออกมานั้น อาจมีสีแตกต่างกันออกไป เช่น สีขาว สีเหลือง สีเขียว หรือสีดำ เป็นต้น

การสักยาลง (คงกระพัน) จะมีตัวยาลงอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

1. ยาสักที่ปรุงขึ้นมาจากเกจิอาจารย์ และฤาษีชีไพรต่าง ๆ มักจะเป็นพวกขำยา เช่น ขำงูเห่า ขำงูเห่านกเขา เป็นต้น
2. ยาสักที่ได้มาจากแร่ธาตุธรรมชาติ ซึ่งเชื่อกันว่าพวกฤาษีในป่าได้ปลุกเสกไว้ เช่น หินยา เหล็กไหล เป็นต้น

ยาขำที่นิยมใช้กันส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นก้อนหินแข็งมากสามารถขีดหิน หรือกระจกให้เป็นรอยได้ หากจะใช้ ต้องนำไปฝนกับถ้วยกระเบื้องถึงจะออก การสักรยาขำจะใช้หมึกสีดำ ซึ่งสีดำที่ใช้ผสมยาขำนี้ ได้มาจากเขม่าที่เกิดจากไฟไม้เกียะ หรือเขม่าตะเกียงน้ำมันก๊าด โดยจะใช้ใบพลูฉนไฟไม้เกียะ และลนตะเกียงน้ำมันก๊าด แล้วขูดเอาเขม่าที่ติดใบพลูไปผสมยาขำให้เป็นสีดำ ยาขำขำจะมีส่วนผสมหลายสูตร เช่น

สูตรที่ 1

1. ดัวยาขำ

2. ดีสัตว์ ได้แก่ ดิหมูป่า ดิหมี ดิงูเหลือม ดิวัวกระทิง ดิลิงลม และดิโก

ประโยชน์ของดิสัตว์คือ ช่วยให้ยาซึมเข้าสู่ผิวหนังได้ดี และยาสัก หรือหมึกจะมีสีดำเข้มชัดยิ่งขึ้น อีกทั้งทำให้หมึกเกาะติดผิวหนังได้ดี ทำให้ดัวยาไม่กระจายสู่ผิวหนังบริเวณที่สัก

3. น้ำมันมะพร้าวอ่อน มีคุณสมบัติในการสมานแผลให้แห้ง และตกสะเก็ดเร็วขึ้น

4. สีดำจากเขม่าไฟ

5. น้ำยางเคือปล่อง

6. จันทน์ขาว, จันทน์แดง

วิธีผสมยาคือ นำดัวยาผสมกับน้ำมันมะพร้าวอ่อน ฝนจันทน์ขาว และจันทน์แดงเป็นขากระสาย แล้วเอายางเคือปล่อง ดีสัตว์ และเขม่าไฟลงผสม ขณะที่ผสมยาจะทำการเสกคาถากำกับดัวยา เพื่อเพิ่มความขลังให้แก่ดัวยา

สูตรที่ 2

1. ดัวยา (หินยา) นำมาจุ่มน้ำให้เปียกแล้วใส่น้ำลงในถ้วยกระเบื้องเล็กน้อย จากนั้นนำหินยาฝนในถ้วยกระเบื้อง จนดัวยาละลายปนกับน้ำเข้มข้นพอดี

2. หมึก มีลักษณะเป็นก้อนสีดำซึ่งได้จากการนำเอาเขม่า (หม่น) ควันไฟน้ำมันก๊าดผสมกับดิสัตว์ เช่น ดิปลา ดิหมี ดิวัวกระทิง หรือดิงูเหลือม

วิธีผสม คือ นำหมึกดำผสมลงในน้ำยา และเทลงในกระบอกไม้ไผ่ (ทำจากปล้องไม้ไผ่) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5 เซนติเมตร สูงประมาณ 4 เซนติเมตร

สูตรที่ 3

1. หมึกอินเดียอิงค์

2. ดีสัตว์ เช่น หมี วัวกระทิง หมูป่า ลิงลม ค่าง เสือ และแมวดำ เป็นต้น

3. วานต่าง ๆ (ป่นเป็นผง) เช่น วานสามพันดิ่ง วานดินนกเขา วานปู้เถาหนึ่งแห้ง เป็นต้น

1.1.3 ขั้นตอน และวิธีการสัก

การสักจะเริ่มจากการใช้แหลมจุ่มน้ำหมึก แล้วสักลงบนผิวหนังที่ต้องการสัก พร้อมกับเสกคาถากำกับไปด้วย ในการทำการสักนั้น นิยมสักเป็นรูปยันต์ รูปสัตว์ต่างๆ เช่น รูปหมู รูปวัวกระทิง รูปเสือ รูปแมวคำ เป็นต้น

การสักข่าขามในกรณีที่ไม่ชำนาญทำการสักเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ จะใช้สีหรือปากกาถูกลิ้น วาดเป็นรูปยันต์ หรือรูปสัตว์ที่ต้องการสักลงบนผิวหนังก่อน แล้วลงมือทำการสักไปตามรูปที่วาดไว้ บางครั้งจะใช้แบบสักที่ทำจากไม้แกะสลักเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น รูปหมูหลังหัก รูปเสือ เป็นต้น โดยนำแบบสักมาทาบด้วยยาสัก แล้วกดแบบลงบนบริเวณแผ่นอก หรือแผ่นหลังของผู้ที่จะสัก จากนั้นภาพจะปรากฏบนร่างกายตามที่ต้องการ และเริ่มทำการสักตามรอยแบบที่ทำไว้ เมื่อแผลหายเป็นปกติ ภาพก็จะปรากฏบนผิวหนังที่ได้ทำการสักไว้

หากทว่า ในกรณีที่สละสักมีความชำนาญในการทำการสักแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวาดรูปจากแบบในตำราลงบนผิวหนัง แต่จะดูรูปแล้วทำการสักลงบนผิวหนังไปเลย โดยมีวิธีสักดังนี้

1. รูปยันต์ ต้องสักเป็นรูปกรอบยันต์ก่อน แล้วจึงสักตัวเลขโหรา หรืออักขระคาถาลงในช่องตารางในยันต์ และสักอักขระคาถาล้อมรอบรูปยันต์ เป็นลำดับสุดท้าย
2. รูปสัตว์ เช่น วัว เสือ หมู ลิง ฯลฯ ต้องสักทีละส่วน คือ เริ่มสักเป็นรูปหัว ลำตัวส่วนหน้า ส่วนหลัง และหางเสร็จแล้ว จึงสักอักขระคาถาลงในรูปสัตว์ และสักคาถากำกับล้อมรูปสัตว์นั้นเป็นขั้นตอนสุดท้าย
3. รูปสัตว์ที่มียันต์เป็นส่วนประกอบของลำตัว เช่น หมูหัวอาจ หมูหลังหัก และเสือหัวอาจ เป็นต้น โดยมีวิธีสักคือ

1. สักเป็นรูปยันต์
2. สักเป็นอักขระหัวใจคาถา หรือตัวเลขลงในยันต์
3. สักเป็นรูปสัตว์ส่วนหน้า (หัว และเท้าหน้า)
4. สักส่วนหลัง (ขาหลัง ก้น และหาง)
5. สักอักขระคาถาล้อมกรอบรูปสัตว์

รูปสัตว์ที่แยกส่วนประกอบของลำตัวออกเป็นส่วน ๆ เช่น เสือ 7 ปีก ซึ่งวิธีสักดังนี้

1. สักเป็นรูปหัวเสือที่กลางศีรษะ แล้วสักเป็นอักขระหัวใจคาถาล้อมรอบ

2. สักที่หัวไหล่ด้านซ้ายเป็นรูปขาหน้าซ้าย โดยขั้นแรกจะสักเป็นรูปยันต์วงกลม แบ่งเป็น 4 ช่อง และลงอักขระคาถาในแต่ละช่อง แล้วสักเป็นรูปขาหน้าต่อลงมาจากรูปยันต์กลม จากนั้นจึงลงอักขระหัวใจคาถาล้อมรอบรูปทั้งหมด

3. สักที่ไหล่ด้านขวาเป็นรูปขาหน้าขวา วิธีสักเช่นเดียวกับข้อ 2.

4. สักที่เอวด้านหลังเป็นรูปยันต์กลมแบ่งเป็น 4 ช่อง ลงหัวใจอักขระคาถา ในแต่ละช่อง แล้วสักอักขระคาถาล้อมรูปใช้แทนลำตัวของเสือ ถัดจากรูปยันต์ลำตัวลงไปก็สักเป็นรูปก้น และหาง โดยสักเป็นรูปยันต์กลมแบ่งเป็น 4 ช่อง ลงหัวใจอักขระคาถาแล้วสักเป็นรูปหางเสือต่อจากช่องขาบนของยันต์กลม และสักเลขโหราลงในหาง เสร็จแล้วจึงสักอักขระหัวใจคาถาล้อมรูปนั้น

5. สักขาที่อ่อนซ้ายเป็นรูปขาหลังซ้ายของเสือ วิธีสักเช่นเดียวกับข้อ 2. และข้อ 3.

6. สักที่ขาอ่อนขวาเป็นรูปขาหลังขวา วิธีสักก็เช่นเดียวกับข้อ 2, 3 และข้อ 5.

1.2 พิธีกรรมในการสักยามหานิยม

ก่อนที่จะสักยามหานิยมนี้ ผู้ที่จะสักต้องทำพิธีขึ้นครู หรือตั้งขันครูก่อน เช่นเดียวกับการสักยาข่ม ขันครูสักยาของสาล่าสักยาบางคน จะมีชื่อเรียก ตัวอย่างเช่น ขันครูของสาล่าบุญศรี นุชจิโน มีชื่อว่า “ขันพระเจ้าห้าองค์” ซึ่งหมายถึงพระพุทธเจ้า 5 พระองค์ คือ กะกุสันโธ โคณาคมน โสโธโป โทตะโม และอาริยะเมตไตรโย

ขันครูมหานิยมนี้ ผู้ที่จะสักต้องทำขันครู 3 ขัน ซึ่งในแต่ละขัน มีลักษณะเช่นเดียวกับขันครูสักยาข่มคือ ใช้หว้านจะหล่งบรรจุสิ่งของดังต่อไปนี้

ข้าวสาร 3 ลิตร

ผ้าขาวและผ้าแดง อย่างละ 1 ผืน

มะพร้าวอ่อน 1 ลูก

สวดยดอก (กรวยใส่ดอกไม้) 5 อัน

สวดยพลู (กรวยใส่พลู) 5 อัน

เทียน 5 เล่ม

เงินค่าขันครู แบ่งเป็น 3 ระดับ (อัตราปัจจุบัน) ได้แก่

1. ชั้นต่ำ

ใส่เงิน 37 บาท ผู้ที่จะใส่ขันสักยาระดับนี้ คือคนทั่วไปที่ยังไม่แน่ใจว่าตนจะยึดถือข้อปฏิบัติ (สัจจะ) หรือศีลห้า หลังจากสักยาไปแล้วได้

2. ชั้นกลาง

ใส่เงิน 108 บาท ผู้ที่จะสักยาชั้นกลางนี้คือ ผู้ที่มีความแน่ใจว่าตนไม่ดื่มสุรา และไม่ประพฤติดิตีลข้อมาเมฯ มาตั้งแต่ต้นแล้ว และสามารถรักษาศีลห้าได้ ซึ่งผู้ที่ทำการสักในระดับนี้มักเป็นผู้ที่สละสลักรั้วางใจในความประพฤติก่อนพอสมควร

3. ชั้นสูง

ใส่เงินค่าขันตั้ง 270 บาท ผู้ที่จะสักยามหานิยมชั้นสูงนี้จะต้องเป็นผู้ที่ถือศีลห้าได้อย่างเคร่งครัด และต้องตั้งสัตย์ปฏิญาณต่อหน้าขันครู และสละสักยา โดยการกินน้ำยันต์ ท้าวทั้งสี่ (ยันต์ครู) ซึ่งสละสักจะลอกแบบยันต์ท้าวทั้งสี่ลงบนกระดาษสา และเอายันต์นั้นเผาไฟ แล้วเอาขี้เถ้าแช่น้ำมะพร้าวอ่อน ฝนกระสายด้วยจันทน์ขาวจันทน์แดง จากนั้นจะให้ผู้ที่จะสักยาชั้นสูงดื่มน้ำนี้ หากคนผู้นั้นไม่รักษาสัจจะ หรือผิดศีลห้าจะมีอันเป็นไป เช่น เป็นบ้าโดยไม่อาจรักษาให้หายได้

อย่างไรก็ตาม ขันครูสักยาของสละสักบางคน อาจแตกต่างกันไปบ้าง เช่น ขันครูสักยาของสละแห่งอ. สุริยา บ้านใหม่หมอกจ้าม อ.แม่สาย จ. เชียงใหม่ มีองค์ประกอบดังนี้

หวานจะหล่ง (กะละมัง)	1 ใบ
มะพร้าวอ่อน	1 ลูก
กล้วยดิบ	1 หวี
ผ้าขาว และผ้าแดง อย่างละ	4 วา
สวดยหมาก สวดยพลู ช่อฉัตร	
เงินค่าขันครู (ขึ้นอยู่กับชนิดของยาที่จะสัก และคุณภาพของยา)	

1.2.1 ส่วนผสมของยาสักมหานิยม

สูตรที่ 1

1. ตัวยามหานิยม

2. หาน หรือหางมีลักษณะเป็นหงส์แดงมีคุณสมบัติคล้ายสารปรอท นิยมซื้อมาจากประเทศพม่า เมื่อนำมาผสมยาสักจะต้องนำหางให้หมดพิษก่อน

3. น้ำมะพร้าวอ่อน

4. จันทน์ขาว จันทน์แดง

5. ยางเคือปล่อง

1.2.2 วิธีในการฆ่าหาง มีหลายวิธีดังนี้

วิธีที่ 1

ใช้ใบพลูคัมกับน้ำ จากนั้นนำน้ำดื่มที่ได้ ใส่ถ้วยไว้ แล้วนำผงหางลงไปแช่ และคนให้เข้า กับน้ำ จากนั้นให้นำไปตากแดดทิ้งไว้ เมื่อมีฝ้าสีเงินวาว ๆ ลอยขึ้นบนผิวน้ำ ซึ่งเป็นฝ้าพิษต้องเทเอา ฝ้าทิ้ง แล้วแช่ไว้ใหม่ หากมีฝ้าลอยขึ้นมามาก ก็ให้เทน้ำทิ้งจนกว่าจะไม่มีฝ้าพิษลอยบนผิวน้ำ จนกว่า ลักษณะของน้ำจะเป็นเพียงน้ำใส ๆ เท่านั้น แล้วนำเฉพาะผงหางสีแดงไปผสมยาสัก

วิธีที่ 2

นำผงหางแช่ไว้ในน้ำมะพร้าวอ่อน เมื่อมีฝ้าพิษลอยบนผิวน้ำให้เททิ้ง แล้วแช่ไว้อีกจนกว่า ฝ้าจะหมดไป

วิธีที่ 3

นำผงหางใส่ถ้วยกระเบื้อง และใส่น้ำสะอาดครึ่งถ้วย แล้วใช้แท่งไม้เล็ก ๆ บด และคนผง หางเพื่อให้สารพิษละลายออกมาปนน้ำ แล้วนำไปตากแดดทิ้งไว้ 1 วัน เมื่อปรากฏฝ้าสีเงินวาว ๆ ซึ่งเป็นฝ้าพิษ ต้องเททิ้งแล้วใส่น้ำใหม่อีก ทำอย่างนี้ทุกวันจนกว่าจะครบ 3 เดือน จนกระทั่งฝ้าพิษใน หางหมดไป จากนั้นให้แช่น้ำทิ้งไว้อีกครั้งหนึ่ง และนำไปตากแดดจนน้ำแห้งงวดไปเอง แล้วใช้ช้อน ขูดเอาหางออก นำไปผสมกับดีหมี และนำไปตากแดดให้แห้งสนิท จึงนำไปใส่ขวดเก็บไว้

1.2.3 วิธีผสมน้ำยามหานิยม

ให้นำตัวยามหานิยม ผสมกับน้ำมะพร้าวอ่อน ใช้จันทน์ขาว จันทน์แดงฝนผสมลงไปเพื่อ เป็นยากระสาย แล้วใส่ยางเคื่อปล่อง และหางลงผสม ซึ่งในขณะที่ผสมยานั้น สล่ำสักยาจะทำการ เสกคาถามหานิยมกำกับไปด้วยคือ “กะ ยะ ตี อุง สา ยะ ตี”

สูตรที่ 2

1. ตัวยามหานิยม
2. หานหรือหาง
3. น้ำสะอาด

1.2.3.1 วิธีผสมยา

ใช้ตัวยา 1 ส่วนผสมกับน้ำครึ่งส่วน และใส่หางลงไปผสมประมาณ $\frac{1}{4}$ ส่วน แล้วคน ให้เข้ากันจนยาสักเป็นสีแดง และขึ้นฟองประมาณ ไม่เหลวเกินไป

1.2.4 ขั้นตอนในการสักขามหานิยม

ก่อนที่จะขึ้นครุสักขามหานิยม ผู้ที่จะสักขาคือต้องอาบน้ำชำระสัปปายะ เพื่อชำระร่างกายให้สะอาด เพื่อเป็นสิริมงคล แล้วมารับศีลห้า จากนั้นจะเริ่มพิธีขึ้นครุ โดยคาถาขึ้นครุในการสักขามหานิยมของส่วแต่ละคนอาจแตกต่างกัน และมักจะเป็นคาถาคนละบทกับคาถาที่ท่อง ซึ่งในขณะสักขาคาถาขึ้นครุส่วนใหญ่ นิยมใช้คาถา “นาง โสรสดี (สรสวดี)” หรือที่เรียกกันว่า “คาถานางสิบสองคน” หลังจากที่ทำพิธีขึ้นครุแล้ว จึงเริ่มทำการสักขาคาถา ซึ่งมักจะสักเป็นรูปจิ้งจกสองหาง กระต่าย นกยูง หรือตัวอักษระคาถาลงบนส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ตั้งแต่เอวขึ้นไปจนถึงศีรษะ (สักส่วนบน) เช่น หน้าอก แผ่นหลัง ไหล่ แขน คาง แก้ม ลิ้น หน้าผาก และกลางกระหม่อม เป็นต้น

1.3 พิธีกรรมในการสักขาลาย

ในการสักขาลายนั้น เป็นการสักตามจารีตนิยมเพื่อความสวยงาม ถือเป็นสัญลักษณ์ของชาชวตริ ซึ่งในสมัยก่อน การสักใช้หมึกสีดำก็จริง แต่มิได้มีการผสมด้วยยา และเสกคาถากำกับ อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะสักต้องมีการตั้งขันครุ และใส่เงินค่าขันตั้งเช่นกัน โดยจำนวนเงินค่าขันตั้งนั้น จะมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับความละเอียด และความสวยงามของลวดลายที่สักด้วย

1.4 พิธีกรรมในการสักขามเขี้ยว

สักขามเขี้ยวเป็นการสักขามประเภทหนึ่ง แต่เป็นการสักส่วนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์ในด้านตัวยาป้องกันรักษาพิษของสัตว์ และแมลงต่าง ๆ ดังนั้น ในพิธีกรรมสักขามเขี้ยวต้องมีการตั้งขันครุเช่นเดียวกันกับการสักขาม หากทว่า ค่าขันตั้งนั้น อาจจะถูกลงกว่าการสักขาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับส่วส่วจะกำหนดไว้เท่าใด

2. ข้อห้ามด้านอาหารการกิน

2.1 ห้ามกินผลไม้ และผักต่างๆ ได้แก่ ผักเร็น, ผักบั้ง, ผักจ้วนหมู, ฟักเขียว, ฟักทอง, บอน, น้ำเต้า, ผักหนอก (บัวบก) และมะขามป้อม

2.2 ห้ามกินเนื้อสุนัข และเนื้องู

2.3 ห้ามกินรกวัวรกควาย

2.4 ห้ามกินหอย

3. ข้อห้ามด้านสถานที่

3.1 ห้ามกินอาหารในงานศพ

3.2 ห้ามเข้าบ้านที่มีผู้หญิงคลอดลูกใหม่ ซึ่งกำลังอยู่ไฟ

3.3 ห้ามลอดใต้ถุนบ้าน ใต้บันได และใต้สะพาน

3.4 ห้ามลอดครัว

3.5 ห้ามลอดแคร่วัว แร่วควาย (เบ็ดวัดเบ็ดควาย)

3.6 ห้ามลอดใต้ไม้ค้ำต้นกล้วย

4. อุปกรณ์ที่ใช้ทำการสักยา

ในการสักยาของชาวไทใหญ่นั้น จะใช้เข็มสักซึ่งเรียกว่า “ส้าม” ออกเสียงตามสำเนียงไทใหญ่เป็น “ฉ้าม หรือน้าม” ทำมาจากทองเหลือง ซึ่งสามารถแบ่งตามลักษณะได้เป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. เข็มสักที่เป็นแท่งกลม หรือที่ในบางท้องถิ่นเรียกกันว่า “แหลมปากกา” เนื่องจากเป็นเข็มสักที่มีลักษณะเป็นแท่งของหัว และท้ายมีลักษณะเรียวกลม ข้างในกลวง ซึ่งในส่วนของปลายแท่งจะเรียว และแหลมคมเหมือนปากอีกา และทำการผ่าปลายแท่งเพื่อให้อุ้มน้ำหมึกในเวลาทำการสัก ซึ่งเข็มสักชนิดนี้มีความยาวประมาณ 5 - 6 นิ้ว โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลาง (วัดที่ส่วนกลางของเข็มสัก) ประมาณ $\frac{1}{4}$ นิ้ว หนักประมาณ 100 - 200 กรัม ซึ่งเข็มสักชนิดนี้มี 2 ขนาด ได้แก่

1.1 ส้าม 2 กีบ (ปากหรือปลาย)

เป็นส้ามที่มีขนาดเล็ก และปลายแหลมคมที่สุด ตรงปลายแหลมจะผ่าครึ่งเป็น 2 ซีก เพื่อให้อุ้มน้ำหมึกสัก ส้ามขนาดนี้นิยมใช้ทำการสักเป็นตัวหนังสืออักขระคาถา อันเนื่องมาจากตัวหนังสือ หรืออักขระคาถานั้น มีขนาดเล็ก และต้องทำการสักถี่ ๆ เพื่อให้เป็นเส้นติดต่อกัน จึงต้องใช้ความละเอียดในการสักมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

1.2 ส้าม 4 กีบ

เป็นส้าม หรือแหลมสัก ที่ผ่าปลายเป็น 4 แฉก สำหรับใช้ทำการสักเป็นรูปยันต์ และรูปสัตว์ หรือแมลงที่มีขนาดเล็ก เช่น แมว ตะขาบ จิ้งจก เป็นต้น

2. เข็มสักชนิดปลายแบน (ส้ามปากเปิด)

เป็นส้ามที่ทำจากทองเหลือง มีลักษณะเป็นแท่งแบน ๆ 2 อันประกบกัน ตรงปลายคล้ายปากเปิด และผ่าเป็นซี่เล็ก ๆ ที่ด้านจับจะใช้ตะปูทองเหลืองตอกยึดติดกัน สามารถแกะออกจากกันได้คล้ายกับกรรไกร ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการล้างน้ำทำความสะอาดหลังจากที่ใช้แล้ว

ส้ามปากเปิด หรือแหลมปากเปิดนี้ ใช้ทำการสักขาลาย และทำการสักเป็นรูปสัตว์ขนาดใหญ่ เช่น เสือ หมู วัวกระทิง เป็นต้น ในกรณีที่ไม่มีส้ามปากเปิด จะใช้ส้ามปากกาสักแทนก็ได้ แต่ต้องสักอย่างละเอียดมาก เพราะรอยสักด้วยแหลมปากกาจะมีขนาดเล็ก ต้องทำการสักถี่ ๆ ติดกันจึงจะเห็นเป็นรูปรอยที่ชัดเจน ดังนั้น การใช้แหลมปากกาสักเป็นรูปสัตว์ สัตว์สักจะต้องมีความละเอียด

และผู้ที่จะสักก็จะต้องมีความอดทนต่อความเจ็บปวดสูงกว่าปกติ ซึ่งส้อมปากเปิดสามารถแบ่งออกเป็นขนาดต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ส้อม 6 กีบ

ตรงปลายของส้อมที่ประกบกันแต่ละอัน จะผ่าเป็นซี่เล็ก ๆ 3 ซี่ เมื่อนำมาประกบกันรวมเป็น 6 ซี่ (กีบ) ใช้ทำการสักเป็นรูปสัตว์ หรือรูปยันต์ เมื่อทำการสักเสร็จแล้ว จะได้ลวดลายที่เข้มชัดกว่าการสักด้วยส้อมปากกา

2.2 ส้อม 8 กีบ

ตรงปลายจะผ่าข้างละ 4 ซี่ เมื่อนำมาประกบกันรวมเป็น 8 ซี่ ใช้ทำการสักเป็นรูปสัตว์ขนาดใหญ่ เพื่อให้การสักขาเสร็จเร็วขึ้น และคนที่ถูกสักจะได้ไม่ต้องทนเจ็บปวดนานเกินไป

2.3 ส้อม 12 กีบ

เป็นส้อมขนาดใหญ่ผ่าปลายข้างละ 6 ซี่ เมื่อนำมาประกบกันแล้ว รวมเป็น 12 ซี่ สล่ำสักมักใช้ส้อมขนาดนี้ในการสักขาเลย เพราะการสักขาเลยต้องสักตั้งแต่เอวลงไปจนถึงหัวเข่า ซึ่งต้องใช้เวลานานในการทำการสักมาก และผู้ที่ถูกสักมักจะเกิดการเจ็บปวดมาก จนต้องกลืนก้อนผื่นเพื่อให้ประสาทชาลดความเจ็บปวดที่เกิดมาจากการสัก ดังนั้นเพื่อให้การสักเสร็จเร็วขึ้น จึงต้องใช้เข็มสักขนาดใหญ่

2.4 ส้อม 16 กีบ

มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ ตรงปลายในแต่ละอันจะผ่าเป็น 8 ซี่ ส้อมชนิดนี้ นิยมใช้ในการทำการสักขาเลยเช่นกัน โดยการสักขาเลยด้วยส้อมชนิดนี้ บางครั้งก็ไม่เน้นที่ลวดลาย หรือรูปภาพ หากแต่ต้องการให้รอยสักที่ปรากฏละเอียดมากจนเป็นรอยสีดำเหมือนกับนำสีดำมาระบายบนผิวหนัง จึงใช้เข็มสักขนาดใหญ่ดังกล่าว และสิ่งสำคัญคือ เป็นการประหยัดเวลาในการทำการสัก อีกทั้งยังทำให้การสักเสร็จเร็วยิ่งขึ้น

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความเชื่อของการสักเพื่อให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ในสมัยเก่านั้น ต้องประกอบทำพิธีกรรมก่อนทำการสัก และปฏิบัติตามกฎข้อห้ามหลังทำการสัก ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ทำการสักดังกล่าว ซึ่งมีความแตกต่างจากการสักในสมัยใหม่ ดังจะกล่าวถึงดังต่อไปนี้

การสักในสมัยใหม่

ด้วยความก้าวหน้าในการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้คนในปัจจุบัน เป็นเงื่อนไขสำคัญในการเปลี่ยนผ่านของความเชื่อกับรอยสักใน

สมัยเก่า มาสู่รอยสักในสมัยใหม่ ด้วยการพัฒนาทางด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ทำการสักที่ก่อให้เกิดความสะดวก และรวดเร็ว เพื่อจะนำมาซึ่งรอยสักให้ปรากฏอยู่บนร่างกาย ซึ่งนอกจากนี้ยังเป็นเพราะการสักในสมัยใหม่มีต้องปฏิบัติตามกฎข้อห้ามหลังทำการสักในแบบสมัยเก่าที่ว่า ห้ามเดินสะพาน หัวเดียว ห้ามลอดใต้ถนนบ้าน หรือลอดใต้สะพาน ฯลฯ ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามกฎข้อห้ามดังกล่าว จะทำให้พลังอำนาจในเวทมนตร์คาถาทางด้านไสยศาสตร์ของการสักในสมัยเก่าเสื่อมสลายไป และเหลือเพียงรอยสักที่ปราศจากความเป็นเครื่องรางของขลัง ด้วยความเชื่อที่ว่า จะสามารถป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่มีการสักได้

แต่ทว่าปัจจุบัน เกิดการพัฒนาในเรื่องการคมนาคมด้านถนนหนทาง โดยการสร้างสะพานให้ลอดเชื่อมผ่านไปตลอดจนถึงที่หมายได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นจึงทำให้ผู้คนในปัจจุบันหลีกเลี่ยงทำการสักในแบบสมัยเก่า มาเป็นการสักในแบบสมัยใหม่ ซึ่งจะกล่าวถึงขั้นตอนในกระบวนการทำการสัก ตลอดจนลวดลายของรอยสักต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมตัวก่อนทำการสัก

ร่างกายต้องพร้อม โดยการนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ เพราะถ้าหากร่างกายไม่พร้อม อาจเกิดการเป็นลมได้ ฉะนั้นจึงต้องทำจิตใจให้สบาย และควรงดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ ฯลฯ เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อขณะที่ทำการสัก เช่น จะทำให้เลือดไหลซึมออกจากบริเวณที่ทำการสักมาก ต่อมาช่างสักจะแนะนำให้ผู้ลูกค้าตัดสินใจเลือกลายให้ดีกว่าก่อนทำการสัก และทำหน้าที่ดูแลถึงความเหมาะสมของตำแหน่งในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ประกอบกับขนาดของลายที่จะทำการสักให้มีลักษณะขนาดใหญ่ หรือเล็ก ตามความเหมาะสมในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ทำการสักในที่ลับบนร่างกาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเนื่องมาจากกฎข้อห้ามของสถานที่ในการทำงานจึงไม่อาจเปิดเผยรอยสักต่อที่สาธารณะได้ และเมื่อทำการตกลงเกี่ยวกับลวดลายเรียบร้อยแล้ว ช่างสักจะใช้แอลกอฮอล์เช็ดลงบนตำแหน่งที่จะทำการสัก จากนั้นจึงติดสติ๊กเกอร์เพื่อทำการลอกลาย โดยใช้กระดาษลอกลายสำหรับการสัก และรองจนกว่าในส่วนที่ทำการลอกลายนั้น แห้งสนิท จากนั้นจึงทำการสักตามลวดลาย

โดยการสักในบริเวณส่วนต่าง ๆ บนร่างกายนั้น ผู้ที่ทำการสักต้องเป็นช่างผู้เชี่ยวชาญ และชำนาญในการใช้อุปกรณ์การสัก นอกจากนี้ต้องทำความสะอาดโดยการฆ่าเชื้ออุปกรณ์ทุกครั้งก่อนทำการสัก ซึ่งอุปกรณ์การสักส่วนใหญ่ในสมัยใหม่นั้น มักถูกสั่งนำเข้ามาจากต่างประเทศ อาทิเช่น ประเทศออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

ดังนั้น หากผู้ใดมีความคิดต้องการมีรอยสักให้ปรากฏบนเรือนร่างของตน ควรคิดไตร่ตรองถึงความพร้อมต่อสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในภายหลังจากทำการสัก นอกจากนี้ในการสัก จะต้องเผชิญต่อความเจ็บปวดจากอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ทำการสัก ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 18 อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ทำการสักในสมัยใหม่

ที่มา: นิตยสาร Hip Magazine Chiangmai.

ภาพที่ 1. กระบอก (Tube) สำหรับเป็นด้ามจับบรรจุเข็ม (ตามขนาดของเข็ม)

ภาพที่ 2. เข็มที่ใช้ทำการสัก จะมีหลายขนาด โดยแบ่งตามลักษณะของการใช้งาน เช่น เข็มที่ใช้สำหรับเดินเส้น เข็มลงเงา หรือแรงเงา เข็มลงสี หรือถมสี โดยขนาดของเข็มที่ใช้ทำการสักนั้นจะนับตามจำนวนเข็ม เช่น เข็ม 9 ซึ่งจะใช้เข็มเล็กจำนวน 9 เข็ม อยู่ภายในก้านเข็มที่ทำการสัก หรือขนาด Long Taper โดยองศาของเข็มที่ใช้ทำการสักจะมีลักษณะเรียวแหลมกว่าแบบ Medium Taper ส่วนใหญ่ทำมาจากสแตนเลส ทนความร้อนสูง และทำความสะอาดได้

ภาพที่ 3. หมึก จะทำการแบ่งตามความเข้มข้นเริ่มตั้งแต่ 1% - 60% โดยใช้ผสมกับน้ำ

ภาพที่ 4. สี จะใช้เป็นสี Non - Toxic (ไม่มีสารพิษ และไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย)

ภาพที่ 5. สบู่ ใช้สำหรับล้างแผล

ภาพที่ 6. หม้ออบแรงดัน (Auto Clave) ใช้สำหรับฆ่าเชื้ออุปกรณ์ เช่น Tube, เข็ม

ภาพที่ 7. เครื่องจ่ายไฟ ใช้สำหรับเครื่องสัก และเพื่อควบคุมการทำงาน สามารถปรับแรงดันได้ โดยใช้สวิทช์เท้าเป็นตัวควบคุม

ภาพที่ 8. สวิทช์เท้า (Foot Switch) เพื่อใช้สำหรับควบคุมการจ่ายไฟไปยังเครื่องสัก

ภาพที่ 9. เครื่องสัก ซึ่งใช้หลักการของแม่เหล็กไฟฟ้า (อ้างใน ชเนศร์ แก้วดวงดี, 2549, น. 52)

2. เทคนิคในการสัก

ช่างสักจะทำการสักจากด้านล่างขึ้นด้านบน และทำการสักจากขวาไปซ้าย โดยเริ่มจากการเดินเส้น (Out line) ทั้งหมดให้เสร็จก่อน จากนั้นจึงทำการถมสี หรือลงสีภายในลาย และในขณะที่ทำการเดินเส้น (Out line) หรือลงสีภายในลายนั้น จะต้องทาวาสลินลงบนผิวหนังก่อนที่จะทำการสัก และเมื่อทำการสักเสร็จแล้ว จึงทาวาสลินซ้ำอีกครั้ง โดยทิ้งไว้ประมาณ 15 - 20 นาที แล้วใช้พลาสติกแพ็คเกจอาหารแปะไว้บริเวณที่ทำการสักเพื่อป้องกันมิให้เลือดไหลซึมออกมา และเพื่อป้องกันการเปื้อนเสื้อผ้า รวมทั้งยังป้องกันการติดเชื้ออีกด้วย ซึ่งในการติดพลาสติกที่รอยสักหลังทำการสักนั้น ให้แปะทิ้งไว้ประมาณ 10 นาที จึงจะลอกออกได้ จากนั้นแผลก็จะแห้ง ซึ่งในลักษณะของแผลหลังทำการสัก มีลักษณะคล้ายกับรอยแผลลอก หรือเรียกกันว่ารอยแผลตกสะเก็ด ทั้งนี้อาจใช้ยาทาลงบนแผลรอยสัก เช่น ยาบีแพนเทน “Bepenthen” ซึ่งเป็นยาฆ่าเชื้อร่วมด้วย โดยตัวยาคะช่วยให้แผลหายเร็วขึ้น อีกทั้ง ยังหาซื้อได้อย่างสะดวกตามร้านขายยาโดยทั่วไป

3. ตำแหน่งในบริเวณส่วนต่างๆ ของร่างกายที่ห้ามทำการสัก ได้แก่

บริเวณหลังหู หน้าอก (ผู้หญิง) ขอบตา และร่องรักแร้ เนื่องจากเป็นจุดที่บอบบางต่อการทำการสัก และใกล้บริเวณเส้นเลือดใหญ่ ส่วนตำแหน่งบนร่างกายบริเวณที่ทำการสักได้รับความเจ็บปวดมาก ได้แก่ บริเวณช่วงเอว ด้านข้างลำตัว ข้อพับ และหลังหู

4. กฎข้อห้ามหลังทำการสัก

1. ห้ามใช้สบู่บนร่างกายบริเวณที่มีรอยสัก ประมาณ 2 อาทิตย์
2. ห้ามอาบแดด หรือลงเล่นน้ำทะเล ยกเว้นการสัมผัสน้ำที่มีคลอรีน
3. หลีกเลี่ยงการแกะ หรือเกา เมื่อเกิดการระคายเคืองบริเวณที่ทำการสัก เพราะอาจทำให้รอยสักไม่เรียบเนียน

4. หากทำตามกฎข้อห้ามได้ เป็นเวลาประมาณ 7 วัน แผลที่เกิดจากการทำการสักจะหายเป็นปกติ

5. การรับประกันรอยสัก หลังจากทำการสัก

หากเกิดความผิดพลาด เนื่องมาจากทางร้าน จะทำการแก้ไขให้ฟรี แต่ถ้าความเสียหายเกิดจากลูกค้า หลังจากทำการสักเสร็จแล้ว จะคิดค่าใช้จ่ายบ้างเล็กน้อย ซึ่งโดยส่วนใหญ่ทางร้านสักจะการันตีถึงการสักว่า “ทำการสักที่นี่ ยังไงสีก็ไม่ซีด” ส่วนเรื่องความปลอดภัยจากร้านสักนั้น เมื่อทำการสักเสร็จแล้ว ช่วงสักจะหักเข็มที่ทำการสักให้ลูกค้า หรือไม่ก็หักทิ้ง และฝาสีทำการสักจะนำไปทิ้งหลังจากทำการสักเสร็จ ดังนั้นจึงไม่น่าเป็นห่วง หรือกังวลถึงการจะนำเข็มกลับมาใช้ใหม่ (อ้างอิง ผู้จัดการออนไลน์. 2549. “จึก...อินเทอร์เน็ต.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www2.manager.co.th/Metro Life/View News.aspx?NewsID> (7 ตุลาคม 2549).

ภาพที่ 19 การสักในสมัยใหม่

ที่มา: ร้านสัก Tattoo shop.

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการสักในสมัยใหม่นั้น มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย ซึ่งสามารถก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการสักในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ภายในร้านสักยังคำนึงถึงเรื่องความสะดวก ประกอบกับสีที่ใช้ทำการสักมีหลากหลายให้เลือกด้วยกัน เช่น สีดำ สีแดง สีฟ้า สีเขียว สีน้ำเงิน สีม่วง สีเหลือง และสีขาว เป็นต้น ซึ่งเป็นสีที่ใช้ในการสักสำหรับผิวหนังมนุษย์โดยเฉพาะ และมีตลาดให้เลือกรวมถึงหนึ่งหมื่นกว่าลาย (อ้างอิง

ผู้จัดการออนไลน์. 2549. “จิ๊ก...อินเทอร์เน็ต.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา [http://www2.manager.co.th/MetroLife/View News.aspx?NewsID](http://www2.manager.co.th/MetroLife/ViewNews.aspx?NewsID) (7 ตุลาคม 2549). ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ด้วยเหตุดังกล่าว เป็นผลทำให้ความเชื่อของการสักในสมัยเก่าเปลี่ยนไปจากเดิม มาเป็นการสักแบบสมัยใหม่ ด้วยกระบวนการสักที่สะดวกรวดเร็ว มีความสะอาด และปลอดภัยจากการติดเชื้อ ประกอบกับมีลวดลายที่หลากหลายให้เลือกสรร หรือแม้กระทั่งสามารถสร้างสรรค์ลวดลายขึ้นมาใหม่ได้ตามต้องการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าลวดลายต่าง ๆ นั้น เกิดมาจากการชื่นชอบ และความเชื่อที่มีได้ให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ที่จะนำมาซึ่งความอยู่ยงคงกระพันชาตรี หรือเมตตามหานิยมแต่อย่างใด หากแต่เป็นการสักด้วยความชื่นชอบ และสร้างสรรค์ลวดลายตามที่ตนต้องการ ตัวอย่างเช่น ในกรณีผู้ที่ทำการสัก ที่พบในเมืองเชียงใหม่ได้แก่ ชาลี โรนุดา มีอาชีพเป็นนายแบบ ซึ่งมีเชื้อสายเป็นชาวฝรั่งเศส และแฟนสาวชื่อ ชลธิดา คุณานุวัฒน์ หรือมิ่งค์ ในอาชีพรับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย ซึ่งทั้งสอง เป็นผู้ที่รกรอยสักเป็นชีวิตจิตใจ และได้ออกแบบลวดลายสักด้วยตัวเอง ซึ่งจะเห็นได้จากการออกแบบลวดลาย มีลักษณะพิเศษในความหมายที่ได้มอบให้กับความสัมพันธ์ที่พิเศษในครั้งนี้

โดย ชาลี โรนุดา กล่าวว่ารอยสักที่แขนของคณนั้นเป็นชื่อของมารดา ซึ่งตนได้คิดลวดลาย ประกอบร่วมกับวิน (วันชนะ ปัทมะอดิษฐ์) ช่างสักในเมืองเชียงใหม่ โดยมีรูปแบบการสักในลักษณะเป็นของชาวเมารี ซึ่งเป็นการผสมผสานจินตนาการโดยชาลี และวิน (ช่างสัก) ส่วนการสักบริเวณแผ่นหลังของคณนั้น เป็นการสักลวดลายแบบไทย ๆ ซึ่งผสมผสานกันกับอักษรลาว โดยมีความหมายที่ว่า “คนเป็นที่พึ่งแห่งตน”

ซึ่งชาลีให้เหตุผลว่า “ผมชอบคำนี้เพราะจะได้เตือนใจในการใช้ชีวิตของผม” และกล่าวเสริมถึงเรื่องการสักในประเทศของตนว่า “ในประเทศฝรั่งเศส การสักถือได้ว่าเป็นแฟชั่น ได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี แต่ภายในเมือง ๆ หนึ่งจะมีร้านสักแค่ 2 - 3 ร้านที่สำคัญเท่านั้น ส่วนช่างที่เก่ง ๆ จะมีจำนวนน้อย และราคาแพงมาก ด้านลวดลายจะนิยมลายทางเอเชีย” ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่หลายครั้งจะพบเห็นลวดลายแบบไทย ๆ ปรากฏบนเรือนร่างของชาวต่างชาติ ซึ่งอาจเป็นเพราะเกิดจากความชื่นชอบ และประทับใจในลวดลายทางเอเชีย ประกอบกับราคาของการสักในแต่ละครั้ง ที่ทำการสักในเมืองไทยถูกกว่าต่างประเทศมาก และที่สำคัญชาลีกล่าวว่า “มีความไว้วางใจให้แก่ช่างที่ทำการสักประจำ ในเมืองเชียงใหม่ เนื่องจากมีมาตรฐานความสะอาดเป็นที่น่าพอใจ” ซึ่งชาลีกล่าวถึงความรู้สึกในการได้รับรอยสักว่า “ในบางครั้ง มีความรู้สึกจากความเชื่อส่วนตัวที่ว่า การที่ทนความเจ็บปวดจากการสักได้มากเท่าไร ยิ่งทำให้รู้สึกมีความมั่นใจ และมีพลังมากขึ้น โดยที่ไม่สามารถอธิบายออกมาเป็นคำพูดได้”

และมั้งค์กล่าวถึงการตัดสินใจทำการสักเป็นครั้งแรกของตนว่า “รู้สึกว่าการสักเป็นเสน่ห์บนร่างกายอย่างหนึ่ง ซึ่งมั้งค์สังเกตว่า คนที่มีรอยสัก มักจะสักไม่ซ้ำแบบกัน และจะทำการสักเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจริง ๆ แล้ว อย่างมั้งค์สักครั้งเดียวแล้วติดเลย ก็ต้องการสักอีก” ถึงจะเจ็บ แต่เรากลับรู้สึกชอบ ซึ่งมันเหมือนมีอะไรบางอย่างดึงดูดให้ทำ และต้องการสักอีก

“แรก ๆ ที่มั้งค์ตัดสินใจสัก เป็นเพราะอยากสักทับรอยแผลเป็นที่ท้อง ซึ่งมีความหมายเป็นชื่อของแม่ ส่วนการสักทางด้านแผ่นหลังของช่วงเอวสักคำว่า “Charlie” และรอยสักต่อมาทำการสักบริเวณข้อเท้าเป็นรูปนางฟ้า ซึ่งมีชาติเป็นคนออกแบบลวดลายให้ และรอยสักนี้ถือได้ว่าเป็นสิ่งเตือนใจสำหรับเราสองคน เพราะเมื่อเวลาห่างกัน หรือว่า ชาติต้องไปฝรั่งเศสจะได้มีสัญลักษณ์จากรอยสักไว้เป็นสิ่งเตือนใจที่มีความหมายทางใจสำหรับเราสองคน (อึ้งใน เสาวตรี ภัทราราวาพันธุ์, 2549, น. 51)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การสักในปัจจุบัน นอกจากจะเกิดจากความชื่นชอบด้วยรสนิยมส่วนตัว ดังวัฒนธรรมสมัยนิยมของผู้คนในปัจจุบันที่ต้องการให้รอยสักปรากฏอยู่ร่างกายของตนแล้ว ยังผนวกกับความเชื่อที่ให้ความหมายไว้กับรอยสักบนเรือนร่างของคนอีกด้วย ดังเช่น จิระพันธ์ เต็มยศ หรือเจ นักศึกษาศาสนาแห่งหนึ่งกล่าวถึงการตัดสินใจในการสักลายครั้งนี้ว่า “ผมสักลายไทยเพราะเป็นคนไทย” และนักศึกษาสาว ภัทธิยา คุณาธารกุล หรือนรา กล่าวว่า “สักลายนี้เพราะชอบปีกนางฟ้า ตอนแรกจะสักให้มีขนาดใหญ่กว่านี้ แต่กลัวว่า เมื่อผู้อื่นพบเห็นรอยสักตน อาจถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่ดูแรงเกินไป” ต่อมา พิมพ์ใจ วงศ์วันดี หรือนุ่น “สักรูปดาว เพราะชอบรูปดาวมาก” หรือสมโภชน์ ไม่ปรากฏนามสกุล มีอาชีพเป็นบาร์เทนเดอร์ ณ สถานที่แห่งหนึ่งกล่าวว่า “เราเป็นคนไทยจึงต้องการสักลายไทย เพราะยังไ้ก็เป็นลายของเรา และนอกจากนี้ยังสามารถแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ในความเป็นไทยของเราอีกด้วย” และอริศ เชาวน์ลาด นักศึกษาศาสนาแห่งหนึ่งกล่าวว่า “การสักลายครั้งนี้ตั้งใจจะให้ออกมาเป็นรูปดวงอาทิตย์ ซึ่งออกเสียงตรงกับชื่อเล่นคือตัวที (T) ส่วนลายไฟที่สักประกอปกั้นนั้นมีความหมาย โดยหมายถึงความร้อนแรงของดวงอาทิตย์” (อึ้งใน เสาวตรี ภัทราราวาพันธุ์, 2549, น. 54)

ในความหมายจากรอยสักต่าง ๆ นั้น สามารถกล่าวได้ว่า ปัจจุบันรอยสัก ถือได้ว่าเป็นสื่อในการบริโภคอย่างหนึ่ง ที่สามารถทำให้ผู้คนต้องการการสัก หรือรอยสัก ที่มีเหตุเนื่องมาจากความชื่นชอบ และความต้องการที่พรมัวจากการบริโภคสื่อรอยสักให้ปรากฏบนเรือนร่างอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้วยเหตุที่ไม่สามารถมีพื้นที่ของเวลาให้หยุดคิด และได้รตรอง ดังเช่น กิตติศักดิ์ ปันทะนา หรือต้อย ช่างสักในเมืองเชียงใหม่ซึ่งทำการสักมาเป็นเวลาประมาณ 6 - 7 ปี โดยทำการเปิดร้านสักภายในห้างสรรพสินค้ากาสดสวนแก้ว ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีจากร้าน Tattoo shop ในโซนโบ๊เบ๊ ซึ่งต้อยกล่าวถึงผู้ที่มาทำการสักจากร้านของตนว่า “ผมทำการสักได้ทุกแนว ทุกรูปแบบ หรือ

บางครั้งลูกค้าจะนำรูปมาเป็นแบบให้สัก และกำหนดอายุผู้ที่มาทำการสักว่าต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยลูกค้าที่เข้ามาภายในร้านผมจะถามก่อนเลยว่าสัก หรือเพนท์เฮนน่า ซึ่งบางคนยังไม่รู้เลยว่าสักลายอะไร โดยกลับมาถามช่างสักอีกว่าจะสักลายอะไรดี ตรงไหนดี จึงกล่าวไปว่าไม่รู้เหมือนกันว่าจะสักลายอะไรให้ดี แล้วถ้าหากเลือกลายที่จะทำการสักไปให้ เกิดมันเลิกฮิตไปหรือไม่พอใจในภายหลังจะทำยังไง ดังนั้นจึงกล่าวต่อไปว่าให้เลือกลายที่เราชอบดีกว่า”

โดยผู้ที่มาสักส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25 - 30 ปี และบางครั้งเป็นนักศึกษาที่อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีมาทำการสัก หรือแม้กระทั่งเด็กนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่านั้น บางรายนำผู้ปกครองมาด้วยก็จะทำการสักให้ แต่โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มาทำการสักจะอยู่ในวัยทำงาน ซึ่งมีความหลากหลายในการประกอบอาชีพ เช่น อาชีพรับราชการเป็นอาจารย์ แพทย์ หรือนักศึกษาแพทย์ พยาบาล ฯลฯ และผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนมากที่มาทำการสัก และจากที่ทำการสักมานั้น ต่อกกล่าวว่าผู้ชายจะทำการสักเยอะกว่าผู้หญิง ซึ่งผู้หญิงจะสักเป็นรูปเล็ก ๆ และมาทำการเจาะร่างกาย เช่น เจาะสะดือ และเพนท์เฮนนามากกว่า

ส่วนลวดลายสักที่ร้านจะมีลวดลายต่าง ๆ ให้เลือกสรร เช่น ลายญี่ปุ่น ลายกราฟฟิค การ์ตูน รูปสัตว์ เช่น นก ผีเสื้อ มังกร ปลา ดอกไม้ ไม้กางเขน รูปหัวใจ รูปผู้หญิง ตัวอักษรต่าง ๆ และลายของชาวเมารี ฯลฯ หรือบางรายมาทำการสักเป็นรูปยันต์ โดยนำยันต์ที่ตนศรัทธาในความเชื่อมาเป็นแบบให้ช่างสักทำการสักให้ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า การสักรูปยันต์เนื่องมาจากความเชื่อเพื่อให้ผลทางด้านไสยศาสตร์นั้น จะต้องประกอบทำพิธีกรรม และบริกรรมคาถาอาคมในขณะที่ทำการสักไปตลอดจนเสร็จสิ้นกระบวนการสัก แต่การสักยันต์ ณ ที่นี้ในปัจจุบัน กลับเป็นการสักยันต์โดยช่างสักจากร้านสักที่มีได้ทำการบริกรรมคาถาอาคม หรือมีความรู้ในเรื่องเวทย์มนต์คาถาแต่อย่างใด ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้คนในปัจจุบันต้องการเพียงการบริโภคสื่อรอยสักในแบบที่ตนต้องการ โดยไม่คำนึงหรือให้ความสำคัญถึงเรื่องการประกอบทำพิธีกรรม และการลงคาถากำกับหัวใจไว้ที่รอยสัก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความขลังในเวทย์มนต์คาถา ซึ่งสามารถเป็นเครื่องรางไว้ป้องกันภัยอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับตนได้

นอกจากนี้ ต่อกกล่าวว่า “ทางร้านสักสามารถออกแบบสร้างสรรค์ลวดลายสักขึ้นมาใหม่ให้แก่ลูกค้าได้ตามต้องการ และยังสามารถแก้ไขรอยสักในแบบเก่า ให้ออกมาเป็นแบบใหม่ในตำแหน่งเดิม โดยทำการสักทับรอยสักแบบเก่าให้เป็นรูปรอยสักแบบใหม่” หรือที่เรียกกันว่าการแก้ลายสักนั่นเอง

ภาพที่ 20 การแก้ลายสัก

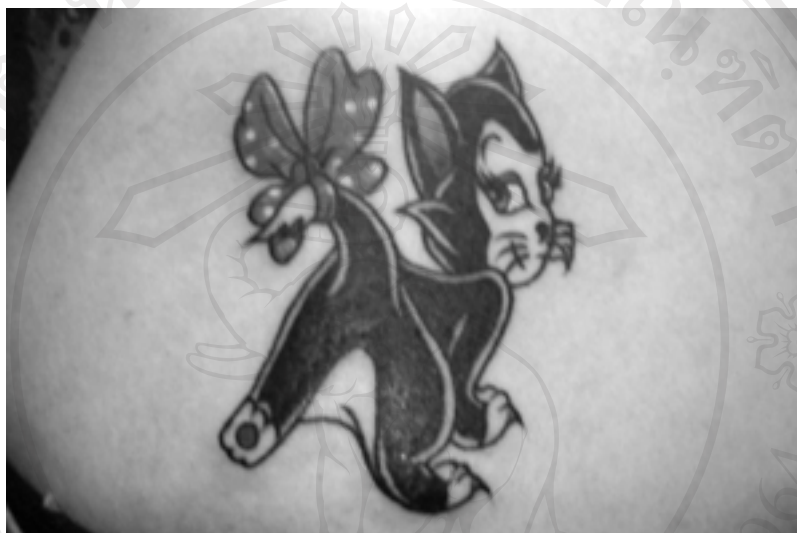
ที่มา: ร้านสัก Tattoo shop.

ส่วนขนาดของลายสักหากเป็นเพศหญิงส่วนมากจะทำการสักเป็นรูปเล็ก ๆ มีลักษณะเป็นชื่อย่อภาษาอังกฤษตัว P, A บริเวณนิ้วมือ คอ และหน้าอก ฯลฯ โดยมีขนาดอย่างน้อย 1 เซนติเมตร ไปจนถึงขนาดใหญ่เต็มแผ่นหลัง หากเป็นผู้ชายโดยมากจะทำการสักขนาดใหญ่ บริเวณแผ่นหลังขา (หน้าแข้ง) และหัวไหล่ ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อทำการสักเสร็จสิ้นไปแล้วนั้น ผู้ที่ทำการสักจะกลับมาเพิ่มรอยสักอีกในตำแหน่งบริเวณส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ที่สะบัก หน้าอก หน้าท้อง ด้านหลังของเอว และข้อเท้า ฯลฯ ซึ่งบริเวณด้านหลังของเอวที่ทำการสักโดยมากนั้น เป็นเพศหญิง โดยต่อให้เหตุผลว่า เวลาสวมเสื้อผ้า เช่น กางเกงยีนส์เอวต่ำ รอยสักสามารถปรากฏให้ผู้อื่นพบเห็นได้ และนอกจากนี้ยังเป็นตำแหน่งที่สามารถพรางกายมิให้เห็นรอยสักได้เช่นกัน เพราะการทำการสักในแต่ละครั้งต่อยกกล่าวต่อไปอีกว่า “เราไม่อาจสามารถทราบได้ว่าในอนาคตผู้ที่มาทำการสักจะไปประกอบอาชีพเช่นไร เพราะฉะนั้น ในการสักแต่ละครั้ง จึงแนะนำให้ลูกค้าทำการสักในร่มผ้าเพื่อป้องกันการรับเข้าทำงาน ซึ่งอาจจะจัดอยู่ในสายอาชีพที่ห้ามมิให้มีรอยสักปรากฏบนร่างกาย ดังนั้นในตำแหน่งบริเวณส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จึงแนะนำ และทำการสักให้ในร่มผ้าเป็นส่วนใหญ่”

และต่อได้กล่าวถึงผู้ที่มาทำการสักต่อไปว่า “ส่วนใหญ่ที่มาทำการสัก มักจะเกิดมาจากการชื่นชอบ และต้องการให้รูปรอยสักต่าง ๆ นั้น ปรากฏอยู่บนร่างกาย แต่ในขณะเดียวกันผู้ที่มาทำการสักในบางรายนั้น ยังไม่ทราบว่าตนต้องการสักรูปอะไร ตำแหน่งไหนบนร่างกาย ซึ่งทราบแต่เพียงว่าตนต้องการที่จะสักเท่านั้น โดยให้ช่างสักเป็นผู้เลือก และตัดสินใจว่า จะเป็นลายอะไร ณ ตำแหน่งไหนบนร่างกาย” ซึ่งเป็นที่น่าแปลกใจว่าในกรณีเช่นนี้ พบเป็นจำนวนมากที่มาทำการสัก

จนกระทั่งเมื่อเกิดกรณีเช่นนี้มากขึ้น ช่างสักจึงแนะนำไปว่า “ผมชอบรูปการ์ตูน จะสักลายการ์ตูนไหม?” ซึ่งลูกค้าก็ตอบว่า “สัก” จึงทำการสักเป็นการ์ตูนรูปแมวให้ เพราะเห็นว่ามันน่ารักดี ประกอบกับผู้ที่มาสักเป็นผู้หญิง จึงทำการสักรูปดังกล่าวให้

ภาพที่ 21 รอยสักการ์ตูนรูปแมว

ที่มา: ร้านสัก Tattoo shop.

ซึ่งโดยส่วนใหญ่จากการสังเกตของต้อยกล่าวว่า “ในกรณีที่ให้ช่างสักแนะนำ และตัดสินใจเลือกลาย ประกอบกับตำแหน่งในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่จะทำการสักนั้น จะเป็นคนไทย ซึ่งต่างจากชาวต่างชาติ เมื่อมาที่ร้านสักจะระบุว่า ต้องการสักรูปนี้ ตำแหน่งนี้ โดยมีการเตรียมรูปมาล่วงหน้า และค่อนข้างแน่นอน (Sure) ที่จะทำการสัก และเป็นที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งว่า มีผู้คนบางกลุ่มซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลเพศที่ 3 หรือเพศทางเลือก เช่น กะเทย ตู๊ด ทอม ดี ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมาสอบถามช่างสักจำนวนหลายครั้งถึงลายสัก และตำแหน่งที่จะทำการสัก ในขณะที่เดียวกันเมื่อตัดสินใจทำการสัก และอยู่ในระหว่างการทำการสักนั้น ช่างสักจะต้องหยุดทำการสักกลางคัน” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพจิตใจมีความทนต่อความเจ็บปวดได้น้อยกว่าเพศปกติที่สมบูรณ์ แต่ในวันต่อมา จึงกลับมาทำการสักต่อจนเสร็จสมบูรณ์ หรือแม้กระทั่งบางราย (ซึ่งในกรณีนี้รวมถึงทุกเพศ) ถึงกับเป็นลมหมดสติไปในขณะที่สัก ซึ่งอาจเป็นเพราะเกิดความรู้สึกเกร็ง และคิดว่าการสักนั้นจะทำให้เจ็บปวดมาก จึงทำให้ถึงกับเป็นลมหมดสติไป แต่จากนั้นจึงลุกขึ้นมาทำการสักต่อจนเสร็จ ซึ่งในกระบวนการสัก ต้อยกล่าวว่า “มีขั้นตอนในการเตรียมตัวก่อนทำการสักได้แก่ การพักผ่อนให้เพียงพอ และรับประทานอาหารก่อนทำการสักให้เรียบร้อย โดยระหว่างการทำการ

สักสามารถดื่มน้ำ หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ตามปกติ” ส่วนขั้นตอนในการสัก และกฎข้อห้ามหลังทำการสักนั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับการสักในสมัยใหม่โดยทั่วไปดังกล่าวมาในข้างต้น

สรุป

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ในการเปลี่ยนผ่านของความเชื่อกับรอยสักในสมัยเก่า มาสู่อัยสัคในสมัยใหม่นั้น มีเงื่อนไขสำคัญของการเปลี่ยนผ่าน อันเนื่องมาจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีในด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ทำการสัก หรือแม้กระทั่งกระบวนการทำการสัก ตลอดจนความคืดความเชื่อ จากผู้ที่มีรอยสักนั้น ต่างไปจากเดิม ซึ่งจะเห็นได้ว่าแต่เดิม ในการทำการสักเกิดมาจากความเชื่อที่ให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ที่จะนำมาซึ่งความอยู่ยงคงกระพันชาตรี หรือเมตตามหานิยม ฯลฯ แต่ทว่าปัจจุบันในการทำการสักเกิดมาจากความชื่นชอบ และความเชื่อที่ตนได้ให้ความหมายไว้กับรอยสัก ประกอบกับการสร้างสรรค์ลวดลายขึ้นมาใหม่ในแบบที่ตนต้องการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าด้วยเหตุดังกล่าว นำมาซึ่งการบริโภคสักรอยสักในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้คนในปัจจุบัน ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างอัตลักษณ์ที่พรวาม จากการทำกรสักให้ปรากฏบนเรือนร่างของตน ดังตัวอย่างเช่น ในกรณีทำการสักเป็นการ์ตูนรูปแมวดังกล่าว

ดังนั้น จึงทำให้ผู้ศึกษาเกิดคำถามในการวิจัยในครั้งนี้ว่า เหตุใดผู้คนในปัจจุบันจึงต้องการการสัก ประกอบกับผู้ที่มึรอยสักมีความคืด ความเชื่อ ในความเข้าใจเรื่องร่างกายการอยสักนั้นอย่างไร และการสักมีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์อย่างไร ซึ่งจะกล่าวถึงในกรณีศึกษาจากผู้ที่มีรอยสักต่าง ๆ ในบท ดังต่อไปนี้